

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ**

**ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ – ΔΕΣΥΛΛΑΣ ΣΠ. ΜΙΧΑΗΛ
ΣΧΙΖΑΣ Ι. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΜΕΓΑΡΙΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2015

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ**

ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ – ΔΕΣΥΛΛΑΣ ΣΠ. ΜΙΧΑΗΛ (Α.Μ. 14567)

michkont@logistiki.teimes.gr

ΣΧΙΖΑΣ Ι. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (Α.Μ. 14804)

panaschi@logistiki.teimes.gr

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΜΕΓΑΡΙΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ 2015

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ολοκληρωμένη ανάλυση μιας επιχείρησης θα πρέπει να αρχίσει με την ανάλυση των μακροοικονομικών εξελίξεων, να εξετάσει τις ανταγωνιστικές συνθήκες οι οποίες επικρατούν στον κλάδο που λειτουργεί η επιχείρηση και να καταλήξει σε μία ανάλυση των ειδικών παραγόντων οι οποίοι επηρεάζουν την επιχείρηση.

Οι συχνές αναφορές στα διεθνή λογιστικά πρότυπα γίνονται, γιατί αυτά παρέχουν πρόσθετες πληροφορίες οι οποίες έχουν θεωρηθεί χρήσιμες από τις διάφορες ομάδες που χρησιμοποιούν τις λογιστικές καταστάσεις.

Για τη διεξαγωγή μιας ολοκληρωμένης χρηματοοικονομικής ανάλυσης μιας επιχείρησης ο χρηματοοικονομικός αναλυτής θα πρέπει να έχει, πέρα από τις γνώσεις της ανάλυσης λογιστικών καταστάσεων, και εξαιρετικές γνώσεις χρηματοοικονομικής διοίκησης, μακροοικονομίας και μικροοικονομίας, καθώς επίσης και βασικές γνώσεις μάρκετινγκ, διοίκησης επιχειρήσεων, δικαίου το οποίο διέπει τις εμπορικές συναλλαγές και οικονομετρίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η παρουσίαση βασικών και απολύτως απαραίτητων γνώσεων για τη διεξαγωγή μιας συστηματικής ανάλυσης Λογιστικών Καταστάσεων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ακριβή υπολογισμό των διαφόρων μεγεθών που χρησιμοποιούνται κατά την ανάλυση και στην αναγκαιότητα αναζήτησης πρόσθετων πληροφοριών για τη διεξαγωγή μιας ολοκληρωμένης ανάλυσης Λογιστικών Καταστάσεων.

Η λεπτομερής γνώση της Χρηματοοικονομικής Λογιστικής αποτελεί «εκ των ουκ άνευ» για το χρηματοοικονομικό αναλυτή, γιατί του επιτρέπει να αναγνωρίζει τις ελλείψεις των δημοσιευμένων λογιστικών καταστάσεων, να αναζητά πρόσθετες πληροφορίες και να προσαρμόζει τα λογιστικά μεγέθη προκειμένου να διεξάγει μια σωστή ανάλυση. Τα έτοιμα προϊόντα ανάλυσης τα οποία συχνά χρησιμοποιούνται από χρηματοοικονομικούς παράγοντες δεν τους παρέχουν τη δυνατότητα προσαρμογής των λογιστικών μεγεθών και διερεύνησης τόσο των υποθέσεων που έχουν γίνει όσο και της ισχύος των συμπερασμάτων που έχουν εξαχθεί.

Για την καλύτερη κατανόηση της θεωρίας και των συμπερασμάτων επιλέχθηκε η εφαρμογή της θεωρίας σε μία εταιρία που έχει έδρα στην Ν. Σμύρνη, επί της οδού Λεωφόρος Συγγρού 163, και είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών με αριθμό 12821/05/Β/86/1. Η αρχική διάρκεια της Εταιρίας έχει οριστεί σε 100 χρόνια. Από 05.08.2005 η Εταιρία χρησιμοποιεί ως λογότυπο τον τίτλο «ΑΤΕ Ασφαλιστική». Ο σκοπός της Εταιρίας, όπως αυτός αναφέρεται στο άρθρο 4 του καταστατικού, είναι: για δικό της λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων, άσκηση ασφαλίσεων (πρωτασφαλίσεων και αντασφαλίσεων) κατά ζημιών και ζωής στην Ελλάδα και το εξωτερικό σε όλους τους κλάδους, όπως αυτοί αναφέρονται και ταξινομούνται στο άρθρο 13 του Ν.Δ. 400/1970, η ανάληψη της αντιπροσώπευσης κάθε ημεδαπής και αλλοδαπής ασφαλιστικής ή αντασφαλιστικής εταιρίας κ.λ.π.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	v
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	v
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	v
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	v
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	v
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	
1.1 Ορισμός Λογιστικής	1
1.2 Έννοια και Ορισμός των Καταστάσεων	2
1.3 Ανάλυση Λογιστικών καταστάσεων	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ	
2.1 Έννοια του Αριθμοδείκτη	9
2.2 Κατηγορίες αριθμοδεικτών	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	
Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ	
3.1 Γενικά	14
3.2 Μετοχική Σύθεση	15
3.3 Αρχές παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων	15
3.4 Λογιστικές Αρχές	16
3.5 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα	17
3.6 Ενοποιημένοι Λογαριασμοί	18
3.7 Ενσώματα Περιουσιακά Στοιχεία	18
3.8 Επενδύσεις σε Ακίνητα	19
3.9 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία	20
3.10 Ταμείο Και Ταμειακά Ισοδύναμα	20
3.11 Απαιτήσεις Από Ασφαλισμένους Και Αντασφαλιστές	20
3.12 Μισθώσεις	21
3.13 Συμψηφισμός Απαιτήσεων – Υποχρεώσεων	21
3.14 Έσοδα και Έξοδα από Τόκους	21
3.15 Προμήθειες και Συναφή Έσοδα	21
3.16 Φόρος Εισοδήματος	22

3.17 Παροχές Προς το Προσωπικό	22
3.18 Παύση απεικόνισης του Χρηματοοικονομικού Μέσου στις Οικονομικές Καταστάσεις	23
3.19 Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες Ανά Τομέα Δραστηριότητας	23
3.20 Μετοχικό Κεφάλαιο	23
3.21 Ίδιες Μετοχές	23
3.22 Αναβαλλόμενη Φορολογία	23
3.23 Κόστος Δανεισμού	24
3.24 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια	24
3.25 Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες	27
3.26 Πληροφόρηση ανά Τομέα	28

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

4.1 Ισολογισμός	31
4.2 Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης	32
4.3 Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	33
4.4 Κατάσταση Ταμειακών Ροών	36
4.5 Τόκοι και Συναφή Έσοδα – Έξοδα	37
4.6 Έσοδα Προμηθειών	37
4.7 Κέρδη / Ζημιές Από Χρηματ/κές Πράξεις	37
4.8 Κέρδη / Ζημιές Από Πράξεις Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου	37
4.9 Έσοδα Από Μερισίματα	38
4.10 Αποτελέσματα Από Πώληση Ασφαλιστήριων Συμβολαίων	38
4.11 Άλλα Λειτουργικά Έσοδα	38
4.12 Λειτουργικά Έξοδα	39
4.13 Φόροι	39
4.14 Κέρδη Ανά Μετοχή	40
4.15 Ταμείο Και Διαθέσιμα	40
4.16 Απαιτήσεις Κατά Άλλων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων	40
4.17 Δάνεια Και Προκαταβολές	40
4.18 Αξιόγραφα Εμπορικής Εκμετάλλευσης	41
4.19 Αξιόγραφα Διαθέσιμων Προς Πώληση Επενδύσεων	41
4.20 Αξιόγραφα Διακρατούμενων Ως Τη Λήξη Επενδύσεων	42

4.21 Επενδύσεις για Λογαριασμό Ασφαλισμένων Ζωής που φέρουν τον Επενδυτικό Κίνδυνο (Unit Linked)	42
4.22 Απαιτήσεις Κατά Ασφαλισμένων	43
4.23 Απαιτήσεις Από Αντασφαλιστικές Δραστηριότητες	43
4.24 Συμμετοχές σε Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις	43
4.25 Επενδύσεις σε Ακίνητα Ομίλου και Εταιρίας	44
4.26 Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία	44
4.27 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία	45
4.28 Αναβαλλόμενος Φόρος	46
4.29 Λοιπά Περιουσιακά Στοιχεία	46
4.30 Υποχρεώσεις Παροχών μετά την έξοδο από την Εταιρία	46
4.31 Ασφαλιστικές Προβλέψεις Εταιρίας	48
4.32 Άλλες Υποχρεώσεις	49
4.33 Μετοχικό Κεφάλαιο, Υπέρ το Άρτιο	49
4.34 Αποθεματικά	49
4.35 Διαχείριση Κινδύνων	50
4.35.1. Χρηματοοικονομικός κίνδυνος	50
4.35.2 Ασφαλιστικός κίνδυνος	56
4.36 Συναλλαγές με Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις	57
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	59
ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ	
5.1 Αριθμοδείκτες ρευστότητας	60
5.2 Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής και Βιωσιμότητας	62
5.2.1 Δείκτης σχέσεως κεφαλαίων (αυτονομίας)	62
5.2.2 Δείκτης Υπερχρέωσης Και Επιπέδου Κεφαλαιακής Μόχλευσης	63
5.2.3 Δείκτης κυκλοφορούντος Ενεργητικού προς Σύνολο Υποχρεώσεων	63
5.2.4 Δείκτης πάγιων προς μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	63
5.2.5 Δείκτης βαθμού παγιοποίησης	63
5.3 Αριθμοδείκτες απόδοσης κεφαλαίων	63
5.3.1 Δείκτης απόδοσης συνόλου επενδυμένων κεφαλαίων	64
5.3.2 Δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων	64
5.4 Αριθμοδείκτες Χρηματιστηρίου	65
5.5 Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες	66
5.6 Έκθεση επί των Οικονομικών Καταστάσεων	67

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	68
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	69
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	70

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΕ= Ανώνυμη Εταιρεία

ΔΕΗ= Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού

ΔΟΥ= Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία.

Δ.Π.Χ.Π.= Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης

ΕΓΛΣ= Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο

ΕΠΕ= Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης

ΙΚΑ= Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων

ΟΕ= Ομόρρυθμη Εταιρεία

ΟΤΕ= Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος.

ΦΜ= Φύλλου Μερισμού

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι λογιστικές καταστάσεις εμπεριέχουν τις επιδράσεις όλων αυτών των δυνάμεων, οι οποίες αποτελούν το οικονομικό περιβάλλον στο οποίο λειτουργεί η επιχείρηση. Η ανάλυση μιας επιχείρησης, όμως, δεν περιορίζεται μόνο στην εξέταση ποσοτικών πληροφοριών, οι οποίες εμφανίζονται στις λογιστικές καταστάσεις και οι οποίες συχνά δίνουν ένα χαρακτήρα μεγαλύτερης αντικειμενικότητας, αλλά και στην εξέταση ποιοτικών στοιχείων, όπως η ποιότητα της διοίκησης μιας επιχείρησης, τα οποία θεωρούνται εξίσου σπουδαία με τα ποσοτικά.

Αν οι λογιστικές καταστάσεις θεωρηθούν ένα οικονομικό αγαθό για το οποίο υπάρχει προσφορά και ζήτηση, τότε οι δυνάμεις οι οποίες επηρεάζουν την προσφορά και τη ζήτηση αυτού του αγαθού καθορίζουν και το περιεχόμενο του. Ειδικότερα, οι συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ των διαφόρων ομάδων οι οποίες έχουν αξιώσεις έναντι των οικονομικών πόρων μιας επιχείρησης και βασίζονται στις λογιστικές καταστάσεις για τη λήψη αποφάσεων, η ισχύουσα νομοθεσία και το κόστος παροχής λογιστικών πληροφοριών καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό το περιεχόμενο των λογιστικών καταστάσεων και το χρόνο αποκάλυψης των διαφόρων πληροφοριών.

Στο πρακτικό κομμάτι της εργασίας θα γίνει εφαρμογή όλων όσων αναφέρονται στο θεωρητικό. Επιλέγηκε μία ασφαλιστική εταιρία στην οποία θα εξεταστούν οι δείκτες μέσα από τους οποίους θα δοθούν και συμπεράσματα για την οικονομική πορεία της επιχείρησης για τα έτη 2007 και 2008.

Πιο συγκεκριμένα, το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται στις βασικές έννοιες ισολογισμού, στην έννοια και τον ορισμό των καταστάσεων καθώς και στην ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων. Η Λογιστική έχει ορισθεί ως επιστήμη, τέχνη, τεχνική, εξιστόρηση, επιστημονική τεχνική. Η χρήση της χρηματοοικονομικής λογιστικής πληροφόρησης λαμβάνει χώρα μέσα στο πλαίσιο δραστηριότητας των οικονομικών μονάδων, οι οποίες εξελισσόμενες επηρεάζουν και την ανάπτυξη των λογιστικών αρχών. Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στους αριθμοδείκτες την έννοια και τις κατηγορίες αριθμοδεικτών. Οι αριθμοδείκτες εκφράζουν μία μαθηματική σχέση μεταξύ ενός ποσού, το οποίο περιέχεται στον αριθμητή, και ενός άλλου, το οποίο περιέχεται στον παρονομαστή του αριθμοδείκτη. Ένας αριθμοδείκτης είναι σημαντικός, εάν η σχέση μεταξύ των δύο ποσών μπορεί να ερμηνευθεί, είναι δηλαδή μία λογική και κατανοητή σχέση, και εάν μπορεί να επηρεάσει τη λήψη κάποιων χρηματοοικονομικών αποφάσεων. Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύεται η αγροτική ασφαλιστική. Στο τέταρτο κεφάλαιο βλέπουμε τις οικονομικές καταστάσεις, τον ισολογισμό, την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης καθώς και την κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων. Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται ανάλυση με τη χρήση των αριθμοδεικτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

1.1 Ορισμός Λογιστικής

Με δεδομένο¹ ότι ο ανθρώπινος νους είναι πεπερασμένος και η ποικιλομορφία πολυάριθμων ανταλλαγών/συναλλαγών είναι απεριόριστη, προκαλείται αδυναμία στην απομνημόνευση τους και προκύπτει η ανάγκη καταγραφής τους. Αυτή η καταγραφή εξελίχθηκε με βραδείς ρυθμούς από τις ανταλλαγές σε είδος κατά την αρχαιότητα μέχρι τις οικονομικές συναλλαγές σε νομισματική μονάδα μέτρησης κατά τους επόμενους αιώνες. Σταδιακά, μέσω της αναγνώρισης οικονομικών γεγονότων αποτιμάται η χρηματική αξία των συναλλαγών, οι οποίες καταχωρούνται κατάλληλα ταξινομημένες για να παρουσιασθεί το αποτέλεσμα των συναλλαγών και η οικονομική κατάσταση του συναλλασσομένου που καταγράφει τα γεγονότα. Αυτή η χρηματοοικονομική πληροφόρηση επιτυγχάνεται με τις διαδικασίες που ακολουθεί η Λογιστική. Στη διεθνή βιβλιογραφία για την έννοια της Λογιστικής έχουν διατυπωθεί διαφορετικές απόψεις οι οποίες δεν έχουν καταφέρει ακόμη να συγκλίνουν σε έναν κοινώς αποδεκτό ορισμό. Ως ένα βαθμό, αυτή η δυσκολία είναι ανάλογη εκείνης που αντιμετωπίζουν οι επιμέρους κλάδοι των ανθρωπιστικών επιστημών, όπως είναι η Λογιστική, όταν η εξέλιξή τους λαμβάνει χώρα σε ένα ραγδαία μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον. Διαχρονικά, μεταξύ διαφορετικών συγγραφέων και «σχολών» η Λογιστική έχει ορισθεί με έναν από τους παρακάτω χαρακτηρισμούς: Επιστήμη, τέχνη, τεχνική, εξιστόρηση, επιστημονική τεχνική, επιστημονική μεθοδολογία, επιστημονικός κλάδος, σύστημα, μέθοδος, συστηματική μέθοδος, διαδικασία.

Η χρήση² της χρηματοοικονομικής λογιστικής πληροφόρησης λαμβάνει χώρα μέσα στο πλαίσιο δραστηριότητας των οικονομικών μονάδων, οι οποίες εξελισσόμενες επηρεάζουν και την ανάπτυξη των λογιστικών αρχών. Οικονομική μονάδα είναι κάθε οργανωμένος συνδυασμός των συντελεστών παραγωγής (έδαφος/φύση, εργασία, υλικό κεφάλαιο), ο οποίος επιδιώκει την παραγωγή/πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών για την κάλυψη ανθρωπίνων αναγκών. Η πλειοψηφία των οικονομικών μονάδων έχει σκοπό το κέρδος, ενώ οι σύγχρονες μεγάλες οικονομικές μονάδες σκοπεύουν επιπλέον στη διατήρηση και βελτίωση της θέσης τους στον κλάδο που ανήκουν, στη σταθερότητα απασχόλησης, στην απόκτηση δύναμης και ευρύτερης επιρροής κ.ά. Όλες οι οικονομικές μονάδες, ανεξαρτήτως είδους, παρουσιάζουν δύο κοινά γνωρίσματα που σχετίζονται άμεσα με τη Χρηματοοικονομική Λογιστική:

α. Διέπονται από τη βασική οικονομική αρχή, την αρχή της οικονομικότητας, σύμφωνα με την οποία επιδιώκουν την επίτευξη του μεγαλύτερου (θετικού) δυνατού αποτελέσματος με τη μικρότερη δυνατή προσπάθεια (θυσία), β. Ύπαρξη περιουσίας (κτίρια, έπιπλα κ.λπ.) για την επίτευξη της αποστολής τους και την πραγματοποίηση των σκοπών τους.

Η επιλογή του κατάλληλου είδους οικονομικής μονάδας για την άσκηση συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας εξαρτάται κυρίως από τους παρακάτω λόγους:

- α. Το είδος της δραστηριότητας,
- β. Το ύψος των αναγκαίων κεφαλαίων,

¹ Παναγιώτης Βας. Παπαδέας, 2013, Χρηματοοικονομική Λογιστική Πληροφόρηση: Βασική θεωρία και χρήση σε εθνικό & ευρωπαϊκό επίπεδο, Εκδόσεις Π. Παπαδέας σελ.18

² Παναγιώτης Βας. Παπαδέας, 2013, Χρηματοοικονομική Λογιστική Πληροφόρηση: Βασική θεωρία και χρήση σε εθνικό & ευρωπαϊκό επίπεδο, Εκδόσεις Π. Παπαδέας σελ.23,25

γ. Τη φορολογική νομοθεσία.

δ. Την πιθανότητα και το ύψος του επιχειρηματικού κινδύνου. Γενικότερα, τα κριτήρια διάκρισης των οικονομικών μονάδων είναι:

Η χρηματοοικονομική³ λογιστική ενώ ασχολείται με όλες τις οικονομικές μονάδες, εν τούτοις το ενδιαφέρον της στρέφεται κατ' εξοχήν προς τις επιχειρήσεις. Η προτίμηση αυτή οφείλεται κυρίως στο ότι η ανάπτυξη των λογιστικών αρχών, μεθόδων και διαδικασιών που εφαρμόζει η χρηματοοικονομική λογιστική έχει στηριχθεί σε αυτή την κατηγορία των οικονομικών μονάδων. Πρόκειται για ανεξάρτητες μονάδες που έχουν σαφή διαφοροποίηση από την ιδιοκτησία τους και από εκείνους που τις διοικούν. Από τη διάκριση μεταξύ της επιχειρηματικής μονάδας και των ιδιοκτητών της προκύπτει η έννοια της λογιστικής μονάδας ή της λογιστικής οντότητας που αποτελεί σήμερα θεμελιώδη βάση της Χρηματοοικονομικής Λογιστικής. Έτσι, Λογιστική μονάδα αποτελεί κάθε οικονομική μονάδα που θεωρείται λογιστικά ανεξάρτητη από τους φορείς της, αρκεί η οικονομική της κατάσταση και οι συναλλαγές της να παρακολουθούνται από αυτοτελές λογιστικό κύκλωμα.

Η αναγνώριση της αυτοτελούς λογιστικής οντότητας των επιχειρηματικών μονάδων παράλληλα με τη θεώρηση ότι οι λογιστικές μονάδες έχουν απεριόριστη διάρκεια ζωής, αν και οι φορείς της έχουν περιορισμένη ζωή, δημιουργούν τις δύο πρώτες λογιστικές υποθέσεις για την ανάπτυξη λογιστικών αρχών: την αυτοτέλεια της οικονομικής οντότητας (επιχειρήσεως) και τη διαρκή επιχειρηματική δραστηριότητα που παρουσιάζονται στο έκτο κεφάλαιο. Οι έννοιες αποτελούν πνευματική εικόνα της αντικειμενικής πραγματικότητας, δημιουργούνται με την απομάκρυνση ενός μέρους των χαρακτηριστικών μιας ομάδας αντικειμένων και την παραμονή ενός μέρους των (κοινών) χαρακτηριστικών τους, ώστε να διατυπωθεί ο ορισμός αυτών των αντικειμένων. Έτσι, το οριζόμενο αντικείμενο διαφοροποιείται από τις άλλες έννοιες και ιδιαίτερα στη Λογιστική οι ορισμοί εκφράζουν τις αναγκαίες έννοιες για την κατανόηση λειτουργίας του μηχανισμού της.

1.2. Έννοια και Ορισμός των Καταστάσεων

Η επικρατούσα άποψη⁴ συνδέει τις βασικές έννοιες της Λογιστικής που ακολουθούν παρακάτω με τις λογιστικές υποθέσεις και τις λογιστικές αρχές (κεφάλαιο 6) για να συναποτελέσουν το θεωρητικό πλαίσιο της Λογιστικής. Λογιστικές εκθέσεις καλούνται οι, κατά κανόνα, γραπτές εκθέσεις που γνωστοποιούν ή και αποκαλύπτουν λογιστικές πληροφορίες των οικονομικών μονάδων στους εσωτερικούς και εξωτερικούς χρήστες αυτών. Διακρίνονται σε δύο κατηγορίες: Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει λογιστικές εκθέσεις που αφορούν αποκλειστικά τους εσωτερικούς χρήστες (διοίκηση-διαχείριση) και περιέχουν όχι μόνο τις λογιστικές καταστάσεις, αλλά και άλλους τύπους λογιστικών εκθέσεων όπου αναφέρουν κατά πλειοψηφία εμπιστευτικές πληροφορίες. Κύριο χαρακτηριστικό τους είναι ότι τα στοιχεία που περιέχουν και η κατάρτισή τους δεν στηρίζονται υποχρεωτικά σε γενικούς κανόνες, αρχές και μεθόδους. Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει λογιστικές εκθέσεις που προβλέπονται από τη νομοθεσία, οι ποιές αποβλέπουν στο να πληροφορήσουν κυρίως τους εξωτερικούς χρήστες (ΔΟΥ, Τράπεζες, Μέτοχοι, Πιστωτές), αλλά είναι χρήσιμες και για τους εσωτερικούς χρήστες. Αυτές οι εκθέσεις καλούνται χρηματοοικονομικές καταστάσεις στις οποίες περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, δύο πρωταρχικής σημασίας εκθέσεις: ο ισολογισμός και η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως.

³ Παναγιώτης Βας. Παπαδέας, 2013, Χρηματοοικονομική Λογιστική Πληροφόρηση: Βασική θεωρία και χρήση σε εθνικό & ευρωπαϊκό επίπεδο, Εκδόσεις Π. Παπαδέας σελ.34

⁴ Παναγιώτης Βας. Παπαδέας, 2013, Χρηματοοικονομική Λογιστική Πληροφόρηση: Βασική θεωρία και χρήση σε εθνικό & ευρωπαϊκό επίπεδο, Εκδόσεις Π. Παπαδέας σελ.35

Ισολογισμός είναι η χρηματοοικονομική κατάσταση η οποία εμφανίζει τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού μιας επιχειρηματικής μονάδας σε δεδομένη χρονική στιγμή και σε ενιαίο νόμισμα.

Ενεργητικό είναι το σύνολο των οικονομικών αγαθών που ανήκουν κατά κυριότητα σε μία επιχειρηματική μονάδα για την επίτευξη των σκοπών της και η τιμή τους μπορεί να προσδιορισθεί με αντικειμενικό τρόπο. Για παράδειγμα, Ενεργητικό αποτελούν τόσο τα μετρητά, τα κτίρια, τα έπιπλα κ.λπ., όσο και οι απαιτήσεις από πελάτες παρόλο που δεν είναι στην κυριολεξία αγαθά, αλλά θεωρούνται ως τέτοια, επειδή με τα χρήματα που θα εισπραχθούν μπορούν να αγοραστούν υλικά ή άυλα οικονομικά αγαθά. Τα στοιχεία του Ενεργητικού διακρίνονται:

α) σε βραχυπρόθεσμα που προορίζονται για ρευστοποίηση στο άμεσο μέλλον (π.χ. αποθέματα, απαιτήσεις, μετρητά) και συνοπτικά καλούνται κυκλοφορούν ενεργητικό και

β) σε μακροπρόθεσμα που δεν προορίζονται για άμεση ρευστοποίηση, αλλά για μακροχρόνια χρήση (π.χ. οικόπεδα, κτίρια, μηχανήματα, μεταφορικά μέσα, έπιπλα) και συνοπτικά καλούνται πάγιο ενεργητικό.

Παθητικό είναι το σύνολο των υποχρεώσεων μιας επιχειρηματικής μονάδας προς τους τρίτους (ξένα κεφάλαια) και προς τους ιδιοκτήτες της (ίδια κεφάλαια), των οποίων το ποσό μπορεί να προσδιορισθεί με αντικειμενικό τρόπο. Για παράδειγμα, Παθητικό αποτελούν τόσο οι υποχρεώσεις στις τράπεζες, στους προμηθευτές, στη ΔΟΥ, στο ΙΚΑ (πραγματικό παθητικό), όσο και τα ποσά που δικαιούνται να λαμβάνουν οι ιδιοκτήτες της αν π.χ. διαλυθεί η επιχείρηση (συμβατικό παθητικό). Τότε, από το σύνολο της περιουσίας (ενεργητικό) θα χρησιμοποιηθεί όσο είναι απαραίτητο για την εξόφληση των υποχρεώσεων σε ξένους και το υπόλοιπο θα μείνει ως καθαρό ποσό που θα εισπράξουν οι ιδιοκτήτες. Αυτή η συμβατική υποχρέωση προς τους ιδιοκτήτες ονομάζεται καθαρή θέση ή καθαρή περιουσία ή ίδια κεφάλαια και προκύπτει ως διαφορά του πραγματικού παθητικού από το ενεργητικό, γι' αυτό ορίζεται και ως καθαρό ενεργητικό. Κατά τη διάρκεια του διαχειριστικού έτους αυξάνεται με τα έσοδα και τα κέρδη, ενώ μειώνεται με τα έξοδα και τις ζημιές. Τα στοιχεία του πραγματικού παθητικού διακρίνονται: α) σε βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις που πρέπει να εξοφληθούν μέχρι το τέλος του επόμενου διαχειριστικού έτους (π.χ. γραμμάτια προς πληρωμή) και β) σε μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις που πρέπει να εξοφληθούν μετά το τέλος του επόμενου διαχειριστικού έτους (π.χ. ενυπόθηκο δάνειο).

Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως είναι η χρηματοοικονομική κατάσταση που εμφανίζει το αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημιά) μιας χρονικής περιόδου για τις δραστηριότητες μιας επιχειρηματικής μονάδας, αλλά και τους προσδιοριστικούς παράγοντες (έσοδα, έξοδα) αυτού του αποτελέσματος.

Έσοδο είναι κάθε αύξηση της καθαρής θέσης μιας επιχειρηματικής μονάδας η οποία προέρχεται από τις δραστηριότητές της. Οι νέες εισφορές του επιχειρηματία αυξάνουν την καθαρή θέση, αλλά δεν θεωρούνται έσοδο, αφού δεν προέρχονται από δραστηριότητες (π.χ. πωλήσεις) της επιχειρηματικής μονάδας.

Έξοδο είναι κάθε μείωση της καθαρής θέσης μιας επιχειρηματικής μονάδας η οποία προέρχεται από τις δραστηριότητές της. Οι αναλήψεις του επιχειρηματία μειώνουν την καθαρή θέση, αλλά δεν θεωρούνται έξοδο, αφού δεν προέρχονται από δραστηριότητες (π.χ. αγορές) της επιχειρηματικής μονάδας.

Φιλολογιστική προετοιμασία⁵

Σε κάθε χρήση, εκτός από τις εγγραφές των λογιστικών γεγονότων καταχωρούνται οι αναγκαίες εγγραφές τακτοποίησης ή προσαρμογής και ακολουθούν οι εγγραφές προσδιορισμού του αποτελέσματος για να ολοκληρωθούν οι εγγραφές τέλους χρήσεως.

⁵ Παναγιώτης Βας. Παπαδέας, 2013, Χρηματοοικονομική Λογιστική Πληροφόρηση: Βασική θεωρία και χρήση σε εθνικό & ευρωπαϊκό επίπεδο, Εκδόσεις Π. Παπαδέας σελ.147

Μέσω του λογαριασμού «Γενική Εκμετάλλευση» (κωδ. 80 ΕΓΛΣ) προσδιορίζονται τα καθαρά τακτικά και οργανικά (ομαλά) αποτελέσματα (έξοδα, έσοδα) των κύριων, παρεπόμενων και δευτερευουσών δραστηριοτήτων, ώστε το τη διαφορά τους να προκύπτει το οργανικό αποτέλεσμα της χρήσεως. Για τον προσδιορισμό του αποτελέσματος, είναι χρήσιμο να συγκεντρώνονται τα απαραίτητα δεδομένα σε μία πρόχειρη κατάσταση και με απλές αριθμητικές πράξεις που σχετίζονται με τα προηγούμενα, να υπολογίζεται το Μικτό Κέρδος ή η Μικτή Ζημιά της εκμετάλλευσης (εξωλογιστικός προσδιορισμός).

Σε πρώτη φάση (στάδιο Ι), από το συνολικό κόστος των διαθέσιμων εμπορευμάτων προς πώληση εμπορεύματα αρχής + αγορές εμπορευμάτων + ειδικά έξοδα αγορών - επιστροφές αγορών - εκπτώσεις αγορών) αφαιρείται το κόστος των απούλητων εμπορευμάτων (εμπορεύματα τέλους/ stock), για να προκύψει το κόστος όσων εμπορευμάτων επωλήθησαν (κόστος πωληθέντων).

Σε δεύτερη φάση (στάδιο ΙΙ), από το σημαντικότερο έσοδο, της καθαρής αξίας πωλήσεων (Πωλήσεις - επιστροφές πωλήσεων - εκπτώσεις πωλήσεων), αφαιρείται το κόστος πωλήσεων (ή πωληθέντων), για να προκύψει το μικτό (περιθώριο) κέρδους ή ζημιάς. Στη συνέχεια, προστίθενται τα τυχόν άλλα οργανικά έσοδα (της ομάδας 7 του ΕΓΛΣ) και αφαιρούνται όλα τα οργανικά έξοδα της ομάδας 6 του ΕΓΛΣ για να προκύψει το Μικτό Κέρδος ή η Μικτή Ζημιά Εκμετάλλευσης (κωδ. 80.00 ΕΓΛΣ).

Όσον αφορά στις επόμενες διαδικασίες του λογιστικού κύκλου κάθε χρήσεως, η συγκέντρωση δικαιολογητικών εγγράφων με την ανάλυση των λογιστικών γεγονότων, τις καταχωρήσεις σε ημερολόγιο και καθολικό και την κατάρτιση προσωρινών (περιοδικών) ισοζυγίων αναπτύχθηκαν στο κεφάλαιο 3 (παρ. 3.2-3.4, σχήματα 7-9), ενώ η πραγματική (φυσική) απογραφή με τις εγγραφές τακτοποίησης (προσαρμογής) και τις εγγραφές «Γενικής Εκμεταλλεύσεως» αναπτύχθηκαν στο κεφάλαιο 4 (παρ. 4.1-4.6, σχήμα 4, πίνακες 4-9). Στις εφαρμογές λογιστικού κύκλου του παρόντος κεφαλαίου (παρ. 5.3) αναπτύσσονται και οι διαδικασίες για την κατάρτιση του προσαρμοσμένου (β' προσωρινού) ισοζυγίου και την καταχώρηση εγγραφών «Αποτελεσμάτων Χρήσεως», ενώ στο κείμενο που ακολουθεί αναφέρεται η εμβόλιμη διαδικασία του Φύλλου Μερισμού σε συνδυασμό με την κατάρτιση πινάκων «Γενικής Εκμεταλλεύσεως» και «Αποτελεσμάτων Χρήσεως».

Η κατάρτιση Φύλλου Μερισμού (ΦΜ) είναι μία διαδικασία μεταξύ των εγγραφών «Γενικής Εκμεταλλεύσεως» και «Αποτελεσμάτων Χρήσεως» που αφορά τη Γενική (Χρηματοοικονομική) Λογιστική και όχι την Αναλυτική. Είναι περισσότερο απαραίτητη κατά την εφαρμογή του ΕΓΛΣ, και σχετίζεται με τους λογαριασμούς της ομάδας 6, οι οποίοι περιλαμβάνουν έμμεσα έξοδα κατά είδος που δαπανώνται κατά τη λειτουργία των υπηρεσιών της επιχείρησης. Για να υπολογισθεί με ακρίβεια το κόστος λειτουργίας (αγοράς ή παραγωγής, εμπορευμάτων ή προϊόντων ή υπηρεσιών) πρέπει να κοστολογηθεί κάθε υπηρεσία και να συσχετισθεί με το έργο που παρήγαγε κάθε μία από αυτές για να αντιπροσωπεύει τη συμβολή της στις αγορασθείσες παραχθείσες μονάδες ή υπηρεσίες, όπου τελικά προκύπτουν τα έξοδα και κατά υπηρεσία (από κατά είδος). Έτσι, διαμορφώνονται οι εξής κατηγορίες εξόδων:

- Έξοδα λειτουργίας παραγωγής
- Έξοδα διοικητικής
- Έξοδα λειτουργίας ερευνών και αναπτύξεως
- Έξοδα λειτουργίας διάθεσης (πώλησης)
- Έξοδα χρηματοοικονομικής λειτουργίας

Η κατανομή (μερισμός) των εξόδων κατά (λειτουργικό) προορισμό ή κατά κέντρο δραστηριότητας γίνεται εξωλογιστικά με την κατάρτιση Φύλλου Μερισμού (ΦΜ), εφόσον δεν τηρείται ο λογαριασμός 92 «Κέντρα (θέσεις) κόστους» του ΕΓΛΣ (Αναλυτική Λογιστική). Η επιλογή των μονάδων κατανομής μπορεί να βασισθεί είτε:

- α) σε πραγματικές μετρήσεις, όπως προκύπτει π.χ. από τις, κατά λειτουργία, συσκευές

μετρητών για τις δαπάνες ΔΕΗ, ΟΤΕ κ.λπ. ή την, κατά λειτουργία, ωριαία απασχόληση ή αμοιβή για τις δαπάνες προσωπικού, είτε

β) σε κριτήρια που σχετίζονται π.χ. με τον αριθμό ή και τη θέση των εργαζομένων στις επιμέρους λειτουργίες ή στην απασχολούμενη επιφάνεια των χώρων κάθε λειτουργίας ή στη δέσμευση κεφαλαίου που απαιτείται για κάθε λειτουργία.

1.3 Ανάλυση Λογιστικών καταστάσεων

Η ανάλυση⁶ της οικονομίας και του κλάδου που ανήκει η επιχείρηση απαιτεί λεπτομερή ανάλυση των ατομικών χαρακτηριστικών της επιχείρησης. Η ανάλυση αυτή εξετάζει τόσο τα ποσοτικά όσο και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της επιχείρησης. Κατά τη διάρκεια της ανάλυσης καθώς και μετά την ανάλυση, όταν εξάγονται συμπεράσματα, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι υπάρχει μια διαρκής επίδραση και αλληλεξάρτηση των ποσοτικών και ποιοτικών χαρακτηριστικών της επιχείρησης.

Η ανάλυση των ποσοτικών χαρακτηριστικών μιας επιχείρησης περιλαμβάνει λεπτομερή εξέταση όλων των πληροφοριών τις οποίες παρέχει το λογιστικό σύστημα. Στην ουσία, οι λογιστικές πληροφορίες αποτελούν την πρώτη ύλη του κάθε αναλυτή ο οποίος θα πρέπει να έχει σε βάθος γνώση του τρόπου προετοιμασίας αυτών των πληροφοριών, των επιλογών που έχουν γίνει από τη διοίκηση και των συνεπειών που έχουν οι επιλογές αυτές για το τελικό προϊόν του λογιστικού συστήματος, δηλαδή τις δημοσιευμένες λογιστικές καταστάσεις. Μεταξύ των βασικών ερωτημάτων τα οποία θα πρέπει να εξετάζει ο κάθε αναλυτής είναι: Έχει η διοίκηση της επιχείρησης επηρεάσει τους λογιστικούς αριθμούς; Με ποιες επιλογές; Ποιες είναι οι συνέπειες αυτών των επιλογών για τους λογιστικούς αριθμούς οι οποίοι περιέχονται στις λογιστικές καταστάσεις;

Τα σπουδαιότερα ποιοτικά χαρακτηριστικά μιας επιχείρησης είναι τα ακόλουθα: η ποιότητα της διοίκησης, η ποιότητα των εργασιακών σχέσεων, η ποιότητα των παραγομένων προϊόντων και των παρεχομένων υπηρεσιών, η απουσία εξάρτησης από έναν πελάτη ή έναν προμηθευτή και η κοινωνική ευαισθησία της επιχείρησης. Ο όρος "ποιότητα της διοίκησης" μιας επιχείρησης αναφέρεται στην ορθότητα των επιλογών της διοίκησης σχετικά με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες οι οποίες έχουν αναληφθεί, τις επενδύσεις οι οποίες έχουν γίνει, τους τρόπους χρηματοδότησης της επιχείρησης, τη μερισματική πολιτική, την αξιοποίηση και εξέλιξη του προσωπικού και γενικά την αύξηση της αξίας της επιχείρησης. Μία διοίκηση υψηλής ποιότητας έχει την ικανότητα να αντιλαμβάνεται τις μεταβολές οι οποίες συμβαίνουν στην αγορά, στην κοινωνία και στην ίδια την επιχείρηση, να αντιδρά και να επιτυγχάνει την αύξηση του πλούτου των μετόχων. Αυτές οι ικανότητες και οι γνώσεις των διοικητικών στελεχών αποτελούν σπουδαία χαρακτηριστικά διοικήσεων υψηλής ποιότητας τα οποία μακροχρόνια γίνονται γνωστά στην αγορά εργασίας. Τα στελέχη με αυτά τα προσόντα όχι μόνο αμείβονται ανάλογα, αλλά δέχονται και πολλαπλές προσφορές εργασίας από άλλες επιχειρήσεις. Τα ενημερωτικά δελτία των εταιρειών που εισάγονται στο Χρηματιστήριο Αθηνών αποτελούν μία σπουδαία πηγή πληροφόρησης για την πανεπιστημιακή εκπαίδευση και την εμπειρία των στελεχών τους.

A. Η εσωτερική ανάλυση

Γίνεται από πρόσωπα, που βρίσκονται σε άμεση σχέση με την επιχείρηση και που μπορούν να προσφύγουν στα λογιστικά της βιβλία για να ελέγξουν τους επιμέρους λογαριασμούς και τα λογιστικά έγγραφα. Το κυριότερο πλεονέκτημα αυτού του είδους της

⁶ Δημητρίου Χ. Γκίκα, 2002, Η ανάλυση και οι χρήσεις των λογιστικών καταστάσεων, Εκδόσεις Γ.Μπένου, σελ. 24-25

αναλύσεως είναι ότι επιτρέπει σε αυτόν που διενεργεί να ελέγξει τις διάφορες μεθόδους και διαδικασίες που εφαρμόστηκαν. Με αυτόν τον τρόπο, η ανάλυση αποκτά μεγαλύτερη διαύγεια και επιτρέπει στον αναλυτή να εμβαθύνει σε αυτή. Η εσωτερική ανάλυση, γίνεται από πρόσωπα της επιχειρήσεως τα οποία ενδιαφέρονται κυρίως να προσδιορίσουν το βαθμό αποδοτικότητας της και να ερμηνεύσουν τις μεταβολές της οικονομικής της θέσεως. Επιπλέον, η εσωτερική ανάλυση προσπαθεί να ερμηνεύσει ορισμένα οικονομικά στοιχεία της επιχειρήσεως για λογαριασμό της διοικήσεως, έτσι ώστε να της επιτρέψει να μετρήσει την πρόοδο που πράγματι επιτελέστηκε, σε σύγκριση με τα υπάρχοντα προγράμματα. Κατά αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται ο έλεγχος της λειτουργίας μιας επιχειρήσεως.

B. Η εξωτερική ανάλυση

Πραγματοποιείται από πρόσωπα που βρίσκονται έξω από την επιχείρηση και βασίζεται αποκλειστικά και μόνο στα στοιχεία που δημοσιεύονται στις λογιστικές καταστάσεις και στις εκθέσεις του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών. Έτσι, ο αναλυτής δεν μπορεί να διεισδύσει βαθύτερα μέσα στην επιχείρηση, το δε έργο του είναι τόσο δυσκολότερο όσο πιο συνοπτικά είναι τα στοιχεία που δημοσιεύονται. Η εξωτερική ανάλυση γίνεται κυρίως από πρόσωπα τα οποία ενδιαφέρονται να προσδιορίσουν την οικονομική θέση και την αποδοτικότητα της επιχειρήσεως.

Η γνώση των διαφόρων ομάδων⁷ οι οποίες ζητούν λογιστικές καταστάσεις επιτρέπει την καλύτερη αναγνώριση των συμφερόντων τους, των συγκρούσεων συμφερόντων μεταξύ των ομάδων και της μεταφοράς πλούτου που συμβαίνει από τη μία ομάδα στην άλλη ως συνέπεια αυτών των συγκρούσεων. Οι κυριότερες ομάδες που ζητούν και χρησιμοποιούν τις λογιστικές καταστάσεις είναι οι ακόλουθες: Οι μέτοχοι, οι πιστωτές, η διοίκηση, οι εργαζόμενοι, οι πελάτες, οι δημόσιες υπηρεσίες και διάφορες άλλες ομάδες. Οι μέτοχοι μπορεί να έχουν είτε επενδυτικό είτε εποπτικό ενδιαφέρον, όταν ζητούν τις λογιστικές καταστάσεις μιας επιχείρησης. Το επενδυτικό ενδιαφέρον παρουσιάζεται στις αποφάσεις επιλογής μετοχών οι οποίες πρόκειται να περιληφθούν στο χαρτοφυλάκιο ενός επενδυτή ο οποίος επιθυμεί να γίνει μέτοχος. Οι επιλογές αυτές μπορούν να αφορούν επιχειρήσεις με επιθυμητά επίπεδα κινδύνου και μερισματικής απόδοσης προκειμένου να περιληφθούν στο χαρτοφυλάκιο του επενδυτή και τα οποία είναι σύμφωνα με τις προτιμήσεις του. Εναλλακτικά, οι επιλογές μπορούν να αφορούν υποτιμημένες ή υπερτιμημένες μετοχές, γιατί ο επενδυτής πιστεύει ότι έχει καλύτερη πληροφόρηση για τα μελλοντικά κέρδη της επιχείρησης σε σχέση με αυτά τα οποία έχουν ήδη ενσωματωθεί στην τρέχουσα χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής. Το εποπτικό ενδιαφέρον παρουσιάζεται, όταν ο μέτοχος επιθυμεί να ελέγξει τις ενέργειες και τη συμπεριφορά της διοίκησης. Η εποπτεία της διοίκησης καθίσταται αναγκαία, γιατί η διοίκηση έχει σχετικά μεγάλη ευχέρεια χρήσης και διάθεσης των οικονομικών πόρων της επιχείρησης, πολλές φορές, δε, για την επίτευξη στόχων και συμφερόντων τα οποία ενδέχεται να είναι αντίθετα με αυτά των μετόχων. Η έκδοση ετήσιων και εξαμηνιαίων λογιστικών καταστάσεων, για παράδειγμα, επιτρέπει τον έγκαιρο έλεγχο της διοίκησης μιας επιχείρησης όσον αφορά τη διαχείριση των πόρων που της έχουν εμπιστευτεί οι μέτοχοι. Η παρουσία συμβάσεων οι οποίες συνδέουν την αμοιβή της διοίκησης με τα συμφέροντα των μετόχων, όπως για παράδειγμα την αύξηση της αποδοτικότητας των ίδιων κεφαλαίων, επιτρέπει την ευθυγράμμιση των συμφερόντων της διοίκησης με αυτά των μετόχων και δημιουργεί ζήτηση για την παροχή λογιστικών πληροφοριών προκειμένου να διαπιστωθεί η εφαρμογή των όρων της σύμβασης.

Οι πιστωτές, όπως για παράδειγμα οι τράπεζες, ζητούν την παροχή λογιστικών

⁷ Δημητρίου Χ. Γκίκα, 2002, Η ανάλυση και οι χρήσεις των λογιστικών καταστάσεων, Εκδόσεις Γ.Μπένου, σελ. 29

καταστάσεων τη στιγμή υποβολής μιας αίτησης για τη χορήγηση κάποιου δανείου ή μιας εγγυητικής επιστολής. Με βάση τις πληροφορίες που περιέχουν οι λογιστικές καταστάσεις εκτιμάται η αποδοτικότητα, ο βραχυχρόνιος και ο μακροχρόνιος κίνδυνος επιβίωσης της επιχείρησης και αποφασίζεται το ποσό του δανείου, το επιτόκιο και οι ασφάλειες που θα ζητηθούν από την επιχείρηση. Η συμφωνία δανειοδότησης επιβάλλει συνήθως ορισμένους περιορισμούς στην επιχείρηση η οποία λαμβάνει το δάνειο. Οι περιορισμοί αυτοί έχουν σκοπό να αποτρέψουν την αύξηση του κινδύνου της επιχείρησης και την πιθανή απώλεια όλων των κεφαλαίων τα οποία έχουν συνεισφέρει οι πιστωτές, μπορούν δε να εκφραστούν είτε με τη μορφή αριθμοδεικτών, όπως ρευστότητας ή δομής κεφαλαίων, οι οποίοι δεν πρέπει να υπερβαίνουν ορισμένα όρια, είτε με τη μορφή λογιστικών μεγεθών, όπως καθαρά θέση ή ξένα κεφαλαία, τα οποία επίσης δεν πρέπει να υπερβαίνουν ορισμένα ποσά. Η έκφραση των περιορισμών που περιέχονται στις συμφωνίες χορήγησης δανείων με τη μορφή αριθμοδεικτών και λογιστικών μεγεθών δημιουργεί ζήτηση για διαδοχικές λογιστικές καταστάσεις μέχρι την εξόφληση του δανείου. Επιπλέον, οι πιστωτές έχουν κίνητρο όχι μόνο να ζητούν λογιστικές καταστάσεις, αλλά και να εξετάζουν εάν η διοίκηση έχει παραβιάσει τους περιορισμούς που καθορίζουν οι συμφωνίες δανεισμού με την επιλογή διαφορετικών λογιστικών μεθόδων. Εξίσου σπουδαία, βέβαια, είναι και η ζήτηση λογιστικών πληροφοριών την οποία έχουν οι προμηθευτές μιας επιχείρησης, όταν την εξετάζουν προκειμένου να αποφασίσουν εάν θα εγκρίνουν μια αγορά της επιχείρησης επί πιστώσει, τους όρους και το ποσό της πίστωσης.

Η διοίκηση μιας επιχείρησης χρησιμοποιεί τις λογιστικές καταστάσεις προκειμένου να λάβει επενδυτικές, χρηματοοικονομικές ή λειτουργικές αποφάσεις. Οι Λογιστικές καταστάσεις των επιχειρήσεων οι οποίες δραστηριοποιούνται σε διαφορετικούς κλάδους παρέχουν πληροφορίες για τη δυνατότητα εισόδου μιας επιχείρησης σε κάποιον άλλο κλάδο όπου παρατηρούνται υψηλά περιθώρια κέρδους. Οι δείκτες κάλυψης των τόκων με ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες ή με κέρδη παρέχουν πληροφορίες στη διοίκηση για τις δυνατότητες περαιτέρω δανεισμού. Οι καταστάσεις κοινών μεγεθών για μία σειρά ετών παρέχουν πληροφορίες για έξοδα τα οποία έχουν μεταβληθεί δυσανάλογα με τις πωλήσεις και θα πρέπει να περικοπούν. Συχνά, οι αμοιβές διοικητικών στελεχών είναι συνδεδεμένες με λογιστικούς αριθμούς, όπως τα καθαρά κέρδη ή η αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων, και η ζήτηση για λογιστικούς αριθμούς προκύπτει από την ύπαρξη τυπικών ή άτυπων συμφωνιών οι οποίες προσφέρουν υψηλότερες αμοιβές για υψηλότερα κέρδη ή υψηλότερες αποδοτικότητες ιδίων κεφαλαίων. Άτυπες συμφωνίες αμοιβής της διοίκησης με βάση τα κέρδη συνήθως παρατηρούνται σε ανώνυμες εταιρείες, ενώ τυπικές συμφωνίες αμοιβής υπάρχουν στις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης όπου τα καθαρά κέρδη διανέμονται μεταξύ των εταίρων με βάση προκαθορισμένα ποσοστά τα οποία λαμβάνουν υπόψη και τη συνεισφορά υπό τη μορφή εργασίας ορισμένων εταίρων. Οι εργαζόμενοι ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα της επιχείρησης που εργάζονται και την ικανότητα δημιουργίας κερδών. Οι πληροφορίες αυτές, οι οποίες περιέχονται στις λογιστικές καταστάσεις, αποκτούν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και ζήτηση σε περιόδους διαπραγματεύσεως νέων συμβάσεων εργασίας. Σε αυτές τις περιόδους, οι εργαζόμενοι θα πρέπει να διαπιστώσουν εάν υπάρχουν αυξήσεις της παραγωγικότητάς τους οι οποίες αντανακλώνται στα κέρδη, για να διεκδικήσουν ανάλογες αυξήσεις των αμοιβών τους, και εάν η επιχείρηση έχει την ικανότητα να καταβάλει τις διεκδικούμενες αυξήσεις. Επιπλέον, ορισμένες επιχειρήσεις χορηγούν πρόσθετη αμοιβή στους εργαζομένους η οποία είναι άμεσα συνδεδεμένη με την επίτευξη ορισμένου ύψους κερδών και έτσι δημιουργείται άμεση ζήτηση για την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης.

Οι διάφορες δημόσιες υπηρεσίες ζητούν λογιστικές καταστάσεις προκειμένου να επιτύχουν μία σειρά από σκοπούς, όπως⁸:

⁸ Δημητρίου Χ. Γκίκας, 2002, Η ανάλυση και οι χρήσεις των λογιστικών καταστάσεων, Εκδόσεις

1) Τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος και του φόρου προστιθέμενης αξίας ή τη δυνατότητα επιβολής πρόσθετων φόρων ή χορήγησης φορολογικών απαλλαγών από το Υπουργείο Οικονομικών.

2) Την ύπαρξη υγιούς ανταγωνισμού σε κλάδους όπου παρατηρούνται υπερβολικά κέρδη από την επιτροπή ανταγωνισμού του Υπουργείου Εμπορίου.

3) Τον καθορισμό της τιμής πώλησης ορισμένων προϊόντων, όπως των φαρμάκων και των πετρελαιοειδών, από το Υπουργείο Εμπορίου.

4) Την έγκριση εισαγωγής μιας εταιρείας στο Χρηματιστήριο Αθηνών από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Σε πολλές από τις πιο πάνω περιπτώσεις, η απόφαση η οποία λαμβάνεται δε στηρίζεται μόνο σε λογιστικές πληροφορίες αλλά και σε πολιτικά κριτήρια, πολλές φορές δε, μόνο σε πολιτικά κριτήρια, ενώ οι λογιστικές καταστάσεις απλώς παρέχουν τις δικαιολογίες.

Οι πελάτες ενδιαφέρονται για τη βιωσιμότητα μιας επιχείρησης, όταν αγοράζουν προϊόντα με μακροχρόνιες εγγυήσεις ή αναμένουν κάποια μακροχρόνια εξυπηρέτηση από την επιχείρηση η οποία τους πώλησε το προϊόν. Το ενδιαφέρον ενός πελάτη για τη βιωσιμότητα της επιχείρησης γίνεται ιδιαίτερα έντονο, όταν υπάρχουν πληροφορίες ή υπόνοιες ότι η επιχείρηση αντιμετωπίζει κάποια προβλήματα η έκταση των οποίων δεν είναι γνωστή στο ευρύ κοινό. Οι διάφορες άλλες ομάδες οι οποίες ζητούν λογιστικές καταστάσεις περιλαμβάνουν: τους καθηγητές και φοιτητές πανεπιστημίων, τους χρηματοοικονομικούς αναλυτές και τους συμβούλους επενδύσεων. Οι τελευταίες δύο ομάδες δημιουργούν και πωλούν το προϊόν της ανάλυσής τους κυρίως σε μετόχους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

2.1 Έννοια του Αριθμοδείκτη

Οι αριθμοδείκτες⁹ εκφράζουν μία μαθηματική σχέση μεταξύ ενός ποσού, το οποίο περιέχεται στον αριθμητή, και ενός άλλου, το οποίο περιέχεται στον παρονομαστή του αριθμοδείκτη. Ένας αριθμοδείκτης είναι σημαντικός, εάν η σχέση μεταξύ των δύο ποσών μπορεί να ερμηνευθεί, είναι δηλαδή μία λογική και κατανοητή σχέση, και εάν μπορεί να επηρεάσει τη λήψη κάποιων χρηματοοικονομικών αποφάσεων. Η σχέση, για παράδειγμα, μεταξύ κόστους πωληθέντων και πωλήσεων εκπληρώνει τις δύο αυτές προϋποθέσεις, γιατί δείχνει τι ποσοστό των πωλήσεων αντιπροσωπεύει το κόστος τους και γιατί μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε κάποιες χρηματοοικονομικές αποφάσεις, όπως εισόδου σε κάποιον κλάδο, ενώ η σχέση μεταξύ χρεογράφων και εξόδων μεταφοράς δεν παρέχει καμία λογική πληροφορία στον αναλυτή και είναι αμφίβολο εάν μπορεί να βοηθήσει τη λήψη κάποιων αποφάσεων.

Η λήψη χρηματοοικονομικών αποφάσεων με τη βοήθεια αριθμοδεικτών γίνεται συνήθως μετά από διαχρονικές ή διαστρωματικές συγκρίσεις.

Στις διαχρονικές συγκρίσεις ο αριθμοδείκτης ενός έτους συγκρίνεται με τις μετρήσεις του ίδιου αριθμοδείκτη παρελθόντων ετών και εξετάζεται η τάση και η διακύμανση του αριθμοδείκτη. Η τάση ενός αριθμοδείκτη μπορεί να εξεταστεί με την επιλογή ενός έτους ως βάσης και τη διαίρεση των μετρήσεων μεταγενεστερών ετών με τη μέτρηση του έτους βάση, δηλαδή με μία διαδικασία ανάλογη αυτής η οποία εξετάζει την τάση των διαφόρων λογαριασμών στις καταστάσεις κοινών μεγεθών. Η διακύμανση μπορεί να εξεταστεί είτε με τη μέτρηση της τυπικής απόκλισης του αριθμοδείκτη είτε με τη μέτρηση της διαφοράς μεταξύ της μέγιστης και της ελάχιστης τιμής του αριθμοδείκτη εκφρασμένης ως ποσοστό της μέσης τιμής του. Στις διαστρωματικές συγκρίσεις ο αριθμοδείκτης μιας επιχείρησης συγκρίνεται με αυτόν μιας άλλης από τον ίδιο κλάδο ή με κάποια μέτρηση η οποία θεωρείται αντιπροσωπευτική του κλάδου, όπως με το μέσο όρο ή με τη διάμεσο της κατανομής του αριθμοδείκτη για τον κλάδο. Οι αναλυτές, οι οποίοι εργάζονται για ορισμένες χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις, όπως για παράδειγμα τράπεζες, έχουν με βάση την εμπειρία τους σχηματίσει αποδεκτά διαστήματα διακύμανσης των διαφόρων αριθμοδεικτών κατά κλάδο, δηλαδή διαστήματα μέσα στα οποία πρέπει να βρίσκεται η μέτρηση ενός αριθμοδείκτη μιας επιχείρησης από κάποιο συγκεκριμένο κλάδο. Θα πρέπει να σημειωθεί, όμως, ότι δεν υπάρχουν θεωρητικά αποδεκτές μετρήσεις ή διαστήματα διακύμανσης των διαφόρων δεικτών και για αυτό το λόγο καταφεύγει κανείς στη διενέργεια συγκρίσεων για τη διαμόρφωση γνώμης σχετικά με το ύψος του αριθμοδείκτη και την έννοια που εκπροσωπεί.

Ένας σπουδαίος λόγος¹⁰ για την ευρεία χρήση των αριθμοδεικτών είναι ότι επιτρέπουν στον αναλυτή να απομακρύνει την επίδραση του παράγοντα "μέγεθος" τόσο κατά τις διαστρωματικές όσο και κατά τις διαχρονικές συγκρίσεις. Η χρήση όμως αριθμοδεικτών για την απομάκρυνση του παράγοντα "μέγεθος" βασίζεται στην υπόθεση ότι υπάρχει μία αυστηρά αναλογική σχέση μεταξύ αριθμητή και παρονομαστή του αριθμοδείκτη. Η αυστηρά καθορισμένη αναλογική σχέση μεταξύ αριθμητή και παρονομαστή του δείκτη αποκλείει την

⁹ Δημητρίου Χ. Γκίκας, 2002, Η ανάλυση και οι χρήσεις των λογιστικών καταστάσεων, Εκδόσεις Γ.Μπένου, σελ. 55

¹⁰ Δημητρίου Χ. Γκίκας, 2002, Η ανάλυση και οι χρήσεις των λογιστικών καταστάσεων, Εκδόσεις Γ.Μπένου, σελ. 56

παρουσία μη γραμμικών σχέσεων ή γραμμικών σχέσεων με σταθερά, γιατί δεν είναι αυστηρά αναλογικές. Ενδιαφέρον χαρακτηριστικό των αριθμοδεικτών είναι ότι επιτρέπουν στον αναλυτή την εύκολη προσαρμογή των λογιστικών αριθμών που περιέχονται στον αριθμητή και τον παρονομαστή του κάθε αριθμοδείκτη έτσι ώστε να περιέχουν ποσά τα οποία δεν έχουν αναγνωριστεί από τη λογιστική του ιστορικού κόστους. Τέτοιες προσαρμογές είναι αναγκαίες, αν ο αναλυτής έχει αξιόπιστες πληροφορίες ότι η τρέχουσα αξία στην αγορά των στοιχείων του ενεργητικού είναι κατά πολύ μεγαλύτερη από τη λογιστική τους αξία, οπότε υπάρχουν αποθεματικά τα οποία δεν εμφανίζονται στα ίδια κεφάλαια, τα λεγόμενα αφανή ή μυστικά αποθεματικά (secret reserves). Επίσης προσαρμογές στις λογιστικές αξίες που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό αριθμοδεικτών είναι αναγκαίες, όταν ορισμένα στοιχεία του ενεργητικού δεν έχουν καμία αξία εάν πωληθούν, όπως οι συναλλαγματικές διαφορές από δάνεια για κτήση παγίων ή τα έξοδα ίδρυσης και οργάνωσης, ή έχουν μικρότερη ρευστοποιήσιμη αξία από τη λογιστική αξία, όπως εμπορεύματα τα οποία δεν έχουν πωληθεί για μία σειρά ετών. Προσαρμογές ποσών τα οποία χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό αριθμοδεικτών απαιτούνται επίσης και στην περίπτωση υποχρεώσεων οι οποίες είναι εκτός του ισολογισμού. Παραδείγματα τέτοιων υποχρεώσεων αποτελούν: οι υποχρεώσεις από χρηματοοικονομικές μισθώσεις, οι μακροχρόνιες υποχρεώσεις για τη συνταξιοδότηση του προσωπικού, οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που είναι λογικά πιθανό ότι υφίστανται και το ποσό τους μπορεί να καθοριστεί, οι πιθανές υποχρεώσεις από πωλήσεις απαιτήσεων ή από συμφωνίες πώλησης προϊόντων με την υποχρέωση επαναγοράς των ίδιων προϊόντων. Συχνά, βέβαια, προσαρμόζονται και τα αποτελέσματα χρήσης που περιέχονται σε αριθμοδείκτες για κέρδη ή ζημίες τα οποία δεν είναι λειτουργικά και δεν αναμένονται να επανεμφανιστούν στο προβλεπόμενο μέλλον, δηλαδή για κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από ασυνήθιστα γεγονότα, καθώς και για ενδεχόμενες ζημίες οι οποίες δεν έχουν αναγνωριστεί.

Μειονέκτημα¹¹ των αριθμοδεικτών είναι ότι η διοίκηση μιας επιχείρησης μπορεί να αναλάβει ενέργειες οι οποίες έχουν ως αποκλειστικό στόχο την επιρροή τους και την εμφάνιση μιας επιθυμητής εικόνας στους χρήστες των λογιστικών καταστάσεων. Οι χρηματοοικονομικές και επενδυτικές αποφάσεις της διοίκησης καθώς και οι λογιστικές μέθοδοι που έχουν επιλεγεί μπορούν να επηρεάσουν σε μεγάλο βαθμό τους αριθμοδείκτες. Η αξιοπιστία όμως, των αριθμοδεικτών βασίζεται στην αξιοπιστία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, ενός τομέα ο οποίος εξετάζεται από τον εξωτερικό ελεγκτή. Συνεπώς, οι αριθμοδείκτες των επιχειρήσεων οι οποίες δεν έχουν ελεγχθεί από εξωτερικούς ελεγκτές θα πρέπει να αντιμετωπίζονται με πνεύμα ιδιαίτερου σκεπτικισμού, καθώς μπορούν να έχουν προκύψει μετά από προσπάθειες ωραιοποίησης των λογιστικών αριθμών.

Συχνά στη βιβλιογραφία αναφέρεται ένας αρκετά μεγάλος αριθμός αριθμοδεικτών. Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη, όμως, ότι πολλοί από τους αριθμοδείκτες βασίζονται σε κοινές λογιστικές πληροφορίες και συνεπώς θα πρέπει να αναμένεται μια υψηλή συσχέτιση μεταξύ τους. Επομένως, για τη διάγνωση μιας κατάστασης δεν απαιτείται ο υπολογισμός κάθε πιθανού αριθμοδείκτη, αλλά απλώς μιας αντιπροσωπευτικής ομάδας αριθμοδεικτών. Το σπουδαιότερο ζήτημα στην ανάλυση ειδικά με αριθμοδείκτες, αλλά και γενικά με οποιοδήποτε άλλο μέσο, αποτελεί η ερμηνεία των δεικτών και η εξαγωγή συμπερασμάτων. Με βάση τα συμπεράσματα που εξάγονται η διοίκηση μιας επιχείρησης μπορεί να αναλάβει κάποιες ενέργειες οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν τα μελλοντικά επίπεδα των αριθμοδεικτών. Ο αναλυτής θα πρέπει να προβλέψει την επίδραση των διαφόρων ενεργειών της διοίκησης στα μελλοντικά επίπεδα των δεικτών και να εξάγει τα κατάλληλα συμπεράσματα, γεγονός το οποίο αποτελεί το σπουδαιότερο βήμα στην ανάλυση λογιστικών

¹¹ Δημητρίου Χ. Γκίκας, 2002, Η ανάλυση και οι χρήσεις των λογιστικών καταστάσεων, Εκδόσεις Γ.Μπένου, σελ. 57-58

καταστάσεων.

Οι Εκτιμήσεις Διαφόρων Παραμέτρων

Διάφορες στατιστικές παράμετροι¹², όπως ο μέσος, η διάμεσος και η τυπική απόκλιση, παρέχουν μία ικανοποιητική περιγραφή για ένα δείγμα παρατηρήσεων το οποίο ενδιαφέρει κάποιον αναλυτή. Μία μέτρηση της διακύμανσης ενός δείγματος μπορεί επίσης να εκτιμηθεί ως εξής: (Μέγιστη Τιμή - Ελάχιστη Τιμή) / Μέσος Όρος του Δείγματος.

Η μέτρηση αυτή μπορεί εύκολα να εκτιμηθεί και είναι ιδιαίτερα χρήσιμη, όταν υπάρχει μία χρονολογική σειρά από παρατηρήσεις, όπως για παράδειγμα μία χρονολογική σειρά ενός αριθμοδείκτη, και επιθυμεί ο αναλυτής να γνωρίζει τη διακύμανσή της. Συχνά, κατά την ανάλυση των λογιστικών καταστάσεων, ο αναλυτής ενδιαφέρεται για το ρυθμό αύξησης κάποιου μεγέθους, όπως για παράδειγμα των κερδών, κατά τη διάρκεια μιας περιόδου.

Στις συγκρίσεις μπορεί να συγκριθεί μία μέτρηση από μια επιχείρηση, για παράδειγμα ένας αριθμοδείκτης, με την αντίστοιχη μέτρηση μιας άλλης επιχείρησης από τον ίδιο κλάδο ή με το μέσο όρο από την κατανομή των μετρήσεων για όλες τις επιχειρήσεις του κλάδου. Ο μέσος όρος μπορεί να είναι ο σταθμικός μέσος όρος για όλες τις επιχειρήσεις του κλάδου και βρίσκεται αν χρησιμοποιηθούν ως σταθμά είτε λογιστικές αξίες, όπως η λογιστική αξία του ενεργητικού ή των ιδίων κεφαλαίων, είτε χρηματιστηριακές αξίες, εφόσον η εταιρεία είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Η ισχύς των συμπερασμάτων από τις συγκρίσεις με μέσους όρους μπορεί να επιβεβαιωθεί με τη χρήση της διαμέσου της κατανομής αντί του μέσου όρου στις συγκρίσεις, καθώς η διάμεσος δεν επηρεάζεται από ακραίες παρατηρήσεις. Μία πιο λεπτομερής ανάλυση, βέβαια, απαιτεί γνώση των διαφόρων δεκατημορίων της κατανομής, για να ξέρει ο αναλυτής την ακριβή θέση της μέτρησης για την επιχείρηση που τον ενδιαφέρει στην κατανομή. Στην περίπτωση που αντλούνται πληροφορίες για τη στατιστική κατανομή ενός αριθμοδείκτη κάποιου κλάδου από τράπεζες πληροφοριών, θα πρέπει ο αναλυτής να βεβαιωθεί ότι ο αριθμοδείκτης έχει υπολογιστεί σωστά στην τράπεζα πληροφοριών και ότι συγκρίνει το δείκτη που τον ενδιαφέρει με τον ανάλογο σωστό δείκτη από την τράπεζα πληροφοριών και όχι με οποιονδήποτε δείκτη συμβαίνει να περιέχει η τράπεζα πληροφοριών. Ο αναλυτής θα πρέπει επίσης να ερευνήσει εάν η τράπεζα πληροφοριών περιέχει επιχειρήσεις οι οποίες έχουν διαλυθεί, καθώς αυτές είναι πολύ πιθανό να διαφέρουν από τις επιχειρήσεις που λειτουργούν ακόμα. Τέλος, ο αναλυτής θα πρέπει να έχει υπόψη του όλες τις συνθέσεις λογαριασμών τις οποίες έχει κάνει μία τράπεζα πληροφοριών και τις ουσιώδεις λεπτομέρειες που έχει χάσει και οι οποίες ενδέχεται να είναι σημαντικές για τη λήψη της σωστής απόφασης.

2.2 Κατηγορίες αριθμοδεικτών

Οι αριθμοδείκτες μπορούν να ταξινομηθούν σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με το κριτήριο που χρησιμοποιείται και τον τύπο της επιχειρηματικής δραστηριότητας που αναφέρεται, αλλά και ανάλογα με την ανάλυση και έρευνα που επιχειρούνται.

1. Αριθμοδείκτες αποδοτικότητας

Η έννοια της αποδοτικότητας αναφέρεται στην ικανότητα μιας επιχείρησης να δημιουργεί κέρδη. Η ικανότητα δημιουργίας κερδών ενδιαφέρει τους μετόχους, τους πιστωτές, τη διοίκηση και γενικό τους εργαζόμενους σε μια επιχείρηση. Οι μέτοχοι ενδιαφέρονται να γνωρίζουν την αποδοτικότητα μιας επιχείρησης είτε για να επιλέξουν τις μετοχές της ως επένδυση είτε για να αποφασίσουν εάν θα τις διατηρήσουν στο χαρτοφυλάκιο

¹² Δημητρίου Χ. Γκίκα, 2002, Η ανάλυση και οι χρήσεις των λογιστικών καταστάσεων, Εκδόσεις Γ.Μπένου, σελ. 58

τους, καθώς αυξήσεις της αποδοτικότητας μιας επιχείρησης σχετίζονται με αυξήσεις του πλούτου των μετόχων. Οι διάφοροι πιστωτές ενδιαφέρονται να γνωρίζουν την ικανότητα μιας επιχείρησης να εξυπηρετεί τις υποχρεώσεις της προκειμένου να βοηθηθούν στις αποφάσεις χορήγησης πιστώσεων. Η διοίκηση μιας επιχείρησης συνήθως αμείβεται με βάση τις επιτεύξεις της και την καλύτερη ένδειξη για τις επιτεύξεις της παρέχουν οι αριθμοδείκτες αποδοτικότητας. Η διοίκηση επίσης θέτει στόχους για την επιλογή επενδυτικών προγραμμάτων, οι οποίοι συνήθως εκφράζονται με τη μορφή αναμενόμενης αποδοτικότητας των επενδύσεων, ο δε έλεγχος επίτευξης αυτών των στόχων εξετάζει αποκλίσεις από επιθυμητούς βαθμούς αποδοτικότητας. Γενικά, μια επιχείρηση μπορεί να χρησιμοποιεί αριθμοδείκτες αποδοτικότητας στις φάσεις προγραμματισμού των διαφόρων επενδύσεων, ελέγχου και αμοιβής των υπεύθυνων στελεχών. Όλες, όμως, οι κατηγορίες των εργαζομένων θα πρέπει να επιζητούν αυξήσεις των αμοιβών τους ανάλογες με την αύξηση της αποδοτικότητας της επιχείρησης όπου εργάζονται. Συχνά η έννοια της αποδοτικότητας ταυτίζεται με την έννοια της αποτελεσματικότητας της διοίκησης μιας επιχείρησης. Την καλύτερη βέβαια ένδειξη για την αποτελεσματικότητα της διοίκησης παρέχει η μακροχρόνια αποδοτικότητα της επιχείρησης, και ιδιαίτερα όταν υπολογίζεται για έναν ολόκληρο οικονομικό κύκλο. Το κεφάλαιο αυτό εξετάζει τους δύο βασικούς αριθμοδείκτες αποδοτικότητας: την αποδοτικότητα του συνόλου των κεφαλαίων και την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων μιας επιχείρησης. Η έννοια της αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων μιας επιχείρησης θα πρέπει βέβαια να αντιδιαστέλλεται από την έννοια της αποδοτικότητας της επένδυσης την οποία έχει κάνει ένας χρηματιστηριακός επενδυτής σε μία επιχείρηση.

2. Αριθμοδείκτες ρευστότητας

Η έννοια της ρευστότητας αναφέρεται στην ικανότητα μιας επιχείρησης να μπορεί να ικανοποιεί τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της και υποδηλώνει δυνατότητα μετατροπής ενεργητικών στοιχείων σε διαθέσιμα. Ένας υψηλός βαθμός ρευστότητας ωφελεί τόσο τους μετόχους όσο και τους πιστωτές. Μία υψηλή ρευστότητα επιτρέπει επίσης στη διοίκηση μιας επιχείρησης να επωφελείται από τις διάφορες ευκαιρίες που εμφανίζονται, για να αυξήσει τα κέρδη. Ως παραδείγματα τέτοιων ευκαιριών αναφέρονται οι αγορές εμπορευμάτων, πρώτων υλών κ.λ.π., σε προνομιακές τιμές ή η πληρωμή των υποχρεώσεων προς τους προμηθευτές μέσα στην περίοδο έκπτωσης την οποία παρέχουν με σκοπό την ταχεία είσπραξη των απαιτήσεών τους. Αυξημένα κέρδη και υψηλή ρευστότητα επιτρέπουν την άνετη διανομή μερισμάτων καθώς και την πληρωμή δανεισθέντων ποσών και τόκων επί των ποσών αυτών. Ενδείξεις για τη ρευστότητα μιας επιχείρησης τη χρονική στιγμή κατάρτισης των λογιστικών καταστάσεων παρέχονται από μία σειρά αριθμοδεικτών, οι οποίοι και θα εξεταστούν στη συνέχεια. Το ενδιαφέρον όμως ενός αναλυτή θα πρέπει να επικεντρώνεται στη μελλοντική ρευστότητα μιας επιχείρησης και τότε απαιτείται η προετοιμασία καταστάσεων αναμενόμενων ταμειακών ροών ή προϋπολογισμών διαθεσίμων.

3. Αριθμοδείκτες αποτελεσματικότητας

Αναφέρονται στις σχέσεις διαφόρων στοιχείων της επιχείρησης στα πλαίσια της δραστηριότητας της και δείχνουν τον βαθμό αποτελεσματικότητας, δηλαδή κατά πόσο γίνεται ικανοποιητική ή όχι η χρησιμοποίηση των περιουσιακών της στοιχείων.

4. Αριθμοδείκτες φερεγγυότητας

Εκφράζεται η ικανότητα της επιχείρησης να εκπληρώνει τις πάγιες υποχρεώσεις της προς το ξένο κεφάλαιο.

5. Αριθμοδείκτες περιθωρίου κέρδους

Είναι η έκφραση του κέρδους σαν ποσοστό του κύκλου εργασιών και αναλύονται σε περιθώριο καθαρού, εκμετάλλευσης και μικτού κέρδους.

6. Αριθμοδείκτες χρηματιστηρίου

Οι οποίοι και αφορούν τους μετόχους και τους δυνητικούς επενδυτές της επιχείρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

3.1 Γενικά

Η Εταιρία¹³ ιδρύθηκε το 1980 με την επωνυμία «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ» και διακριτικό τίτλο «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ». Η αλλαγή της επωνυμίας από «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ» σε «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ» αποφασίστηκε στις 20.12.2002 από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της η οποία ενέκρινε και την συγχώνευση με απορρόφηση της εταιρίας «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΖΩΗΣ & ΥΓΕΙΑΣ» από την «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ».

Η Εταιρία που προέκυψε από τη συγχώνευση με απορρόφηση της «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΖΩΗΣ & ΥΓΕΙΑΣ» από την Εταιρία «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ» έχει έδρα στην Ν. Σμύρνη, επί της οδού Λεωφόρος Συγγρού 163, τηλ. 210-9379100, και είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών με αριθμό 12821/05/Β/86/1. Η αρχική διάρκεια της Εταιρίας έχει οριστεί σε 100 χρόνια.

Ήδη από 05.08.2005 η Εταιρία χρησιμοποιεί ως λογότυπο τον τίτλο «ΑΤΕ Ασφαλιστική».

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου είναι:

Πρόεδρος: Δ. Μηλιάκος

Αντιπρόεδρος & Διευθ. Σύμβουλος : Αν. Παπανικολάου

Μέλη: Ι. Παυλίδης, Α. Γραμματικός, Λ. Καμπισιούλης, Θ.Κουτσιούμπας, Σ. Μουλλάς, Γ.Συκαμιάς, Χ.Τσιτσιρίγγος

Ο σκοπός της Εταιρίας, όπως αυτός αναφέρεται στο άρθρο 4 του καταστατικού, είναι:

- α) Η για δικό της λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτων, άσκηση ασφαλίσεων (πρωτασφαλίσεων και αντασφαλίσεων) κατά ζημιών και ζωής στην Ελλάδα και το εξωτερικό σε όλους τους κλάδους, όπως αυτοί αναφέρονται και ταξινομούνται στο άρθρο 13 του Ν.Δ. 400/1970.
- β) Η ανάληψη της αντιπροσώπευσης κάθε ημεδαπής και αλλοδαπής ασφαλιστικής ή αντασφαλιστικής εταιρίας.
- γ) Η ίδρυση στην Ελλάδα και το εξωτερικό άλλων ασφαλιστικών ή αντασφαλιστικών Εταιριών οποιασδήποτε επιτρεπόμενης μορφής.
- δ) Η ίδρυση Ινστιτούτου ασφαλιστικών σπουδών, μελετών και επιμόρφωσης.
- ε) Κάθε σχετική με τις πιο πάνω, εργασία ή δραστηριότητα στην Ελλάδα ή το εξωτερικό.
- στ) Η ίδρυση στην Ελλάδα και το εξωτερικό ανωνύμων με σκοπό χρηματοπιστωτικές εργασίες καθώς και εταιρειών οποιασδήποτε δραστηριότητας και εταιρικού τύπου και η συμμετοχή σε παρόμοιες Εταιρείες, έστω και αν οι Εταιρείες αυτές δεν έχουν ως αντικείμενο τις ασφαλιστικές εργασίες, εφ' όσον αυτό επιτρέπεται από το Νόμο ή θα επιτραπεί μελλοντικά.
- ζ) Οποιαδήποτε άλλη, συναφής ή μη εργασία ή δραστηριότητα, εφ' όσον δεν απαγορεύεται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

Όλες οι πιο πάνω δραστηριότητες μπορούν να ασκηθούν και σε συνεργασία με τρίτους είτε στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό. Η Εταιρία δραστηριοποιείται σε όλους τους σύγχρονους κλάδους ασφαλειών, με πρωτοποριακά και εξειδικευμένα προγράμματα, που

¹³ <http://www.tsilimi.gr/Online/asfalistikesetereies.aspx?langid=2&catid=950157631173>

παρέχουν ολοκληρωμένη ασφαλιστική κάλυψη, τόσο σε ατομικό όσο και σε επιχειρησιακό επίπεδο. Οι αναφερόμενες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 30 Μαρτίου 2009 και τελούν υπό την έγκριση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

3.2 Μετοχική Σύνθεση

Οι βασικοί μέτοχοι της εταιρίας την 31/12/2008 ήταν οι ακόλουθοι :

ΜΕΤΟΧΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΟΧΩΝ	% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	22.969.757	84,08%
Α/Κ ΑΤΕ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	543.196	1,99%
ΛΟΙΠΟΙ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ	3.805.394	13,93%
ΣΥΝΟΛΟ	27.318.347	100,00%

Τακτικοί Ελεγκτές

Ο έλεγχος των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων χρήσεως 2008 Εταιρίας και ενοποιούμενων εταιριών διενεργήθηκε από τον :

κ.Ντζανάτο Δημήτριο – Α.Μ.Σ.Ο.Ε.Λ. 11521

GRANT THORNTON Α.Ε. – Βασιλέως Κωνσταντίνου 44, Αθήνα

Φορολογικοί Έλεγχοι

Ολοκληρώθηκε μέσα στην χρήση ο τακτικός φορολογικός έλεγχος της Εταιρίας των ετών 2002-2007. Παρά την εκτίμηση της Εταιρίας ότι δεν θα υπήρχαν ουσιώδεις πρόσθετες επιβαρύνσεις για τις ανέλεγκτες χρήσεις λόγω των μεγάλων φορολογικών ζημιών προηγούμενων χρήσεων, εν τέλει το ποσό που ανέκυψε και πρέπει να αποδοθεί στην Εφορία ανέρχεται στο ύψος των 1.900 χιλ. €. Με το ποσό αυτό επιβαρύνονται τα αποτελέσματα της χρήσης 2008. Για την ανέλεγκτη χρήση 2008 έχει σχηματισθεί πρόβλεψη 200 χιλ. €.

3.3 Αρχές παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι οικονομικές¹⁴ καταστάσεις της Εταιρίας συντάσσονται με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Δ.Π.Χ.Π.) όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ως ημερομηνία μετάβασης της Εταιρίας στα Δ.Π.Χ.Π. ορίστηκε η 1 Ιανουαρίου 2004, οπότε και συντάχθηκε ο ισολογισμός έναρξης σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Π.Χ.Π. 1. Η Εταιρία έχει εφαρμόσει το σύνολο των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης συμπεριλαμβανομένων και των προτύπων 4, 32, 39. Οι επιπτώσεις που προέκυψαν στην περιουσιακή διάρθρωση και στην οικονομική θέση της Εταιρίας κατά τη μετάβαση από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, που εφαρμόζε μέχρι και την 31 Δεκεμβρίου 2004, στα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης απεικονίζονται στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις. Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. απαιτεί τη διενέργεια εκτιμήσεων και υιοθέτηση παραδοχών, οι οποίες δύνανται να επηρεάσουν τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις

¹⁴http://www.atticabank.gr/images%5Csiteimages%5Cgroup_companies%5Cfinancial_results%5C2013%5CATTICABANK_PROPERTIES_FS_2013_GR.pdf

και υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων, καθώς επίσης και τα ποσά των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν κατά τη διάρκεια της λογιστικής χρήσεως. Η χρήση της διαθέσιμης πληροφόρησης και η εφαρμογή υποκειμενικής κρίσης αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τις ανωτέρω εκτιμήσεις, ενώ οι αποκλίσεις δύνανται να έχουν σημαντική επίπτωση επί των Οικονομικών Καταστάσεων. Οι ενοποιημένες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας (ΑΤΕ Ασφαλιστική) και των Εταιριών ΑΤΕ INSURANCE ROMANIA S.A. (μέθοδο ολικής ενοποίησης), της ΑΤΕ Ανώνυμης Εταιρίας Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων και ΑΤΕ Α.Χ.Ε.Π.Ε.Υ (μέθοδος καθαρής θέσης). Η ενοποίηση των παραπάνω Εταιριών απεικονίζεται με την ένδειξη «Όμιλος», με την ένδειξη δε «Εταιρία» αναφέρεται η Μητρική Εταιρία η «ΑΤΕ Ασφαλιστική».

3.4 Λογιστικές Αρχές

Οι λογιστικές¹⁵ αρχές που εφάρμοσε η Εταιρία για την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της 31 Δεκεμβρίου 2008 είναι ίδιες με αυτές που περιγράφονται στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2007 με εξαίρεση την παρουσίαση των ακινήτων, οικοπέδων και κτηρίων, στην εύλογη αξία. Κατά την διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2008, ανατέθηκε σε εταιρία εκτίμησης ακινήτων (CBRE) η μελέτη εκτίμησης της αξίας όλων των ακινήτων. Η εκτίμηση βασίστηκε στο ΔΛΠ 16 που έχει εφαρμογή στα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα και στο ΔΛΠ 40 που έχει εφαρμογή στα επενδυτικά ακίνητα και χρησιμοποιήθηκε η συγκριτική μέθοδος (τιμή αγοράς). Η μελέτη εκτίμησης των ακινήτων ανέδειξε αξία μεγαλύτερη από την αναπόσβεστη αξία που εμφανίζεται στα λογιστικά βιβλία, με αποτέλεσμα να μην απαιτείται απομείωση της αξίας της περιουσίας. Διενεργήθηκε εγγραφή της υπεραξίας των οικοπέδων και των κτηρίων η οποία εμφανίζεται στον Ισολογισμό της 31.12.2008. Η παραπάνω μεταβολή της αξίας των ακινήτων με την εύλογη αξία καθώς και η αναμόρφωση της προηγούμενης χρήσης 2007. Συνολικά τα ακίνητα (Επενδυτικά και Ιδιοχρησιμοποιούμενα) κατά την 31.12.2008 αυξήθηκαν με την υπεραξία των 23.013 χιλ. €, η οποία εμφανίζεται στην σημείωση 34, συνολικά διαμορφούμενη στο «Αποθεματικό αναπροσαρμογής αξίας ακινήτων» ποσού 33.492 χιλ. €. Από την παραπάνω αλλαγή της λογιστικής αρχής προέκυψαν οι παρακάτω μεταβολές σε μέγεθος του Ισολογισμού και των αποτελεσμάτων του 2007, ως κάτωθι :

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2007	ΟΜΙΛΟΣ			ΕΤΑΙΡΙΑ		
	Δημοσ/μένα	Αναμόρφωση	Διαφορά	Δημοσ/μένα	Αναμόρφωση	Διαφορά
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Ακίνητα επενδύσεων	5.107	5.326	219	5.107	5.326	219
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	51.992	63.092	11.100	51.961	63.061	11.100
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	25.637	23.373	-2.264	25.637	23.373	-2.264
ΠΑΘΗΤΙΚΟ						

¹⁵ <http://www.pantelakis.gr/Pantelakis/docs/default-source/oikonomikes-katastaseis/%CE%B5%CE%BD%CE%B4%CE%B9%CE%AC%CE%BC%CE%B5%CF%83%CE%B5%CF%82-%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%AC%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-2009.pdf?sfvrsn=0>

Συσσωρευμένα κέρδη/ζημιές	-2.404	-4.665	-2.261	78	-2.183	-2.261
Αποθεματικά	-6.589	4.727	11.316	-6.589	4.727	11.316
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	32.634	41.689	9.055	35.081	44.136	9.055

Πίνακας 3.1 Ισολογισμός 2007

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ 2007	ΟΜΙΛΟΣ			ΕΤΑΙΡΙΑ		
	Δημοσ/μένα	Αναμόρφωση	Διαφορά	Δημοσ/μένα	Αναμόρφωση	Διαφορά
Άλλα λειτουργικά έσοδα	1.917	2.133	216	1.917	2.133	216
Λειτουργικά έξοδα	-40.667	-40.810	-143	-40.255	-40.398	-143
Κέρδη/(Ζημία) προ φόρων	18.193	18.266	73	16.330	16.403	73
Φόροι	-2.315	-2.329	-14	-2.315	-2.329	-14
Κέρδη/(Ζημία) μετά από φόρους	15.878	15.937	59	14.015	14.074	59

Πίνακας 3.2 Αποτελέσματα Χρήσης 2007

3.5 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Το συναλλακτικό¹⁶ νόμισμα του Ομίλου και της Μητρικής Εταιρίας είναι το ευρώ (€) εκτός της θυγατρικής εταιρείας ATE INSURANCE ROMANIA SA που είναι σε Ρον (RON) Ρουμανίας. Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο συναλλακτικό νόμισμα με βάση τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν τις ημερομηνίες των εκάστοτε συναλλαγών. Τα συναλλαγματικά κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από την εκκαθάριση αυτών των συναλλαγών και από τη μετατροπή των νομισματικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα αναγνωρίζονται μέσω της κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των χρεογράφων και των άλλων νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επαναποτιμώνται σε εύλογες αξίες περιέχονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης. Οι συναλλαγματικές διαφορές από τη μετατροπή των μη νομισματικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αποτελούν ένα από τα συστατικά στοιχεία της μεταβολής της εύλογης αξίας τους. Οι συναλλαγματικές διαφορές, ανάλογα με την κατηγορία στην οποία ανήκει ένα μη νομισματικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, αναγνωρίζονται είτε στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, είτε στα ίδια κεφάλαια, σε περίπτωση που τα μη νομισματικά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν ενταχθεί στα αξιόγραφα διαθέσιμα προς πώληση.

Κατά τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των οικονομικών μονάδων της αλλοδαπής μετατρέπονται σε ευρώ χρησιμοποιώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ίσχυαν κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού, ενώ τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται βάσει των μέσων συναλλαγματικών ισοτιμιών της περιόδου.

Οι προκύπτουσες διαφορές από τη χρήση των συναλλαγματικών ισοτιμιών κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού και των μέσων ισοτιμιών της περιόδου καθώς και από την επανεκτίμηση των εκ μεταφοράς ιδίων κεφαλαίων της οικονομικής μονάδας με την ισοτιμία της ημερομηνίας κλεισίματος του ισολογισμού, καταχωρούνται απευθείας στο λογαριασμό «συναλλαγματικές διαφορές από μετατροπή στοιχείων αλλοδαπών οικονομικών μονάδων» των ιδίων κεφαλαίων.

¹⁶http://www.ateinsurance.gr/oikonimikhplhroforisi/oikonomikaMegeth/Documents/F2013/Ethsia_Oikonimikh_Ekthesh_2013.pdf

3.6 Ενοποιημένοι Λογαριασμοί

Τα στοιχεία του Ενεργητικού, οι υποχρεώσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αποκτώνται μέσω επιχειρηματικής συνένωσης αποτιμώνται κατά την εξαγορά στις εύλογες αξίες τους και η διαφορά, μεταξύ του κόστους εξαγοράς και της εύλογης αξίας των επί μέρους στοιχείων που αποκτήθηκαν, καταχωρείται ως υπεραξία στο Ενεργητικό, εφόσον το κόστος εξαγοράς είναι μεγαλύτερο. Αν το συνολικό κόστος της εξαγοράς είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των επί μέρους στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα.

Θυγατρικές Εταιρίες

Θυγατρικές νοούνται οι Εταιρίες στις οποίες η Μητρική είτε συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα σε ποσοστό μεγαλύτερο από το μισό των δικαιωμάτων ψήφου, είτε ασκεί δεσπόζουσα επιρροή στη διαχείριση και οικονομική πολιτική τους. Όλες οι θυγατρικές Εταιρίες έχουν ενοποιηθεί με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης. Η Μητρική υποχρεούται να ενοποιεί όλες τις θυγατρικές Εταιρίες από την ημερομηνία απόκτησης ελέγχου επί αυτών, ενώ η υποχρέωση ενοποίησης παύει να υφίσταται από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος αυτών εκλείπει. Όλες οι διεταιρικές συναλλαγές, τα λογιστικά υπόλοιπα καθώς και τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές από συναλλαγές μεταξύ των Εταιριών του Ομίλου έχουν απαλειφθεί. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, οι επιμέρους λογιστικές αρχές των θυγατρικών Εταιριών τροποποιήθηκαν προκειμένου να διασφαλισθεί η συνέπειά τους με τις λογιστικές αρχές που έχει υιοθετήσει η Μητρική Εταιρία.

Συγγενείς Εταιρίες

Συγγενείς νοούνται οι Εταιρίες στις οποίες το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου κυμαίνεται μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου και επί των οποίων ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά δεν τις ελέγχει. Οι επενδύσεις σε συγγενείς Εταιρίες ενσωματώνονται στις οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Η Υπεραξία που προκύπτει κατά την απόκτηση μιας συγγενούς εταιρείας συμπεριλαμβάνεται στην αξία κτήσης της επένδυσης. Προβλέψεις σχηματίζονται για τυχόν απομείωση της αξίας των Εταιριών αυτών και διενεργούνται μόνο εφόσον υπάρχουν ενδείξεις για μακροχρόνια απομείωση της αξίας τους. Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, μια επένδυση σε συγγενή Εταιρία καταχωρείται αρχικά στην αξία κτήσης της. Μεταγενέστερα της ημερομηνίας επένδυσης, η αξία κτήσης αυξάνεται ή μειώνεται ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημιές της συγγενούς Εταιρίας. Το ποσό των μερισμάτων που εισπράχθηκε από τη συγγενή Εταιρία κατά τη διάρκεια της χρήσης αφαιρείται από τη λογιστική αξία της συγκεκριμένης επένδυσης. Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών Εταιριών απαλείφονται σε ποσοστό που αφορά τη συμμετοχή του Ομίλου στις Εταιρίες αυτές. Όπου κρίθηκε απαραίτητο, οι επιμέρους λογιστικές αρχές των συγγενών Εταιριών του Ομίλου τροποποιήθηκαν προκειμένου να διασφαλισθεί η συνέπειά τους με τις λογιστικές αρχές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

3.7 Ενσώματα Περιουσιακά Στοιχεία

Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία είναι ιδιοχρησιμοποιούμενα είτε για τις λειτουργικές εργασίες της Εταιρίας είτε για διοικητικούς σκοπούς. Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν οικόπεδα, κτίρια, βελτιώσεις μισθωμένων ακινήτων, έπιπλα και

λοιπό εξοπλισμό και μεταφορικά μέσα. Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία αποτιμούνται στην αξία κτήσης μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και σωρευμένες απομειώσεις. Αποσβέσεις: Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Τα υπόλοιπα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία αποσβένονται με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους, η οποία επανεξετάζεται σε ετήσια βάση. Η ωφέλιμη ζωή των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων ανά κατηγορία έχει ως εξής :

Κτίρια	40 – 50 έτη
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5 – 8 έτη
Μεταφορικά μέσα	7 – 9 έτη

Εξαιρούνται οι «Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων» οι οποίες αποσβένονται στο μικρότερο χρονικό διάστημα μεταξύ της ωφέλιμης ζωής της βελτίωσης και της διάρκειας μίσθωσης του μισθωμένου ακινήτου.

Απομείωση: Η Εταιρία εξετάζει σε ετήσια βάση τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία για τυχόν ενδείξεις απομείωσης. Αν υπάρχει ένδειξη απομείωσης η λογιστική αξία του ενσώματου στοιχείου μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό με ισόποση επιβάρυνση των αποτελεσμάτων.

Πρώτη Εφαρμογή: Κατά την ημερομηνία μετάβασης στα Δ.Π.Χ.Π. η Εταιρία επέλεξε για τα οικόπεδα και τα κτίρια να κάνει χρήση της παραγράφου 17 του Δ.Π.Χ.Π. 1 και να λάβει ως τεκμαρτό κόστος ή θεωρητική αξία κτήσης την εύλογη αξία των οικοπέδων και κτιρίων όπως αυτή προσδιορίστηκε από εταιρία εκτίμησης ακινήτων. Κατά την διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2008, ανατέθηκε σε εταιρία εκτίμησης ακινήτων (CBRE) η μελέτη εκτίμησης της αξίας όλων των ακινήτων στην εύλογη αξία. Η μελέτη εκτίμησης των ακινήτων ανέδειξε αξία μεγαλύτερη από την αναπόσβεστη αξία που εμφανίζεται στα λογιστικά βιβλία, με αποτέλεσμα να μην απαιτείται απομείωση της αξίας της περιουσίας. Διενεργήθηκε εγγραφή της υπεραξίας των οικοπέδων και των κτηρίων η οποία εμφανίζεται στον Ισολογισμό της 31.12.2008.

3.8 Επενδύσεις σε Ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν οικόπεδα και κτίρια που κατέχονται από την Εταιρία για ενοικίαση ή για κεφαλαιουχικό κέρδος και ταξινομούνται ως ακίνητα για επένδυση. Αρχικά, οι επενδύσεις σε ακίνητα καταχωρούνται στην αξία κτήσης τους, η οποία περιλαμβάνει και τις δαπάνες απόκτησής τους. Μεταγενέστερα τα κτίρια και τα οικόπεδα αποτιμώνται στην αξία κτήσης μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και σωρευμένες απομειώσεις. Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι επενδύσεις σε κτίρια αποσβένονται με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους, η οποία επανεξετάζεται κάθε έτος. Η ωφέλιμη ζωή των κτιρίων είναι 50 έτη. Η Εταιρία εξετάζει σε ετήσια βάση τα ακίνητα για ενδείξεις απομείωσης. Αν υπάρχει απομείωση, η λογιστική αξία του ενσώματου στοιχείου μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό με ισόποση επιβάρυνση των αποτελεσμάτων. Τα στοιχεία αναγνωρίζονται μέχρι την πώλησή τους ή νωρίτερα, κατά την ημερομηνία που η Εταιρία παύει να έχει μελλοντικά οικονομικά οφέλη από το στοιχείο. Το κέρδος ή η ζημιά που προκύπτει αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης. Κατά την διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2008, ανατέθηκε σε εταιρία εκτίμησης ακινήτων (CBRE) η μελέτη εκτίμησης της αξίας όλων των ακινήτων στην εύλογη αξία. Η μελέτη εκτίμησης των ακινήτων ανέδειξε αξία μεγαλύτερη από την αναπόσβεστη αξία που εμφανίζεται στα λογιστικά βιβλία, με αποτέλεσμα να μην απαιτείται απομείωση της αξίας της περιουσίας. Διενεργήθηκε εγγραφή της υπεραξίας των οικοπέδων και των κτηρίων η οποία εμφανίζεται στον Ισολογισμό της 31.12.2008 .

3.9 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

Τα «άυλα περιουσιακά στοιχεία» περιλαμβάνουν τα λογισμικά προγράμματα και λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία. Τα λογισμικά προγράμματα που αποκτώνται μεμονωμένα κεφαλαιοποιούνται στην αξία κτήσης. Μεταγενέστερα αποτιμούνται στο κόστος κτήσης μείον σωρευμένες αποσβέσεις και σωρευμένες απομειώσεις. Τα λογισμικά προγράμματα αποσβένονται σε 3 χρόνια. Η διοίκηση της Εταιρίας, σε ετήσια βάση, εξετάζει την αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να διαπιστώσει εάν υφίσταται απομείωση της αξίας τους ή αν έχει μεταβληθεί η αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή τους. Όταν η λογιστική αξία ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, τότε διενεργείται ανάλογη πρόβλεψη για απομείωση με ισόποση επιβάρυνση των αποτελεσμάτων.

3.10 Ταμείο Και Ταμειακά Ισοδύναμα

Το ταμείο και τα ταμιακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν χρηματικά περιουσιακά στοιχεία της εταιρίας με ημερομηνία λήξης μικρότερη των τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησης.

3.11 Απαιτήσεις Από Ασφαλισμένους Και Αντασφαλιστές

Οι απαιτήσεις απεικονίζονται στον ισολογισμό αφού αφαιρεθούν οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις. Η εισπραξιμότητα των απαιτήσεων αξιολογείται κατά ξεχωριστή περίπτωση που η Εταιρία θεωρεί σημαντική. Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την οικονομική κατάσταση, το ιστορικό αποπληρωμής του οφειλέτη, την πιθανότητα στήριξης από πιστοληπτικά αξιόπιστους εγγυητές και τη ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων. Οι απαιτήσεις που δεν θεωρούνται σημαντικές καθώς και αυτές που είναι μεν σημαντικές αλλά δεν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης κατηγοριοποιούνται σε ομάδες με όμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου. Η Εταιρία εξετάζει την πιθανή πρόβλεψη για απομείωση κάθε κατηγορίας. Κατά την αξιολόγηση κάθε κατηγορίας λαμβάνονται υπόψη το ύψος των υπό παρακολούθηση ή πιθανών επισφαλών απαιτήσεων, η χρονική διάρκεια που οι απαιτήσεις βρίσκονται σε καθυστέρηση, η εισπραξιμότητά τους από τη στιγμή που θα χαρακτηριστούν ως επισφαλείς, οι οικονομικές συγκυρίες της αγοράς και η εμπειρία του παρελθόντος σχετικά με το ύψος των αναμενόμενων ζημιών. Όταν μία απαίτηση¹⁷ χαρακτηριστεί ως επισφαλής, η λογιστική της αξία μειώνεται στην εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία, η οποία προσδιορίζεται ως η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμιακών ροών, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμώμενων ανακτήσιμων ποσών από εγγυήσεις και εμπράγματα εξασφαλίσεις, προεξοφλούμενων με το πραγματικό επιτόκιο της αγοράς. Μεταγενέστερες αλλαγές στα ανακτήσιμα ποσά και το χρόνο κατά τον οποίο αναμένεται να εισπραχθούν συγκρίνονται με προηγούμενους υπολογισμούς και όπου προκύπτει διαφορά στη σχηματισμένη πρόβλεψη γίνεται αντίστοιχη χρέωση ή πίστωση στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως. Απαιτήσεις και λοιπά δάνεια, όταν δεν είναι πλέον εφικτή η είσπραξή τους, διαγράφονται έναντι των σχηματισμένων προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις.

¹⁷http://www.ateinsurance.gr/oikonimikhplhroforisi/oikonomikaMegeth/Documents/F2005/Endiamese_s_oikonomikes_katastaseis_9-2005.pdf

3.12 Μισθώσεις

Η Εταιρία ως μισθωτής

A) Λειτουργικές Μισθώσεις

Η Εταιρία συμμετέχει σε λειτουργικές μισθώσεις όπου ο εκμισθωτής διατηρεί σημαντικό μέρος από τους κινδύνους και τα οφέλη που απορρέουν από τα εκμισθωμένα περιουσιακά στοιχεία. Τα έξοδα των λειτουργικών μισθώσεων καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, με τη σταθερή μέθοδο, καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

B) Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Δεν έχει συνάψει η Εταιρία.

Η Εταιρία Ως Εκμισθωτής

A) Λειτουργικές Μισθώσεις

Τα εκμισθωμένα περιουσιακά στοιχεία εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας και αποσβένονται σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή τους.

B) Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Δεν έχει συνάψει η Εταιρία.

3.13 Συμψηφισμός Απαιτήσεων – Υποχρεώσεων

Ο συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με υποχρεώσεις και η απεικόνιση του καθαρού ποσού στις Οικονομικές Καταστάσεις επιτρέπεται μόνο εφόσον υπάρχει νόμιμο δικαίωμα για συμψηφισμό των καταχωρημένων ποσών και υπάρχει πρόθεση είτε για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει από τον συμψηφισμό ή για ταυτόχρονο διακανονισμό του συνολικού ποσού τόσο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου όσο και της υποχρέωσης.

3.14 Έσοδα και Έξοδα από Τόκους

Για όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα, τα έσοδα και τα έξοδα από τόκους καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου είναι μία μέθοδος σύμφωνα με την οποία υπολογίζεται το αναπόσβεστο κόστος του χρηματοοικονομικού στοιχείου ή της υποχρέωσης και κατανέμονται τα έσοδα ή τα έξοδα από τόκους καθ' όλη την περίοδο αναφοράς. Αποτελεσματικό επιτόκιο είναι εκείνο το οποίο προεξοφλεί ακριβώς τις εκτιμώμενες μελλοντικές πληρωμές ή εισπράξεις καθ' όλη την προσδοκώμενη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου. Μόλις ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα από ομοειδή χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία υποτιμηθούν ως αποτέλεσμα απομείωσης της αξίας τους, τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται εφαρμόζοντας το επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για την προεξόφληση των μελλοντικών ταμιακών ροών για το σκοπό της μέτρησης της ζημιάς απομείωσης.

3.15 Προμήθειες και Συναφή Έσοδα

Οι προμήθειες και τα συναφή έσοδα καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης κατά τη διάρκεια της χρήσεως στην οποία παρασχέθηκαν οι σχετικές με αυτά υπηρεσίες. Προμήθειες και συναφή έσοδα που προέρχονται από συναλλαγές για λογαριασμό τρίτων αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά το χρόνο περαίωσης της συναλλαγής. Αμοιβές για υπηρεσίες διαχείρισης χαρτοφυλακίου και συμβουλευτικές υπηρεσίες

καταχωρούνται στα αποτελέσματα σύμφωνα με το συμβόλαιο παροχής υπηρεσιών, συνήθως σε αναλογική βάση.

3.16 Φόρος Εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος υπολογίζεται επί των κερδών της χρήσης βάσει της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας και αναγνωρίζεται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσεως. Φορολογικές ζημιές που μεταφέρονται σε επόμενες χρήσεις για συμψηφισμό αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν θεωρείται πιθανή η πραγματοποίηση μελλοντικών φορολογητέων κερδών, τα οποία θα είναι επαρκή για τον συμψηφισμό των σωρευμένων φορολογικών ζημιών. Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος υπολογίζεται με τη μέθοδο του ισολογισμού, βάσει των προσωρινών διαφορών οι οποίες προκύπτουν μεταξύ της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στις Οικονομικές Καταστάσεις και της φορολογικής αξίας που αποδίδεται σε αυτά σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία. Για τον προσδιορισμό της αναβαλλόμενης φορολογίας εισοδήματος χρησιμοποιούνται οι θεσπισμένοι φορολογικοί συντελεστές ή οι φορολογικοί συντελεστές που θεσπίζονται σε ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας κλεισίματος του ισολογισμού. Η Εταιρία αναγνωρίζει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις όταν είναι πιθανόν τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη να είναι επαρκή για το συμψηφισμό των προσωρινών διαφορών.

3.17 Παροχές Προς το Προσωπικό

Η Εταιρία συμμετέχει σε προγράμματα παροχών προς το προσωπικό τους μετά την έξοδό του από την υπηρεσία. Η Εταιρία συμμετέχει τόσο σε προγράμματα καθορισμένων παροχών όσο και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών. Σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, η Εταιρία υποχρεούται να καταβάλει καθορισμένες εισφορές στα Ταμεία. Ένα πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι στην ουσία ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στο οποίο η υποχρέωση της Εταιρίας καθορίζεται από το ύψος της αποζημίωσης που θα λάβει ο υπάλληλος κατά το χρόνο συνταξιοδότησής του, βάσει της ηλικίας του, της προϋπηρεσίας του στην Εταιρία και της αμοιβής του. Η υποχρέωση που καταχωρείται στον Ισολογισμό αναφορικά με τα προγράμματα καθορισμένων παροχών συνίσταται από την παρούσα αξία των παροχών κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων μειωμένη με την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος, με τις αναπροσαρμογές που απαιτούνται για κέρδη ή ζημιές που προέρχονται από αναλογιστική μελέτη και δεν έχουν ακόμα καταχωρηθεί καθώς και με το κόστος της υπηρεσίας που έχει ήδη παρασχεθεί. Η υποχρέωση των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών προσδιορίζεται σε ετήσια βάση από ανεξάρτητο αναλογιστή χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβαλλόμενης μονάδας πίστωσης (projected unit credit method). Η παρούσα αξία της υποχρέωσης που προκύπτει από το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται προεξοφλώντας τις μελλοντικές ταμιακές εκροές με το επιτόκιο χρεογράφων του δημοσίου, τα οποία έχουν περίοδο ωρίμανσης που προσεγγίζει τους όρους της σχετικής υποχρέωσης αποζημίωσης. Αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που μπορεί να προέλθουν από αναπροσαρμογές, βάσει της εμπειρίας, καθώς και από αλλαγή των αναλογιστικών υποθέσεων, χρεώνονται ή πιστώνονται στα αποτελέσματα αναλογικά σύμφωνα με τη μέση υπολειπόμενη εργασιακή ζωή των υπαλλήλων.

3.18 Παύση απεικόνισης του Χρηματοοικονομικού Μέσου στις Οικονομικές Καταστάσεις

Ένα χρηματοοικονομικό μέσο δεν απεικονίζεται στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας από τη στιγμή που η Εταιρία παύει να έχει τον έλεγχο των συμβατικών δικαιωμάτων που απορρέουν από το χρηματοοικονομικό μέσο. Ο έλεγχος των δικαιωμάτων του χρηματοοικονομικού μέσου παύει να υφίσταται ή όταν πωληθεί ή όταν οι ταμιακές εισροές, που σχετίζονται με αυτό, μεταβιβαστούν σε ένα ανεξάρτητο τρίτο μέρος.

3.19 Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες Ανά Τομέα Δραστηριότητας

Ο επιχειρησιακός τομέας δραστηριότητας είναι ο πρωτεύων τύπος πληροφόρησης. Ο επιχειρησιακός τομέας είναι ομάδα περιουσιακών στοιχείων και λειτουργιών που δραστηριοποιούνται στην παροχή υπηρεσιών, οι οποίες υπόκεινται σε ομοειδείς κινδύνους και αποδόσεις και διαφέρουν από εκείνους των άλλων επιχειρησιακών τομέων της Εταιρίας. Ο γεωγραφικός τομέας δραστηριότητας είναι ο δευτερεύων τύπος πληροφόρησης. Ο γεωγραφικός τομέας δραστηριότητας παρέχει πληροφόρηση για τις δραστηριότητες της Εταιρίας σε ένα συγκεκριμένο οικονομικό περιβάλλον που υπόκειται σε κινδύνους και αποδόσεις που διαφέρουν από αντίστοιχους κινδύνους και αποδόσεις άλλων επιχειρησιακών και γεωγραφικών τομέων.

3.20 Μετοχικό Κεφάλαιο

Οι κοινές μετοχές κατατάσσονται στα ίδια κεφάλαια. Οι υποχρεωτικά εξαγοράσιμες προνομιούχες μετοχές κατατάσσονται στις υποχρεώσεις. Άμεσα κόστη για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του προϊόντος της έκδοσης. Άμεσα κόστη που σχετίζονται με την έκδοση μετοχών για την απόκτηση επιχειρήσεων περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσεως της επιχειρήσεως που αποκτάται.

3.21 Ίδιες Μετοχές

Μετοχές της Εταιρίας που κατέχονται από την ίδια την Εταιρία καταχωρούνται στην αξία κτήσης τους και απεικονίζονται αφαιρετικά της καθαρής θέσης της Εταιρίας έως ότου ακυρωθούν. Στην περίπτωση που οι ίδιες μετοχές πωληθούν ή επανεκδοθούν, το τίμημα που θα εισπραχθεί δεν θα περιληφθεί στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά θα καταχωρηθεί κατευθείαν στην καθαρή θέση.

3.22 Αναβαλλόμενη Φορολογία

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις καταχωρούνται κατά την έκταση κατά την οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης ή απαίτησης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Το όφελος απεικονίζεται ως αναβαλλόμενος φόρος Ενεργητικού, ενώ η αντίστοιχη υποχρέωση θα απεικονίζεται ως αναβαλλόμενος φόρος Παθητικού, με αντίστοιχη επίπτωση στα αποτελέσματα της χρήσης. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς

συντελεστές που αναμένεται να ισχύουν κατά την περίοδο όπου το περιουσιακό στοιχείο ή η υποχρέωση θα τακτοποιηθεί οριστικά, σύμφωνα με τις φορολογικές διατάξεις που ισχύουν κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού.

3.23 Κόστος Δανεισμού

Το κόστος δανεισμού, σύμφωνα με το λογιστικό χειρισμό που προτείνει το Δ.Λ.Π. 23, αναγνωρίζεται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης στην οποία δημιουργήθηκε.

3.24 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια

A) Χρήση 2003

Όλα τα συμβόλαια που έχουν εκδοθεί μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2003, έχουν θεωρηθεί ασφαλιστήρια συμβόλαια και έχουν ακολουθηθεί οι διατάξεις του Ν.Δ. 400/1970 περί «Ιδιωτικής Επιχείρησης Ασφαλίσεως» και των αποφάσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης

B) Περίοδος 1.1.2004 έως 31.12.2008

Όπως ήδη έχει αναφερθεί, η εταιρεία υιοθέτησε το Δ.Π.Χ.Π. 4 από την 1η Ιανουαρίου 2004 οπότε και έγινε η ταξινόμηση των συμβολαίων σε ασφαλιστικά και σε επενδυτικά συμβόλαια και η αξιολόγηση της επάρκειας των ασφαλιστικών προβλέψεων.

➤ Διαχωρισμός χρηματοοικονομικού κινδύνου των ασφαλιστηρίων συμβολαίων
Η εταιρεία εφαρμόζοντας τις διατάξεις του Δ.Π.Χ.Π. 4 διενήργησε διαχωρισμό των συμβολαίων της σε ασφαλιστήρια συμβόλαια και σε χρηματοοικονομικά συμβόλαια. Στις περιπτώσεις όπου σε ασφαλιστήριο συμβόλαιο υπάρχει ταυτόχρονα ασφαλιστικός και χρηματοοικονομικός κίνδυνος η Εταιρία δεν έχει προβεί στο διαχωρισμό του χρηματοοικονομικού κινδύνου των συμβολαίων.

A) Ασφαλιστήρια συμβόλαια

Ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι εκείνα τα συμβόλαια με τα οποία μεταφέρεται σημαντικός ασφαλιστικός κίνδυνος από τον ασφαλιζόμενο στην ασφαλιστική εταιρεία και όπου η ασφαλιστική εταιρεία αποδέχεται να αποζημιώσει τον ασφαλιζόμενο σε περίπτωση επέλευσης καθορισμένου αβέβαιου μελλοντικού συμβάντος που επηρεάζει αρνητικά τον ασφαλιζόμενο. Ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι σημαντικός όταν και μόνον όταν ένα ασφαλιζόμενο συμβάν θα μπορούσε να αναγκάσει την ασφαλιστική εταιρεία να καταβάλει σημαντικές επιπλέον παροχές. Οι επιπλέον παροχές αναφέρονται σε ποσά που υπερβαίνουν εκείνα που θα ήταν καταβλητέα αν ο ασφαλισμένος κίνδυνος δεν είχε επέλθει. Ένα συμβόλαιο που εκθέτει την ασφαλιστική εταιρεία σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο χωρίς σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο, δεν είναι ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Κάποια συμβόλαια εκθέτουν την ασφαλιστική σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο επιπροσθέτως του σημαντικού ασφαλιστικού κινδύνου. Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ταξινομούνται σε δύο κατηγορίες ανάλογα με τη φύση του ασφαλισμένου κινδύνου.

1) Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζωής

➤ Παραδοσιακά συμβόλαια

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που εκδίδει η εταιρεία για την κάλυψη του κινδύνου θανάτου, ισοβίων παροχών, συντάξεων, ανικανότητας, ατυχημάτων, προγραμμάτων ασθενείας τόσο σε ατομική όσο και σε ομαδική βάση.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζωής με χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής στα κέρδη

Ο κύριος¹⁸ όγκος των παραδοσιακών ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής περιέχουν χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής στα κέρδη (DPF) επειδή ο ασφαλιζόμενος δύναται να λάβει πρόσθετα οφέλη πέραν αυτών που εγγυάται το συμβόλαιο, το ύψος των οποίων και η χρονική στιγμή της καταβολής τους έγκειται στην διακριτική ευχέρεια της εταιρείας σε συνδυασμό με τους όρους κάθε συμβολαίου και με την απόδοση των επενδύσεων της εταιρείας που αντιστοιχούν στις ασφαλιστικές προβλέψεις ζωής.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζωής χωρίς χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής στα κέρδη

Υφίστανται ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής χωρίς χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής στα κέρδη το ύψος των οποίων δεν κρίνεται σημαντικό σε σχέση με το συνολικό ύψος του συνόλου των συμβολαίων.

➤ **Συμβόλαια για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που οι ασφαλιζόμενοι φέρουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο (Unit Linked)**

Χρηματοοικονομικά συμβόλαια είναι αυτά τα οποία μεταφέρουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο στον κάτοχο του συμβολαίου. Τα συμβόλαια αυτά μεταφέρουν χρηματοοικονομικό κίνδυνο στον κάτοχο του συμβολαίου, αλλά ταυτόχρονα η ασφαλιστική εταιρεία αναλαμβάνει την κάλυψη με την εγγύηση μέρους του χρηματοοικονομικού κινδύνου. Ταυτόχρονα εμπεριέχουν και σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο (κάλυψη θανάτου, ανικανότητας, ατυχημάτων και ασθενείας). Κατά το μέρος που τα συμβόλαια αυτά αφορούν τις συμπληρωματικές αυτές καλύψεις αναγνωρίζονται σαν ασφαλιστικά συμβόλαια, το δε άλλο μέρος που η εύλογη αξία της υποχρέωσης ενός Unit Linked συμβολαίου προσδιορίζεται από την τρέχουσα καθαρή τιμή μονάδας που απεικονίζει την εύλογη ανά μονάδα αξία των περιουσιακών στοιχείων που συνδέεται με την υποχρέωση, πολλαπλασιασμένη με το σύνολο των μονάδων που αποδίδονται στον κάτοχο του συμβολαίου κατά την ημερομηνία σύνταξης του ισολογισμού, χαρακτηρίζεται σαν χρηματοοικονομικό συμβόλαιο. Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής ασφαλίζουν κατά μεγάλο ποσοστό γεγονότα κατά την διάρκεια μιας μακράς περιόδου. Τα σχετικά ασφάλιστρα αναγνωρίζονται ως έσοδα όταν καθίστανται απαιτητά από τον ασφαλιζόμενο. Τα ασφάλιστρα απεικονίζονται χωρίς την μείωση λόγω αναλογουσών προμηθειών.

Στα υφιστάμενα συμβόλαια δεν υπάρχουν ενσωματωμένα παράγωγα.

2) Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών

➤ **Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Αστικής ευθύνης Αυτοκινήτου**

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που εκδίδει η εταιρεία για την κάλυψη του κινδύνου της αστικής ευθύνης αυτοκινήτων.

Ασφαλιστήρια Συμβόλαια Ζημιών – Λοιπών κλάδων

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται τα συμβόλαια που καλύπτουν τον κίνδυνο πυρός, σεισμού, χερσαίων οχημάτων, κλοπής, μεταφορών, γενικής αστικής ευθύνης, πιστώσεων,

¹⁸ <https://www.axa.gr/media/176847/311213-oikonomiki-katastasi-3.pdf>

εγγυήσεων, βοήθειας, σκαφών, πληρωμάτων και λοιπά. Στα υφιστάμενα συμβόλαια δεν υπάρχουν ενσωματωμένα παράγωγα. Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζημιών αναγνωρίζονται ως έσοδα (δεδουλευμένα ασφάλιστρα) αναλογικά με την περίοδο διάρκειας του ασφαλιστηρίου συμβολαίου. Στην ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων το ποσό των ασφαλιστρών που αναλογεί στο επόμενο ή στα επόμενα έτη για την περίοδο από το κλείσιμο των οικονομικών καταστάσεων μέχρι την λήξη της χρήσεως για την οποία έχουν καταχωρηθεί τα ασφάλιστρα, περιλαμβάνεται στο απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών. Τα ασφάλιστρα απεικονίζονται χωρίς τη μείωση των αναλογουσών προμηθειών.

B) Χρηματοοικονομικά συμβόλαια

Λογαριασμοί Διαχείρισης Κεφαλαίου (Deposit Administration Funds)

Είναι η ομαδική ασφάλιση με την οποία συμφωνείται επενδυτική διαχειριστική ασφάλιση (λογαριασμός διαχείρισης κεφαλαίου) όπου η παροχή του ασφαλιστή καταβάλλεται είτε με την, για οποιαδήποτε λόγο, αποχώρηση του ασφαλισμένου-μέλους της ομάδας από την εργασία του είτε με την συμπλήρωση ορισμένης ηλικίας. Η ασφαλιστική εταιρεία καταβάλλει στο μέτρο της επάρκειας του λογαριασμού διαχείρισης κεφαλαίου. Σε περίπτωση μη επάρκειας του λογαριασμού, ο δικαιούχος δεν έχει αξίωση κατά της ασφαλιστικής. Η διαχείριση του λογαριασμού γίνεται είτε από την ασφαλιστική κατά την ελεύθερη βούληση της ή με υπόδειξη του λήπτη της ασφάλισης είτε από το λήπτη της ασφάλισης. Η ευθύνη της ασφαλιστικής λήγει με την εξάντληση του λογαριασμού έστω και αν η σύμβαση με την μορφή επενδυτικής διαχειριστικής ασφάλισης έχει λήξει νωρίτερα. Επειδή η Εταιρία επέλεξε να παρουσιάσει τη 31.12.2008 τα οικόπεδα και τα κτήρια στην εύλογη αξία σύμφωνα με την εκτίμηση της Εταιρίας CBRE, έγινε αναμόρφωση του Ισολογισμού 2007 όπως και των αποτελεσμάτων χρήσης 2007.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ		2007			ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΣ		
A/A	Κατηγορία ενσώματων παγίων	Αναπόσβεστη αξία εμφανιζόμενη στον Ισολογισμό 31.12.07	Αναμόρφωση βάσης της Εύλογης Αξίας	Διαφορά	Καθαρή Θέση	Αποτελέσματα χρήσης	Αναβαλλόμενα φορολογικά
1	ΟΙΚΟΠΕΔΑ	16.918	28.827	11.909	9.527		-2382
2	ΚΤΙΡΙΑ	34.141	33.332	-809	-647		162
	ΣΥΝΟΛΟ	51.059	62.159	11.100	8.880	0	-2.220

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ		2007			ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΣ		
A/A	Κατηγορία ενσώματων παγίων	Αναπόσβεστη αξία εμφανιζόμενη στον Ισολογισμό 31.12.07	Αναμόρφωση βάσης της Εύλογης Αξίας	Διαφορά	Καθαρή Θέση	Αποτελέσματα χρήσης	Αναβαλλόμενα φορολογικά
1	ΟΙΚΟΠΕΔΑ	2.900	2.471	-429	-316	-157	86
2	ΚΤΙΡΙΑ	2.207	2.855	648	432	216	-130
	ΣΥΝΟΛΟ	5.107	5.326	219	116	59	-44

Πίνακας 3.3 Πίνακας Αναμόρφωσης Επενδυτικά Ακίνητα

ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΑΓΙΑ		2008			ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΣ		
A/A	Κατηγορία ενσώματων παγίων	Αναπόσβεστη αξία εμφανιζόμενη στον Ισολογισμό 31.12.08	Αναμόρφωση βάσης της Εύλογης Αξίας	Διαφορά	Καθαρή Θέση	Αποτελέσματα χρήσης	Αναβαλλόμενη φορολογία
1	ΟΙΚΟΠΕΔΑ	28.827	32.750	3.923	3.176		-794
2	ΚΤΙΡΙΑ	33.332	48.291	14.959	6.182		-1545
	ΣΥΝΟΛΟ	62.159	81.041	18.882	9.358	0	-2.339

Πίνακας 3.4 Ενσώματα Πάγια

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ		2008			ΕΠΗΡΕΑΣΜΟΣ		
A/A	Κατηγορία ενσώματων παγίων	Αναπόσβεστη αξία εμφανιζόμενη στον Ισολογισμό 31.12.08	Αναμόρφωση βάσης της Εύλογης Αξίας	Διαφορά	Καθαρή Θέση	Αποτελέσματα χρήσης	Αναβαλλόμενη φορολογία
1	ΟΙΚΟΠΕΔΑ	2.947	2.375	-572		-114	29
2	ΚΤΙΡΙΑ	2.393	3.257	864		173	-43
	ΣΥΝΟΛΟ	5.340	5.632	292	0	59	-14

Πίνακας 3.5 Επενδυτικά Ακίνητα

3.25 Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσης ή μεταγενέστερα. Η εκτίμηση της εταιρείας σχετικά με την επίδραση από την εφαρμογή αυτών των νέων προτύπων και διερμηνειών παρατίθεται παρακάτω.

Πρότυπα υποχρεωτικά για την χρήση 2008

ΔΛΠ 39 (Τροποποίηση) «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση»

ΔΠΧΠ 7(Τροποποίηση) «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις» – Επαναταξινόμηση χρηματοοικονομικών μέσων

Η τροποποίηση¹⁹ εγκρίθηκε με τον Κανονισμό της Ε.Ε. Νο 1004/2008. Η τροποποίηση επιτρέπει σε μια οικονομική οντότητα να επαναταξινομήσει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία σε διαφορετική κατηγορία από την «Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων» σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Η τροποποίηση, επίσης, επιτρέπει σε μια οικονομική οντότητα να μεταφέρει από την κατηγορία «Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση» στην κατηγορία «Δάνεια και Απαιτήσεις» ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο που θα μπορούσε να πληροί τον ορισμό «Δάνεια και Απαιτήσεις», εφόσον η οικονομική οντότητα έχει την πρόθεση και την δυνατότητα να διακρατήσει το εν λόγω χρηματοοικονομικό στοιχείο στο εγγύς μέλλον. Η εταιρεία έκανε χρήση της τροποποίησης αυτής από 1.7.2008

¹⁹http://www.audiovisual.gr/uploads/financial_docs/OIKONOMIKES_KATASTASEIS/VML_ABEE/OK_UseOf_2008.pdf

Διερμηνείες υποχρεωτικές για τη χρήση 31 Δεκεμβρίου 2008

ΕΔΔΠΧΠ 11 - ΔΠΧΠ 2: Συναλλαγές Ιδίων Μετοχών Ομίλου

Η διερμηνεία έχει εφαρμογή από την 1η Μαρτίου 2007 και διασαφηνίζει τον χειρισμό όπου οι υπάλληλοι μίας θυγατρικής εταιρείας λαμβάνουν μετοχές της μητρικής εταιρείας. Επίσης διασαφηνίζει εάν ορισμένοι τύποι συναλλαγών πρέπει να λογίζονται ως συναλλαγές με διακανονισμό με συμμετοχικούς τίτλους ή συναλλαγές με διακανονισμό τοις μετρητοίς. Η διερμηνεία δεν θα επηρεάσει τις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας.

ΕΔΔΠΧΠ 12 - Συμφωνίες Παραχώρησης

Η διερμηνεία έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2008 και αναφέρεται στις εταιρείες που συμμετέχουν σε συμφωνίες παραχώρησης. Η διερμηνεία δεν έχει εφαρμογή στην Εταιρία.

ΕΔΔΠΧΠ 14 – Όρια περιουσιακών στοιχείων καθορισμένων παροχών, ελάχιστο απαιτούμενο σχηματισμένο κεφάλαιο και η αλληλεπίδρασή τους

Η διερμηνεία έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2008 και αναφέρεται σε παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία και άλλα μακροχρόνια προγράμματα καθορισμένων παροχών προς τους εργαζόμενους. Η διερμηνεία διασαφηνίζει πότε οικονομικά οφέλη με τη μορφή επιστροφών από το πρόγραμμα ή μειώσεων μελλοντικών εισφορών στο πρόγραμμα πρέπει να θεωρηθούν ως διαθέσιμα, πώς η ύπαρξη ελαχίστου απαιτούμενου σχηματισμένου κεφαλαίου ενδεχομένως θα επηρέαζε τα διαθέσιμα οικονομικά οφέλη με τη μορφή μειώσεων μελλοντικών.

Πρότυπα υποχρεωτικά μετά από τη χρήση 31 Δεκεμβρίου 2008

ΔΠΧΠ 8 - Τομείς Δραστηριοτήτων

Το πρότυπο έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2009 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 14, κάτω από το οποίο οι τομείς αναγνωρίζονταν και παρουσιάζονταν με βάση μια ανάλυση απόδοσης και κινδύνου. Σύμφωνα με το ΔΠΧΠ 8 οι τομείς αποτελούν συστατικά μιας οικονομικής οντότητας που εξετάζονται τακτικά από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο / Διοικητικό Συμβούλιο της οικονομικής οντότητας και παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις με βάση αυτήν την εσωτερική κατηγοριοποίηση. Εφόσον η Εταιρία έχει έναν μόνο τομέα δραστηριότητας δεν έχει εφαρμογή το ΔΠΧΠ 8 από την 1 Ιανουαρίου 2009.

3.26 Πληροφόρηση ανά Τομέα

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΟΜΙΛΟΥ

(Ποσά σε χιλ. €)

31.12.2008

	ΖΩΗ	ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
Ασφάλιστρα	56.337	63.692	84.810	204.839
Αντασφάλιστρα	-1.342	-1.278	-25.279	-27.899
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	-8.198	-7.563	-9.576	-25.337
Ασφαλιστικές αποζημιώσεις- Ιδ .κράτηση	-53.545	-41.086	-14.094	-108.725
Επιβάρυνση από ασφαλιστικές προβλέψεις	6.458	-15.686	-3.054	-12.281
Έσοδα επενδύσεων	9.042	2.435	2.334	13.811
Κέρδος/ζημιά ανά εκμετάλλευση	8.753	514	35.141	44.408
Λοιπά έσοδα	681	986	1.212	2.879
Λειτουργικά έξοδα	-10.053	-14.513	-18.326	-42.892
Λοιπά έξοδα	-1.022	-755	-1.777	-3.554
Αποτελέσματα από συγγενείς εταιρίες	494	134	78	706
Κέρδη προ φόρων	-1.147	-13.634	16.328	1.547

(Ποσά σε χιλ. €)

31.12.2007

	ΖΩΗ	ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
Ασφάλιστρα	54.954	51.547	92.776	199.277
Αντασφάλιστρα	-1.233	-1.132	-30.148	-32.513
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	-8.826	-7.378	-7.822	-24.026
Ασφαλιστικές αποζημιώσεις- Ιδ .κράτηση	-47.445	-37.138	-10.920	-95.503
Επιβάρυνση από ασφαλιστικές προβλέψεις	92	-8.840	-5.412	-14.160
Έσοδα επενδύσεων	15.143	4.110	2.380	21.633
Κέρδος/ζημιά ανά εκμετάλλευση	12.685	1.169	40.854	54.708
Λοιπά έσοδα	676	650	807	2.133
Λειτουργικά έξοδα	-9.590	-11.972	-16.971	-38.532
Λοιπά έξοδα	-480	-355	-835	-1.670
Αποτελέσματα από συγγενείς εταιρίες	1.139	309	179	1.627
Κέρδη προ φόρων	4.430	-10.198	24.034	18.266

Πίνακας 3.6 Αποτελέσματα Εκμεταλλεύσεων Ομίλου

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

(Ποσά σε χιλ. €)

31.12.2008

	ΖΩΗ	ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
Ασφάλιστρα	56.315	63.692	84.515	204.522
Αντασφάλιστρα	-1.342	-1.278	-25.279	-27.899
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	-8.198	-7.563	-9.573	-25.334
Ασφαλιστικές αποζημιώσεις- Ιδ .κράτηση	-53.532	-41.086	-13.862	-108.480
Επιβάρυνση από ασφαλιστικές προβλέψεις	6.461	-15.686	-3.044	-12.269
Έσοδα επενδύσεων	8.973	2.435	1.410	12.818
Κέρδος/ζημιά ανά εκμετάλλευση	8.677	514	34.167	43.358
Λοιπά έσοδα	681	986	1.212	2.879
Λειτουργικά έξοδα	-10.017	-14.513	-17.845	-42.375
Λοιπά έξοδα	-1.022	-755	-1.777	-3.554
Κέρδη προ φόρων	-1.681	-13.768	15.757	308

(Ποσά σε χιλ. €)

31.12.2007

	ΖΩΗ	ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
Ασφάλιστρα	54.953	51.547	92.365	198.865
Αντασφάλιστρα	-1.233	-1.132	-30.148	-32.513
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	-8.826	-7.378	-7.819	-24.023
Ασφαλιστικές αποζημιώσεις- Ιδ .κράτηση	-47.445	-37.138	-10.562	-95.145
Επιβάρυνση από ασφαλιστικές προβλέψεις	92	-8.840	-5.401	-14.149
Έσοδα επενδύσεων	15.143	4.110	2.380	21.633
Κέρδος/ζημιά ανά εκμετάλλευση	12.684	1.169	40.815	54.668

Λοιπά έσοδα	504	731	898	2.133
Λειτουργικά έξοδα	-9.624	-12.074	-17.030	-38.728
Λοιπά έξοδα	-480	-355	-835	-1.670
Κέρδη προ φόρων	3.084	-10.529	23.848	16.403

Πίνακας 3.7 Αποτελέσματα Εκμεταλλεύσεων Εταιρίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

4.1 Ισολογισμός

(Ποσά σε χιλ. €)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
		31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Ταμείο και Διαθέσιμα	5.15	13.130	13.267	12.260	10.120
Απαιτήσεις κατά άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	5.16	51.107	86.678	45.446	83.131
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	5.17	6.044	5.921	6.044	5.921
Αξιόγραφα εμπορικής εκμετάλλευσης	5.18	0	20.517	0	20.517
Αξιόγραφα διαθέσιμων προς πώληση επενδύσεων	5.19	331.789	305.904	331.789	305.904
Αξιόγραφα διακρατούμενων ως τη λήξη επενδύσεων	5.20	40.165	39.272	40.165	39.272
Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων (Unit Linked)	5.21	23.862	25.129	23.862	25.129
Απαιτήσεις κατά ασφαλισμένων	5.22	43.247	45.296	43.217	45.234
Απαιτήσεις από ανασφαλιστικές δραστηριότητες	5.23	27.667	26.221	27.667	26.221
Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	5.24	9.608	9.535	19.036	18.639
Ακίνητα επενδύσεων	5.25	5.632	5.326	5.632	5.326
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	5.26	82.164	63.092	82.140	63.061
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	5.27	37	9	0	0
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	5.28	26.615	26.588	26.615	26.588
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	5.29	38.358	39.536	38.352	39.532
Σύνολο Ενεργητικού		699.425	712.291	702.225	714.595
ΠΑΘΗΤΙΚΟ					
Υποχρεώσεις παροχών μετά την έξοδο από την εταιρία	5.30	32.771	32.157	32.771	32.157
Ασφαλιστικές Προβλέψεις	5.31	622.245	606.718	622.224	606.707
Άλλες υποχρεώσεις	5.32	24.284	28.512	24.105	28.380
Σύνολο υποχρεώσεων		679.300	667.387	679.100	667.244
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό Κεφάλαιο	5.33	40.978	40.978	40.978	40.978
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	5.33	614	614	614	614
Σωρευμένα κέρδη/ ζημιές		-13.178	-4.665	-11.197	-2.183
Αποθεματικά	5.34	-8.324	7.942	-7.270	7.942
Σύνολο		20.090	44.869	23.125	47.351
Δικαιώματα Μειοψηφίας		35	35	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		20.125	44.904	23.125	47.351
Σύνολο Παθητικού		699.425	712.291	702.225	714.595

4.2 Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης

(Ποσά σε χιλ. €)

	ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
		01/01/2008 31/12/2008	01/01/2007 31/12/2007	01/01/2008 31/12/2008	01/01/2007 31/12/2007
Τόκοι και συναφή έσοδα	5.5	19.031	18.200	17.863	17.189
Μείον: Τόκοι και συναφή έξοδα	5.5	-1.714	-329	-1.539	-329
Καθαρά έσοδα από τόκους		17.317	17.871	16.324	16.860
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	5.6	173	179	173	179
Μείον: Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες			-402		0
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες		173	-223	173	179
Κέρδη (ζημιές) από χρηματοοικονομικές πράξεις	5.7	-5.421	1.963	-5.421	1.963
Κέρδη (ζημιές) από πράξεις επενδυτικού χαρτοφυλακίου	5.8	418	1.183	418	1.183
Έσοδα από Μερίσματα	5.9	1.324	1.448	1.324	1.448
Αποτελέσματα από πώληση Ασφαλιστηρίων Συμβολαίων	5.10	30.597	33.074	30.540	33.035
Άλλα λειτουργικά έσοδα	5.11	2.879	2.133	2.879	2.133
Λειτουργικά Έσοδα		47.287	57.449	46.237	56.801
Λειτουργικά έξοδα	5.12	-46.446	-40.810	-45.929	-40.398
Λειτουργικά Κέρδη		841	16.639	308	16.403
Αναλογία αποτελεσμάτων συγγενών εταιρειών		706	1.627		-
Κέρδη (ζημία) προ φόρων		1.547	18.266	308	16.403
Φόροι	5.13	-7.061	-2.329	-6.983	-2.329
Κέρδη (ζημία) μετά από φόρους		-5.514	15.937	-6.675	14.074
Κατανέμονται σε:					
Μετόχους εταιρίας		-5.516	15.936	-6.675	14.074
Μετόχους μειοψηφίας		2	1	-	-
Βασικά κέρδη ανά μετοχή	5.14	(0,2018)	0,5834	(0,2443)	0,5152

4.3 Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

1/1/2008 - 31/12/2008	ΟΜΙΛΟΣ						
(Ποσά σε χιλ. €)							
	Μετοχικό κεφάλαιο	Ίδιες Μετοχές	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Σωρευμένα κέρδη/(ζημιές)	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 2006	40.978	(197)	614	5.351	(13.831)	-	32.915
Κέρδη περιόδου 1/1 - 31/12/2007					15.937		15.937
Κέρδη/(Ζημιές) από την αποτίμηση των διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων				(8.334)			(8.334)
Κέρδη/(Ζημιές) από την πώληση των διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων μεταφερθέντα στα αποτελέσματα χρήσης				(2.954)			(2.954)
Φόρος που αναλογεί σε διαφορές που καταχωρήθηκαν απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια				3.215			3.215
Αγορές / πωλήσεις Ιδίων μετοχών		197			(46)		151
Αποθεματικό από αναπροσαρμογή αξίας κτηρίων				(809)			(809)
Αποθεματικό από αναπροσαρμογή αξίας οικοπέδων				12.125			12.125
Μειώσεις αναπροσαρμογής αξίας ακινήτων					(2.320)		(2.320)
Λοιπά				(652)	(4.405)	35	(5.022)
Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 2007	40.978	0	614	7.942	(4.665)	35	44.904
Κέρδη περιόδου 1/1 - 31/12/2008					(5.514)	0	(5.514)
Κέρδη/(Ζημιές) από την αποτίμηση των διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων				(34.943)			(34.943)
Κέρδη/(Ζημιές) από την πώληση των διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων μεταφερθέντα στα αποτελέσματα χρήσης				42			42
Φόρος που αναλογεί σε διαφορές που καταχωρήθηκαν απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια				7.863			7.863
Μερίσματα πληρωτέα					(649)		(649)
Φόρος αύξησης κεφαλαίου					(11)		(11)
Αποθεματικό από αναπροσαρμογή αξίας κτηρίων				7.727			7.727
Αποθεματικό από αναπροσαρμογή αξίας οικοπέδων				3.970			3.970

Μειώσεις αναπροσαρμογής αξίας ακινήτων					(2.339)		(2.339)
Συναλλαγματικές διαφορές				(925)			(1.714)
Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 2008	40.978	0	614	(8.324)	(13.178)	35	20.125

1/1/2008 - 31/12/2008	ΕΤΑΙΡΙΑ					
(Ποσά σε χιλ. €)						
	Μετοχικό κεφάλαιο	Ίδιες Μετοχές	Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Σωρευμένα κέρδη/ (ζημιές)	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 2006	40.978	(197)	614	5.351	(13.831)	32.915
Κέρδη περιόδου 1/1 - 31/12/2007					14.074	14.074
Κέρδη/(Ζημιές) από την αποτίμηση των διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων				(8.334)		(8.334)
Κέρδη/(Ζημιές) από την πώληση των διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων μεταφερθέντα στα αποτελέσματα χρήσης				(2.954)		(2.954)
Φόρος που αναλογεί σε διαφορές που καταχωρήθηκαν απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια				3.215		3.215
Αγορές / πωλήσεις Ιδίων μετοχών		197			(46)	151
Αποθεματικό από αναπροσαρμογή αξίας κτηρίων				(809)		(809)
Αποθεματικό από αναπροσαρμογή αξίας οικοπέδων				12.125		12.125
Μειώσεις αναπροσαρμογής αξίας ακινήτων					(2.320)	(2.320)
Λοιπά				(652)	(60)	(712)
Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 2007	40.978	0	614	7.942	(2.183)	47.351
Κέρδη περιόδου 1/1 - 31/12/2008					(6.675)	(6.675)
Κέρδη/(Ζημιές) από την αποτίμηση των διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων				(34.814)		(34.814)
Κέρδη/(Ζημιές) από την πώληση των διαθεσίμων προς πώληση χρεογράφων μεταφερθέντα στα αποτελέσματα χρήσης				42		42
Φόρος που αναλογεί σε διαφορές που καταχωρήθηκαν απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια				7.863		7.863
Αποθεματικό από αναπροσαρμογή αξίας κτιρίων				7.727		7.727
Αποθεματικό από αναπροσαρμογή αξίας οικοπέδων				3.970		3.970
Μειώσεις αναπροσαρμογής αξίας ακινήτων				0	(2.339)	(2.339)
Υπόλοιπα 31 Δεκεμβρίου 2008	40.978	0	614	(7.270)	(11.197)	23.125

4.4 Κατάσταση Ταμειακών Ροών

ΑΝΑΛΥΣΗ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη προ φόρων	1.547	18.266	308	16.403
Πλέον / μείον προσαρμογές για:				
Αποσβέσεις	650	660	622	650
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας	-1.951	-1.701	-1.951	584
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	1.714	329	1.539	329
Πλέον/ μείον προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης ή που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:				
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων	-4.545	16.211	-45	16.141
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	4.275	-2.960	4.275	-2.960
Μείον:				
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα	-1.714	-329	-1.539	-329
Σύνολο εισροών/ εκροών από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	-44	30.476	3.209	30.818
Επενδυτικές δραστηριότητες				
Απόκτηση θυγατρικών (Αγορές)/Πωλήσεις επενδυτικών τίτλων (μετοχών , αξιογράφων)	-	-882	-	-882
Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων περιουσιακών στοιχείων	-8.271	-6.036	-8.254	-6.025
Τόκοι εισπραχθέντες	17.126	18.200	16.133	17.189
Μερίσματα εισπραχθέντα	1.324	1.448	1.324	1.448
Σύνολο εισροών/ εκροών από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	-161	-32.234	-1.137	-29.809
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Εισπράξεις από δάνεια και προκαταβολές	-123		-123	
Εισπράξεις από τόκους έσοδα	191	608	191	0
Σύνολο εισροών/εκροών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	68	608	68	0
Καθαρή αύξηση (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα & ισοδύναμα περιόδου (α)+(β)+(γ)	-137	-1.150	2.140	1.009
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου	13.267	14.417	10.120	9.111
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	13.130	13.267	12.260	10.120

4.5 Τόκοι και Συναφή Έσοδα – Έξοδα

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Από αξιόγραφα χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση	17.863	17.189	17.863	17.189
Λοιπά	1.168	1.011	0	0
Τόκοι και Συναφή Έσοδα	19.031	18.200	17.863	17.189
Τόκοι αντασφαλιστών και έξοδα Τραπεζών	-1.714	-329	-1.539	-329
Λοιπά	0	0	0	0
Τόκοι και Συναφή Έξοδα	-1.714	-329	-1.539	-329
Καθαρά έσοδα από τόκους	17.317	17.871	16.324	16.860

4.6 Έσοδα Προμηθειών

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Προμήθειες από Α/Κ	173	179	173	179
Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	0	-402	0	0
Έσοδα προμηθειών	173	-223	173	179

4.7 Κέρδη / Ζημιές Από Χρηματ/κές Πράξεις

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ				
Από πώληση				
Μετοχών	-2.963	1.872	-2.963	1.872
Λοιπών				
Αποτίμηση				
Μετοχών	-2.458	91	-2.458	91
Καθαρό Κέρδος / Ζημία από Πράξεις Εμπορικού Χαρτοφυλακίου	-5.421	1.963	-5.421	1.963

4.8 Κέρδη / Ζημιές Από Πράξεις Επενδυτικού Χαρτοφυλακίου

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ				
Κέρδη Μείον Ζημιές				
Από Πώληση				
Μετοχών				
Ομολόγων	188	810	188	810
Αμοιβαίων Κεφαλαίων	230	373	230	373
Λοιπά				

ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΠΡΑΞΕΙΣ	418	1.183	418	1.183
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ				

4.9 Έσοδα Από Μερίσματα

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Από χρεόγραφα στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων / εμπορικού χαρτοφυλακίου	481	642	481	642
Από χρεόγραφα χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση	843	806	843	806
Έσοδα από Μερίσματα	1.324	1.448	1.324	1.448

4.10 Αποτελέσματα Από Πώληση Ασφαλιστήριων Συμβολαίων

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΛΑΔΩΝ				
Ασφάλιστρα	148.502	144.323	148.207	143.912
Μείον : Αντασφάλιστρα	-26.557	-31.280	-26.557	-31.280
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	-17.139	-15.200	-17.136	-15.197
Πληρωθείσες αποζημιώσεις ασφαλισμένων - Ιδία κράτηση	-55.180	-48.058	-54.948	-47.700
Μεταβολή ασφαλιστικών και λοιπών προβλέψεων - Ιδία κρ.	-18.740	-14.252	-18.730	-14.241
Αποτέλεσμα από Ασφαλιστικές Εργασίες Γενικών Κλάδων	30.886	35.533	30.836	35.494
ΚΛΑΔΟΥ ΖΩΗΣ				
Ασφάλιστρα	56.337	54.954	56.315	54.953
Μείον : Αντασφάλιστρα	-1.342	-1.233	-1.342	-1.233
Δεδουλευμένες προμήθειες παραγωγής	-8.198	-8.826	-8.198	-8.826
Πληρωθείσες αποζημιώσεις ασφαλισμένων - Ιδία κράτηση	-53.545	-47.445	-53.532	-47.445
Μεταβολή μαθηματικών και λοιπών προβλέψεων - Ιδία κρ.	6.459	91	6.461	92
Αποτέλεσμα από Ασφαλιστικές Εργασίες Κλάδου Ζωής	-289	-2.459	-296	-2.459
Αποτελέσματα από Πώληση Ασφαλιστήριων Συμβολαίων	30.597	33.074	30.540	33.035

4.11 Άλλα Λειτουργικά Έσοδα

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Έσοδα από επενδυτικά ακίνητα	361	330	361	330
Λοιπά *	2.518	1.803	2.518	1.803
Σύνολο	2.879	2.133	2.879	2.133
* Περιγραφή λοιπών Εσόδων				
Έκτακτα και ανόργανα	2.177	1.544	2.177	1.544
Λοιπά	125	43	125	43
Αναπροσαρμογή παγίων FV	216	216	216	216
Σύνολο	2.518	1.803	2.518	1.803

4.12 Λειτουργικά Έξοδα

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Μισθοδοσία και ημερομίσθια	-18.216	-17.611	-17.933	-17.491
Υποχρεωτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης	-3.479	-3.534	-3.402	-3.500
Έξοδα προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών	-149	-1.381	-149	-1.381
Λοιπές επιβαρύνσεις	-5.157	-3.575	-5.156	-3.575
Κόστος Προσωπικού (1)	-27.001	-26.101	-26.640	-25.947
Αμοιβές τρίτων	-3.345	-2.858	-3.299	-2.735
Έξοδα προβολής και διαφήμισης	-1.141	-1.822	-1.139	-1.819
Τηλεπικοινωνίες	-1.217	-1.184	-1.212	-1.173
Ασφάλιστρα	-87	-97	-86	-96
Επισκευές και συντηρήσεις	-282	-225	-280	-223
Μεταφορικά	-501	-271	-500	-258
Έντυπα και γραφική ύλη	-221	-294	-221	-294
Απόσβεση (ενσώματα πάγια)	-634	-650	-622	-640
Απόσβεση (άυλα πάγια)	-16	-10		-10
Ενοίκια	-969	-965	-931	-926
Λοιπά	-11.032	-6.333	-10.999	-6.277
Λειτουργικά Έξοδα (2)	-19.445	-14.709	-19.289	-14.451
Σύνολο Λειτουργικών Εξόδων (1) + (2)	-46.446	-40.810	-45.929	-40.398
ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ				
Ο μέσος αριθμός των υπαλλήλων είναι:	415	436	401	425

4.13 Φόροι

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Φόρος εισοδήματος (τρέχουσας χρήσεως)	-1.978		-1.900	
Αναβαλλόμενος φόρος	-5.083	-2.329	-5.083	-2.329
Φόροι	-7.061	-2.329	-6.983	-2.329
Αναβαλλόμενος Φόρος				
Αναπροσαρμογή αξίας άυλων περιουσιακών στοιχείων	-458	-803	-458	-803
Αναπροσαρμογή αξίας επενδύσεων σε ακίνητα	-14	-66	-14	-66
Αξιόγραφα για εμπορικούς σκοπούς	490		490	
Συνταξιοδοτικές και άλλες παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	63	61	63	61
Προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις	0	-670		-670
Φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό	-1.349	-724	-1.349	-724
Λοιπές προσωρινές διαφορές	-3.815	-127	-3.815	-127
Αναβαλλόμενος Φόρος	-5.083	-2.329	-5.083	-2.329

4.14 Κέρδη Ανά Μετοχή

Ο υπολογισμός των βασικών κερδών ανά μετοχή έχει ως εξής :

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Κέρδη / Ζημιές μετά από φορολογία (Ποσά σε χιλ. €)	-5.514	15.937	-6.675	14.074
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που εκδόθηκαν κατά την περίοδο	27.318.347	27.317.751	27.318.347	27.317.751
Βασικά και Κέρδη κατά Μετοχή (σε €)	(0,2018)	0,5834	(0,2443)	0,5152

4.15 Ταμείο Και Διαθέσιμα

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Ταμείο	1.133	559	263	508
Καταθέσεις όψεως	11.997	12.708	11.997	9.612
Ταμείο και Διαθέσιμα	13.130	13.267	12.260	10.120

4.16 Απαιτήσεις Κατά Άλλων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Πιστωτικά ιδρύματα εσωτερικού	45.446	83.131	45.446	83.131
Πιστωτικά ιδρύματα εξωτερικού	5.661	3.547		
Καταθέσεις Προθεσμίας σε Πιστωτικά Ιδρύματα	51.107	86.678	45.446	83.131
Απαιτήσεις κατά άλλων Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων	51.107	86.678	45.446	83.131

4.17 Δάνεια Και Προκαταβολές

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Προσωπικά - Καταναλωτικά - Στεγαστικά	5.117	5.055	5.117	5.055
Δάνεια σε Ασφαλισμένους	927	866	927	866
Σύνολο	6.044	5.921	6.044	5.921

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος σχετίζεται με την πιθανότητα ο αντισυμβαλλόμενος να μην εκπληρώσει στο ακέραιο τις δανειακές του υποχρεώσεις όταν αυτές γίνονται απαιτητές. Για την Εταιρία ο πιστωτικός κίνδυνος όσο αφορά τα εκχωρούμενα δάνεια είναι χαμηλός καθότι τα δάνεια είναι προς τους υπαλλήλους της και προς τους ασφαλισμένους με συμβόλαια ζωής .

Ληφθείσες Εγγυήσεις – Καλύμματα

Για τη διασφάλιση των δανειοδοτήσεων η Εταιρία απαιτεί διασφαλίσεις (καλύμματα). Οι διασφαλίσεις που αποδέχεται η Εταιρία για τα δάνεια που χορηγεί είναι:

- Υποθήκες,
- Εκχώρηση απαιτήσεων

Η Εταιρία γενικά απαιτεί τα δάνεια να είναι καλυμμένα με «διασφαλιστική αξία» που καλύπτει το 100% του δανείου, έτσι ώστε να ελαχιστοποιείται ο αντίστοιχος πιστωτικός κίνδυνος. Για τα μακροπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα δάνεια η Εταιρία γενικά απαιτεί τα καλύμματα να έχουν τη μορφή υποθήκης σε ακίνητη περιουσία. Αντίθετα για δάνεια με λήξη μέχρι 18 μήνες, η Εταιρία δέχεται καλύμματα σε άλλη μορφή όπως το, πρώτο δικαίωμα επί του τραπεζικού λογαριασμού που καταβάλλεται η μισθοδοσία του οφειλέτη.

4.18 Αξιόγραφα Εμπορικής Εκμετάλλευσης

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ	Εύλογη Αξία	Εύλογη Αξία	Εύλογη Αξία	Εύλογη Αξία
Εισηγμένες Μετοχές εσωτερικού	0	20.517	0	20.517
	Λογιστική Αξία	Λογιστική Αξία	Λογιστική Αξία	Λογιστική Αξία
Εισηγμένες Μετοχές εσωτερικού	0	20.426	0	20.426

Στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο η Εταιρία αναγνώρισε αξιόγραφα που αποκτήθηκαν με σκοπό τη δημιουργία κέρδους από τις βραχυχρόνιες διακυμάνσεις στην τιμή ή στο περιθώριο του διαπραγματευτή και περιλαμβάνει μόνο μετοχές. Οι επενδύσεις που έχουν ταξινομηθεί ως κρατούμενες για εμπορία αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, η οποία προσδιορίζεται με βάση την τρέχουσα χρηματιστηριακή αξία την ημέρα κλεισίματος των οικονομικών καταστάσεων. Τα κέρδη ή ζημιές από την αποτίμησή τους καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης. Σύμφωνα με τις τροποποιήσεις του ΔΛΠ 39, η Εταιρία την 1.7.2008 μετέφερε από τα «Αξιόγραφα Εμπορικής εκμετάλλευσης» στα «Αξιόγραφα Διαθέσιμα προς Πώληση Επενδύσεων» μετοχές εισηγμένες στο ΧΑ αξίας 7.380 χιλ. €, καθώς λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών που επικρατούν αυτήν την περίοδο στην χρηματαγορά, εκτιμάται ότι οι τιμές αυτών στο ΧΑ, δεν ανταποκρίνονται στην πραγματική αξία των εταιριών αυτών. Η Εταιρία έχει την πρόθεση να διακρατήσει τις μετοχές αυτές και να μη προβεί σε πώληση στο άμεσο μέλλον. Η αποτίμηση αυτών των μετοχών για την περίοδο από 1.7.08 μέχρι και την 31.12.08, ήταν ζημιά 2.870 χιλ. €, η οποία καταχωρήθηκε στο αποθεματικό «Διαθέσιμα προς πώληση». Η ζημιά από την αποτίμηση των παραπάνω τίτλων για την περίοδο 1.1.08 μέχρι 30.6.08 ύψους 2.458 χιλ. € εμφανίζεται στα αποτελέσματα των χρηματοοικονομικών πράξεων του 12/μήνου 2008.

4.19 Αξιόγραφα Διαθέσιμων Προς Πώληση Επενδύσεων

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΟΥ	Εύλογη Αξία	Εύλογη Αξία	Εύλογη Αξία	Εύλογη Αξία
ΟΜΟΛΟΓΑ				
Κρατικά - Εσωτερικού	276.517	249.333	276.517	249.333
Εταιρικά - Εισηγμένα - Εξωτερικού	536	2.547	536	2.547
Ομόλογα	277.053	251.880	277.053	251.880
ΜΕΤΟΧΕΣ				
Εισηγμένες - Εσωτερικού	9.386	4.807	9.386	4.807
Μη Εισηγμένες - Εσωτερικού *	1.813	1.813	1.813	1.813

Μετοχές	11.199	6.620	11.199	6.620
ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ				
A.K. - Εσωτερικού	43.537	47.404	43.537	47.404
Μερίδια Αμοιβαίων Κεφαλαίων	43.537	47.404	43.537	47.404
ΣΥΝΟΛΟ	331.789	305.904	331.789	305.904

* Περιγραφή Μη Εισηγμένων Μετοχών Χαρτοφυλακίου	% Συμμετοχή		Λογιστική Αξία	
ATE LEASING	1,00%	730	1,00%	730
ATE ΤΕΧΝΙΚΗ-ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	10,34%	474	10,34%	474
ATE ΚΑΡΤΑ	2,00%	67	2,00%	67
ATE ADVERTISING	12,70%	201	12,70%	201
TOTAL CARE NETWORK	15,00%	118	15,00%	118
AUDATEX	10,00%	158	10,00%	158
ATE RENT	5,00%	50	5,00%	50
ATE ΕΞΕΛΙΞΗ	5,00%	15	5,00%	15
Σύνολο		1.813		1.813

Όλα τα χρεόγραφα διαθέσιμα προς πώληση αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, εκτός από τις μη εισηγμένες μετοχές ποσού 1.813 χιλ. €, οι οποίες εμφανίζονται στο κόστος, καθώς η εύλογη αξία τους δεν είναι εύκολα προσδιορίσιμη.

4.20 Αξιόγραφα Διακρατούμενων Ως Τη Λήξη Επενδύσεων

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΟΥ	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Εταιρικά ομόλογα εσωτερικού	29.165	28.272	29.165	28.272
Εταιρικά ομόλογα εξωτερικού	11.000	11.000	11.000	11.000
Σύνολο	40.165	39.272	40.165	39.272

Ποσό 11 εκ. € αφορούν εταιρικά ομόλογα εξωτερικού, τα οποία η Εταιρία κατέχει από την ημερομηνία έκδοσής τους και προτίθεται να τα κρατήσει έως τη λήξη τους. Το αναπόσβεστο κόστος τους ισούται με την ονομαστική τους αξία. Το υπόλοιπο ποσό, ύψους 29,2 εκ. €, προέρχεται από αλλαγή κατηγορίας κατόπιν απόφασης της Εταιρίας από το χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων προς πώληση και αφορά Εταιρικά ομόλογα εσωτερικού με εύλογη αξία χρεογράφων στις 31.03.2007 ποσού 27,6 εκ. €. Η διαφορά ποσού μεταξύ ονομαστικής αξίας και εύλογης κατά την παραπάνω ημερομηνία ύψους 7,4 εκ. € αποσβένεται με βάση τα χρόνια έκαστου χρεογράφου. Η τρέχουσα αξία των παραπάνω τίτλων στις 31.12.08 ανέρχεται στο ποσό των 37,5 εκ. €.

4.21 Επενδύσεις για Λογαριασμό Ασφαλισμένων Ζωής που φέρουν τον Επενδυτικό Κίνδυνο (Unit Linked)

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Λοιπές Επενδύσεις	23.862	25.129	23.862	25.129
Σύνολο	23.862	25.129	23.862	25.129

4.22 Απαιτήσεις Κατά Ασφαλισμένων

Οι απαιτήσεις κατά ασφαλισμένων αφορούν απαιτήσεις από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που εκδόθηκαν έως την ημερομηνία σύνταξης αυτών των οικονομικών καταστάσεων και παραμένουν ανείσπρακτα.

Το υπόλοιπο των απαιτήσεων αναλύεται ως εξής:

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Απαιτήσεις από χρεώστες ασφαλιστών	49.098	50.831	49.068	50.769
Μείον: Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	-5.851	-5.535	-5.851	-5.535
Σύνολο	43.247	45.296	43.217	45.234

4.23 Απαιτήσεις Από Αντασφαλιστικές Δραστηριότητες

Οι απαιτήσεις από αντασφαλιστικές δραστηριότητες αφορούν συμμετοχή των αντασφαλιστών στις πληρωθείσες αποζημιώσεις και στα ασφαλιστικά αποθεματικά για την ανάληψη από μέρους των του αντασφαλιζόμενου κινδύνου.

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	27.667	26.221	27.667	26.221

4.24 Συμμετοχές σε Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις

(Ποσά σε χιλ. €)	31/12/2008		
ΕΠΩΝΥΜΙΑ	Χώρα Έδρας	% Συμ/χής	Λογιστική Αξία
ATE INSURANCE ROMANIA S.A.	Ρουμανία	99,47%	7.041
ATE A.E.Δ.A.K.	Ελλάδα	46,00%	358
ATE A.X.E.Π.E.Y.	Ελλάδα	33,38%	11.637
Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις			19.036

(Ποσά σε χιλ. €)	31/12/2007		
ΕΠΩΝΥΜΙΑ	Χώρα Έδρας	% Συμ/χής	Λογιστική Αξία
ATE INSURANCE ROMANIA S.A.	Ρουμανία	99,47%	6.695
ATE A.E.Δ.A.K.	Ελλάδα	46,00%	358
ATE A.X.E.Π.E.Y.	Ελλάδα	33,38%	11.586
Συμμετοχές σε Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις			18.639

Η ενοποίηση της ATE INSURANCE ROMANIA S.A. έγινε για πρώτη φορά την περίοδο 01.01.2007 - 31.03.2007, με την μέθοδο της ολικής ενοποίησης, καθότι τότε άρχισε η πραγματική δραστηριοποίησή της.

Η ενοποίηση των εταιριών ATE A.E.Δ.A.K. και ATE A.X.E.Π.E.Y. γίνονται με την μέθοδο της καθαρής θέσης.

Τα υπόλοιπα που εμφανίζουν οι πίνακες που προηγήθηκαν, αφορούν τα ποσά που εμφανίζονται στις "ιδιαίτερες" οικονομικές καταστάσεις στις οποίες η αποτίμηση γίνεται στη αξία κτήσης.

Στις ενοποιημένες καταστάσεις, η συμμετοχή στη θυγατρική έχει απαλειφθεί ενώ οι συγγενείς εμφανίζουν για την 31.12.2008 ένα συνολικό υπόλοιπο 9.608 χιλ. €, που αναλύεται: α) ΑΤΕ ΑΕΔΑΚ 2.170 χιλ. € και β) ΑΤΕ ΑΧΕΠΕΥ 7.438 χιλ. €.

Περισσότερες πληροφορίες για τις συμμετοχές στις συγγενείς εταιρίες, εμφανίζονται στον Πίνακα που ακολουθεί.

(Ποσά σε χιλ. €)			31/12/2008			
ΕΠΩΝΥΜΙΑ	% Συμ/χής	Αξία στον Ισολογισμό Ομίλου	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΙΩΝ			
			Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Κύκλος εργασιών	Αποτέλεσμα μετά τους φόρους
ΑΤΕ ΑΕΔΑΚ	46,00%	2.170	6.386	1.668	4.928	458
ΑΤΕ ΑΧΕΠΕΥ	33,38%	7.438	29.484	7.201	5.194	1.483
Σύνολα		9.608	35.870	8.869	10.122	1.941

4.25 Επενδύσεις σε Ακίνητα Ομίλου και Εταιρίας

(Ποσά σε χιλ. €)			
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Γήπεδα & Οικόπεδα	Κτίρια	Σύνολο
Έναρξη			
Αξία κτήσης	2.471	2.990	5.461
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση		-135	-135
Αναπόσβεστη Αξία κτήσης 01/01/2007	2.471	2.855	5.326
Πλέον:			
Αγορές			
Πωλήσεις & διαγραφές			
Μείον:			
Απόσβεση χρήσεως		-68	-68
Αλλαγή κατηγορίας και αύξηση υπεραξίας	-96	470	374
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2008	2.375	3.257	5.632

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αφορούν τα μη ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα, τα οποία κατέχονται με σκοπό την αποκόμιση εσόδων μέσω μισθωμάτων καθώς επίσης και την αύξηση της αξίας των κεφαλαίων. Τα έσοδα από ενοίκια ανήλθαν την 31.12.2008 σε 361 χιλ. € έναντι 330 χιλ. € την 31.12.2007.

4.26 Ενσώματα Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία

(Ποσά σε χιλ. €)								
ΟΜΙΛΟΣ								
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Γήπεδα & Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα & Λοιπός Εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε Μισθωμένα Ακίνητα Τρίτων	Ακίνητοπολήσεις υπό Κατασκευή	Σύνολο
Έναρξη								
Αξία κτήσης	28.827	34.301	0	286	10.099	226	16.123	89.862
Συσσωρευμένες αποσβέσεις		-969		-230	-9.272	-176	-16.123	-26.770
Αναπόσβεστη Αξία Κτήσης 01/01/2008	28.827	33.332	0	56	827	50	0	63.092
Πλέον:								

Αγορές			30		506			529
Πωλήσεις			-20					-20
Μείον:								
Απόσβεση χρήσεως		-239	-24		-271		-32	-566
Απομείωση περιόδου			19					19
Λοιπά			-2		648			648
Αλλαγή κατηγορίας και αυξησή υπεραξίας	3.923	15.198			-664			18.457
Αναπόσβεστη Αξία Κτήσης 31/12/2008	32.750	48.291	0	59	1.046	18	0	82.164
Αξία κτήσης	32.750	49.499	0	275	9.937	226	16.123	108.810
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση		-1.208	0	-216	-8.891	-208	-16.123	-26.646
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2008	32.750	48.291	0	59	1.046	18	0	82.164

ΕΤΑΙΡΙΑ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Γήπεδα & Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα & Λοιπός Εξοπλισμός	Βελτιώσεις σε Μισθωμένα Ακίνητα Τρίτων	Ακίνητοπολήσεις υπό Κατασκευή	Σύνολο
Έναρξη								
Αξία κτήσης	28.827	34.301	0	254	10.077	226	16.123	89.808
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση		-969		-211	-9.268	-176	-16.123	-26.747
Αναπόσβεστη Αξία Κτήσης 01/01/2008	28.827	33.332	0	43	809	50	0	63.061
Πλέον:								
Αγορές				30	499			529
Πωλήσεις				-20				-20
Μείον:								
Απόσβεση χρήσεως		-239		-21	-262		-32	-554
Απομείωση περιόδου				19				19
Λοιπά					648			648
Αλλαγή κατηγορίας και αυξησή υπεραξίας	3.923	15.198			-664			18.457
Αναπόσβεστη Αξία Κτήσης 31/12/2008	32.750	48.291	0	51	1.030	18	0	82.140
Αξία κτήσης	32.750	49.499	0	264	9.912	226	16.123	108.774
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση		-1.208	0	-213	-8.882	-208	-16.123	-26.634
Αναπόσβεστη αξία κτήσης 31/12/2008	32.750	48.291	0	51	1.030	18	0	82.140

4.27 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Λογισμικό	37	9	0	0
Λοιπά	0	0	0	0
Σύνολο αϋλων περιουσιακών στοιχείων	37	9	0	0

Στον Όμιλο το ποσό των 37 χιλ.€ αναφέρεται σε αναπόσβεστη αξία λογισμικών προγραμμάτων της θυγατρικής εταιρίας ATE Insurance Romania SA.

4.28 Αναβαλλόμενος Φόρος

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Αναπροσαρμογή αξίας άυλων περιουσιακών στοιχείων	27	481	27	481
Αναπροσαρμογή ενσώματων παγίων	115		115	
Αναπροσαρμογή αξίας επενδύσεων σε ακίνητα	1.305	-131	1.305	-131
Αξιόγραφα για εμπορικούς σκοπούς	490		490	
Αξιόγραφα επενδύσεων διαθέσιμα προς πώληση	9.450		9.450	
Αξιόγραφα επενδύσεων - διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις	1.628		1.628	
Συνταξιοδοτικές και άλλες παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία	1.837	1.774	1.837	1.774
Προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις	16.030	22.139	16.030	22.139
Φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό	175	1.374	175	1.374
Λοιπές προσωρινές διαφορές	490		490	
Απαιτήσεις από Αναβαλλόμενους Φόρους	31.547	25.637	31.547	25.637
Αναπροσαρμογή ενσώματων παγίων	-4.559	-2.220	-4.559	-2.220
Αναπροσαρμογή αξίας επενδύσεων σε ακίνητα	-173	-130	-173	-130
Προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις	-200		-200	
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	-4.932	-2.350	-4.932	-2.350
Καθαρές Απαιτήσεις /Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενους φόρους	26.615	23.373	26.615	23.373

4.29 Λοιπά Περιουσιακά Στοιχεία

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Προμήθειες & άλλα έξοδα παραγωγής επομένων χρήσεων (D.A.C.)	17.485	16.842	17.485	16.842
Επιταγές & γραμμάτια εισπρακτέα	7.798	6.055	7.793	6.052
Λοιπά	13.075	16.639	13.074	16.638
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	38.358	39.536	38.352	39.532

4.30 Υποχρεώσεις Παροχών μετά την έξοδο από την Εταιρία

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Υποχρέωση Ισολογισμού				
Παροχές κατά τη συνταξιοδότηση - Μη χρηματοδοτούμενες	7.349	7.097	7.349	7.097
Παροχές κατά τη συνταξιοδότηση - Χρηματοδοτούμενες	25.422	25.060	25.422	25.060
Σύνολο Υποχρέωσης	32.771	32.157	32.771	32.157
Αποτελέσματα Χρήσεως				
Παροχές κατά τη συνταξιοδότηση – μη χρηματοδοτούμενες	252	245	252	245
Παροχές κατά τη συνταξιοδότηση – χρηματοδοτούμενες	902	1.136	902	1.136
Σύνολο εξόδων	1.157	1.381	1.157	1.381

A. Παροχές κατά τη συνταξιοδότηση - Μη χρηματοδοτούμενες (N. 2112)

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Παρούσα αξία δέσμευσης καθορισμένων παροχών	7.613	7.450	7.613	7.450
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημίες) μη καταχωρηθέντα	-264	-353	-264	-353
Υποχρέωση Ισολογισμού	7.349	7.097	7.349	7.097
Επιβάρυνση στα αποτελέσματα				
Κόστος υπηρεσίας	679	494	679	494
Τόκοι-έξοδα	358	292	358	292
Σύνολο επιβάρυνσης	1.037	786	1.037	786
Μεταβολή για τη χρήση				
Υπόλοιπο έναρξης	7.097	6.852	7.097	6.852
Μεταβολή χρήσης	1.037	786	1.037	-786
Αποζημιώσεις που πληρώθηκαν	-783	- 541	-783	541
Σύνολο	7.349	7.097	7.349	7.097

B. Παροχές κατά τη συνταξιοδότηση – Χρηματοδοτούμενες (DAF)

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Παρούσα αξία δέσμευσης καθορισμένων παροχών	14.058	12.609	14.058	12.609
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος	11.291	10.826	11.291	10.826
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημίες) μη καταχωρηθέντα	73	1.625	73	1.625
Υποχρέωση Ισολογισμού	25.422	25.060	25.422	25.060
Επιβάρυνση στα αποτελέσματα				
Κόστος υπηρεσίας	1.193	1.468	1.193	1.468
Τόκοι-έξοδα	1.172	1.111	1.172	1.111
Αναμενόμενη απόδοση στα περιουσιακά στοιχεία του προγράμματος	-542	-477	-542	-477
Εισφορές καλυπτόμενου προσωπικού	-918	-966	-918	-966
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημίες)	-3	-	-3	-
Σύνολο επιβάρυνσης	902	1.136	902	1.136

Η Εταιρία ανάθεσε στην Ελληνική εταιρία αναλογιστικών μελετών Prudential, να διεξάγει ανεξάρτητη αναλογιστική μελέτη και να εκτιμήσει την υποχρέωση που απορρέει για την Εταιρία επανεξετάζεται κάθε έτος. Οι βασικές παραδοχές / υποθέσεις βάσει των οποίων διενεργήθηκε η παραπάνω αναλογιστική μελέτη για την παρούσα χρήση έχουν ως εξής:

ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ –Υποθέσεις και παραδοχές	31/12/2008	
	Μη χρηματοδοτούμενες Χρηματοδοτούμενες	
Επιτόκιο προεξόφλησης	5,50%	5,00%
Αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων προγράμματος	5,50%	5,00%
Ποσοστό μελλοντικής αύξησης μισθών - συντάξεων	4,52%	4,52%
ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ–Υποθέσεις και παραδοχές	31/12/2007	
	Μη χρηματοδοτούμενες Χρηματοδοτούμενες	
Επιτόκιο προεξόφλησης	4,80%	5,00%
Αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων προγράμματος	4,80%	5,00%

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (Δ.Π.Χ.Π.) οι υποχρεώσεις της Εταιρίας προς τους εργαζόμενους διαχωρίζονται σε συνταξιοδοτικά προγράμματα προκαθορισμένων εισφορών με εξάντληση της υποχρέωσης της Εταιρίας (defined contribution) και σε συνταξιοδοτικά προγράμματα που η κάλυψη της υποχρέωσης καθορίζεται τελικά κατά τη στιγμή της αποχώρησής των υπαλλήλων λόγω συνταξιοδότησης βάσει της ηλικίας τους, της προϋπηρεσίας τους στην Εταιρία και της αμοιβής τους (defined benefit). Για τα συνταξιοδοτικά προγράμματα που κατατάσσονται στην κατηγορία των καθορισμένων παροχών (defined benefit) τα Δ.Π.Χ.Π. έχουν θεσπίσει ορισμένες απαιτήσεις σε σχέση με την αποτίμηση της υπάρχουσας υποχρέωσης καθώς επίσης και τις αρχές και τις αναλογιστικές υποθέσεις που πρέπει να ακολουθούνται κατά την εκτίμηση της υποχρέωσης που απορρέει από αυτά τα συνταξιοδοτικά προγράμματα. Η υποχρέωση που καταχωρείται βασίζεται στη μέθοδο της προβλεπόμενης μονάδας πίστωσης (projected unit credit method), η οποία υπολογίζει την παρούσα αξία της υποχρέωσης, μείον την εύλογη αξία των ενεργητικών στοιχείων του συνταξιοδοτικού προγράμματος που πιθανόν υπάρχουν. Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2008 η Εταιρία έχει αναγνωρίσει την υποχρέωσή της που προέρχεται από τον Ν. 2112 ύψους € 7.349 χιλ. Από το ποσό αυτό € 252 χιλ. αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα. Οι υποχρεώσεις της Εταιρίας που απορρέουν από το ομαδικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο (DAF), ανέρχονται σε € 25.422 χιλ. περίπου.

4.31 Ασφαλιστικές Προβλέψεις Εταιρίας

(Ποσά σε χιλ. €)	ΣΥΝΟΛΟ		ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ		ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ						
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΖΩΗΣ						
Αναλογιστικά Αποθεματικά ασφαλειών ζωής	316.818	322.471	316.818	322.471		0
Ασφαλιστικές προβλέψεις μη δεδουλευμένων ασφαλιστρων ασφαλίσεων ζωής	10.587	10.417	10.587	10.417		0
Προβλέψεις για συμμετοχή στα κέρδη και επιστροφή ασφαλιστρων ασφαλίσεων ζωής	20.810	23.729	20.810	23.729		0
Εκκρεμείς αποζημιώσεις επί δηλωθεισών ζημιών ασφαλίσεων ζωής	11.668	10.732	10.102	9.539	1.566	1.193
Εκκρεμείς αποζημιώσεις επελθεισών και μη δηλωθεισών ζημιών ασφαλίσεων ζωής (IBNR)	3.276	2.740	3.276	2.740		0
Σύνολο αποθεμάτων ζωής	363.159	370.089	361.593	368.896	1.566	1.193
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ						
Ασφαλιστικές προβλέψεις μη δεδουλευμένων ασφαλιστρων γενικών ασφαλίσεων	52.682	51.415	42.423	41.371	10.259	10.044
Εκκρεμείς αποζημιώσεις επί δηλωθεισών ζημιών γενικών ασφαλίσεων	169.703	160.074	149.151	143.464	20.552	16.610
Λοιπές Ασφαλιστικές προβλέψεις Γενικών	12.818		12.818			
Σύνολο αποθεμάτων γενικών ασφαλίσεων	235.203	211.489	204.392	184.835	30.811	26.654
Αποθέματα για ασφάλειες ζωής όπου ο κίνδυνος ανήκει στους ασφαλισμένους (Unit Linked)	23.862	25.129	23.862	25.129		0
Σύνολο ασφαλιστικών προβλέψεων	622.224	606.707	589.847	578.860	32.377	27.847

Οι ασφαλιστικές προβλέψεις της ATE Insurance Romania SA στις 31.12.2008 ανέρχονται σε 21 χιλ. € και συνεπώς οι συνολική ίδια κράτηση του ομίλου ανέρχεται σε 589.868 χιλ. € και το σύνολο των ασφαλιστικών προβλέψεων σε 622.245 χιλ. €.

4.32 Άλλες Υποχρεώσεις

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ				
Εξοδα πληρωτέα και έσοδα επομένων χρήσεων	25	30	25	30
Προμήθειες και τόκοι πληρωτέοι	0	0	0	0
Πιστωτές και προμηθευτές	3.087	5.636	3.087	5.507
Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη (εκτός φόρου εισοδήματος)	8.854	6.821	8.854	6.821
Φόρος εισοδήματος	65	0	0	0
Μερίσματα πληρωτέα	0	45	0	45
Οφειλές προς το Δημόσιο και επιχειρήσεις του Δημοσίου	1.536	1.513	1.536	1.513
Υποχρεώσεις προς ασφαλιστές, συνεργάτες πωλήσεων	8.188	8.059	8.187	8.059
Υποχρεώσεις προς αντασφαλιστές	2.453	6.219	2.348	6.219
Λοιπές υποχρεώσεις	76	189	68	186
Λοιπές προβλέψεις	0	0	0	0
Άλλες Υποχρεώσεις	24.284	28.512	24.105	28.380

4.33 Μετοχικό Κεφάλαιο, Υπέρ το Άρτιο

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Αριθμός κοινών μετοχών	27.318.347	27.318.347	27.318.347	27.318.347
(Ποσά σε χιλ. €)				
Καταβλημένο	40.978	40.978	40.978	40.978
Μετοχικό κεφάλαιο	40.978	40.978	40.978	40.978
Διαφορά υπέρ το άρτιο	614	614	614	614

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας ανέρχεται σε € 40.977.520,50 διαιρούμενο σε 27.318.347 μετοχές ονομαστικής αξίας € 1,50 εκάστη.

4.34 Αποθεματικά

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Λοιπά αποθεματικά	1.245	1.245	1.245	1.245
Αποθεματικό αναπροσαρμογής αξίας διαθέσιμων προς πώληση αξιόγραφων	-42.136	-15.098	-42.007	-15.098
Αποθεματικό αναπροσαρμογής αξίας ακινήτων	33.492	21.795	33.492	21.795
Συναλλαγματικές διαφορές από μετατροπή στοιχείων αλλοδαπών οικονομικών μονάδων	-925	-	-	-
Αποθεματικά	-8.324	7.942	-7.270	7.942

ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΑ «ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΑΞΙΑΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ»
(Ποσά σε χιλ. €)

ΕΤΗ	ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗ	ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ
2007	3.215	3.215
2008	7.863	7.863
ΣΥΝΟΛΟ	11.078	11.078

Από την παραπάνω κίνηση έγινε διόρθωση λάθους στις οικονομικές καταστάσεις του 2007 και αυξήθηκε η καθαρή θέση κατά 3.215 χιλ. € με ισόποση αύξηση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης .

Δηλ.

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΑΞΙΑΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ 2009

(Ποσά σε χιλ. €)

ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
Δημοσιευμένα	Αναμορφωμένα	Δημοσιευμένα	Αναμορφωμένα
(18.313)	(15.098)	(18.313)	(15.098)

Τακτικό αποθεματικό : Σχηματίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2190 / 1920.

Αφορολόγητα αποθεματικά : Σχηματίζονται βάσει ειδικών διατάξεων και νόμων τα οποία δεν προτίθενται να διανεμηθούν εντός των επόμενων χρήσεων. Για τα αποθεματικά αυτά σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 12 δεν υπολογίστηκε αναβαλλόμενος φόρος.

Φορολογηθέντα αποθεματικά : Σχηματίζονται από το παρελθόν και είναι πλήρως φορολογημένα. Μπορούν να κεφαλαιοποιηθούν ή να διανεμηθούν χωρίς πρόσθετη φορολογική επιβάρυνση.

Αποθεματικά αναπροσαρμογής αξίας ακινήτων : Το αποθεματικό αυτό έχει σχηματισθεί από την αναπροσαρμογή των ακινήτων της εταιρείας που έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3229 / 2004.

4.35 Διαχείριση Κινδύνων

Η Εταιρία υπόκειται σε χρηματοοικονομικούς και ασφαλιστικούς κινδύνους.

4.35.1. Χρηματοοικονομικός κίνδυνος

Η Εταιρία εκτίθεται σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο μέσω των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού , των απαιτήσεων από αντασφαλιστές και των ασφαλιστικών προβλέψεων. Τα κύρια στοιχεία που συνθέτουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο είναι ο κίνδυνος αγοράς, ο κίνδυνος ρευστότητας, ο συναλλαγματικός κίνδυνος, ο κίνδυνος επιτοκίου, ο κίνδυνος εγγυήσεων , ο πιστωτικός κίνδυνος .

➤ Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς αφορά την πιθανότητα απωλειών λόγω μεταβολής στο επίπεδο ή στη μεταβλητότητα των τιμών αγοράς, όπως είναι οι τιμές των μετοχών, επιτοκίων και συναλλαγματικών διαφορών. Η Εταιρία εκτιμά κατά τακτά διαστήματα την καθαρή τρέχουσα αξία του χαρτοφυλακίου και υπολογίζει τις τυχόν απώλειες που μπορούν να προκύψουν από εξαιρετικά ασυνήθιστες μεταβολές οικονομικής φύσης

➤ **Κίνδυνος ρευστότητας**

Ο κίνδυνος ρευστότητας σχετίζεται με τη δυνατότητα της Εταιρίας να εκπληρώσει τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις, όταν αυτές γίνουν απαιτητές.

Η παρακολούθηση του κινδύνου ρευστότητας επικεντρώνεται στη διαχείριση του χρονικού συσχετισμού των ταμιακών εισροών και εκροών, καθώς και στην εξασφάλιση επαρκών ταμιακών διαθεσίμων για τις τρέχουσες συναλλαγές. Για το σκοπό αυτό η Εταιρία κάνει ανάλυση ανοίγματος ρευστότητας εξασφαλίζοντας μια εικόνα των αναμενόμενων χρηματοροών που προκύπτουν από όλα τα στοιχεία του Ενεργητικού και του Παθητικού. Ο παρακάτω πίνακας βασίστηκε στην εναπομείνασα διάρκεια των απαιτήσεων και υποχρεώσεων από την ημερομηνία σύνταξης των λογιστικών καταστάσεων έως τη συμβατική ημερομηνία λήξης τους. Στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει συμβατική ημερομηνία λήξης για τις απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις (ανοιχτοί αλληλόχρεοι λογαριασμοί, καταθέσεις όψεως και ταμειυτηρίου), τότε αυτές κατατάσσονται στη χρονική περίοδο μέχρι ένα μήνα.

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

(Ποσά σε χιλ. €)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	31/12/2008						31/12/2007					
	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών	Σύνολο	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών	Σύνολο
Ταμείο και Διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	263					263	508					508
Αξιόγραφα δεκτά για επαναχρηματοδότηση						0						0
Απαιτήσεις κατά άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	11,997	45,446				57.443	9.612	83.131				92.743
Αξιόγραφα εμπορικής εκμετάλλευσης						0		20.517				20.517
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα						0						0
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες					6,044	6.044					5.921	5.921
Αξιόγραφα διαθέσιμων προς πώληση επενδύσεων	43.537		9.386	49.705	234.665	337.293	47.404		6.823	52.697	204.138	311.062
Αξιόγραφα διακρατούμενων ως τη λήξη επενδύσεων				1.000	39.165	40.165				1.000	38.272	39.272
Αποθέματα						0						0
Πελάτες	17.850	29.215	21.685	2.134		70.884	17.689	30.915	20.162	2.689		71.455
Συμμετοχές σε θυγατρικές & συγγενείς Επιχειρήσεις					13.532	13.532					13.481	13.481
Επενδυτικά ακίνητα					5.632	5.632					5.326	5.326
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία					82.140	82.140					63.061	63.061
Άυλα περιουσιακά στοιχεία						0						0
Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων (Unit Linked)	23.862					23.862	25.129					25.129
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία		7.793	11.263		45.911	64.967		6.052	12.368		47.700	66.120
Ενεργητικό						702.225	100.342	140.615	39.353	56.386	377.899	714.595
Υποχρεώσεις προς άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα												0
Καταθέσεις πελατών												0
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους												0
Άλλες υποχρεώσεις		7.856	8.756	7.493		24.105		11.695	10.025	6.660		28.380
Ασφαλιστικές Προβλέψεις					622.224	622.224					606.707	606.707
Φορολογικές υποχρεώσεις												
Υποχρεώσεις παροχών μετά την έξοδο από την εταιρία					29.271	32.771				3.500	28.657	32.157
Παθητικό	0	7856	8756	10.993	651.495	679.100	0	11.695	10.025	10.160	-635.364	667.244
Καθαρή Θέση						23.125						47.351

➤ **Συναλλαγματικός κίνδυνος**

Ο κίνδυνος αυτός δεν επηρεάζει σημαντικά την λειτουργία της Εταιρίας δεδομένου ότι οι συναλλαγές με τους πελάτες και προμηθευτές σε ξένα νομίσματα είναι ελάχιστες. Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζεται συνοπτικά ο βαθμός έκθεσης της Εταιρίας στον συναλλαγματικό κίνδυνο κατά την 31.12.2007.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

(Ποσά σε χιλ. €)	31/12/2008						31/12/2007					
	EUR	USD	GBP	JPY	ΛΟΙΠΑ	Σύνολο	EUR	USD	GBP	JPY	ΛΟΙΠΑ	Σύνολο
Ταμείο και Διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα		263				263	508					508
Αξιόγραφα δεκτά για επαναχρηματοδότηση						0						0
Απαιτήσεις κατά άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	54.544	2.346	553			57.443	86.111	5.955	677			92.743
Αξιόγραφα εμπορικής εκμετάλλευσης											20.517	20.517
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα												0
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	6.044					6.044	5.921					5.921
Αξιόγραφα διαθέσιμων προς πώληση επενδύσεων	331.078	206			6.009	337.293	304.168	199			6.695	311.062
Αξιόγραφα διακρατούμενων ως τη λήξη επενδύσεων	40.165					40.165	39.272					39.272
Αποθέματα												0
Πελάτες	70.884					70.884	71.455					71.455
Συμμετοχές σε θυγατρικές & συγγενείς Επιχειρήσεις	13.532					13.532	13.481					13.481
Επενδυτικά ακίνητα	5.632					5.632	5.326					5.326
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	82.140					82.140	63.061					63.061
Άυλα περιουσιακά στοιχεία						0						0
Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων (Unit Linked)	23.862					23.862	25.129					25.129
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	64.967					64.967	66.120					66.120
Ενεργητικό	693.111	2.552	553	0	6.009	702.225	680.552	6.154	677	0	27.212	714.595
Υποχρεώσεις προς άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα												0
Καταθέσεις πελατών												0
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους												0
Άλλες υποχρεώσεις	24.105					24.105	28.380					28.380
Ασφαλιστικές Προβλέψεις	622.224					622.224	606.707					606.707
Φορολογικές υποχρεώσεις												0
Υποχρεώσεις παροχών μετά την έξοδο από την εταιρία	32.771					32.771	32.157					32.157
Παθητικό	679.100	0	0	0	0	679.100	667.244					667.244
Καθαρή Θέση							23.125					47.351

➤ **Κίνδυνος επιτοκίου**

Ο κίνδυνος επιτοκίου αναφέρεται στις μεταβολές των μελλοντικών ταμιακών ροών των χρηματοοικονομικών στοιχείων εξαιτίας των διακυμάνσεων

στα επιτόκια.

Οι διακυμάνσεις των επιτοκίων επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό και την παρούσα αξία των αναμενόμενων ροών από μια επένδυση ή μια υποχρέωση.

Η Εταιρία παρακολουθεί τις επιπτώσεις του κινδύνου επιτοκίου εξετάζοντας την διάρκεια του χαρτοφυλακίου χρεογράφων του καθώς και των σχετικών της υποχρεώσεων σε συνδυασμό με τις εξελίξεις στις αγορές χρήματος. Πολιτική της Εταιρίας είναι η επένδυση σημαντικού τμήματος του χαρτοφυλακίου σε ομόλογα σταθερού επιτοκίου με διάρκεια αντίστοιχη των σχετικών υποχρεώσεων.

Στον παρακάτω πίνακα τα υπόλοιπα των ενεργητικών και παθητικών στοιχείων της Εταιρίας εμφανίζονται ταξινομημένα κατά ημερομηνία λήξης.

Στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει συμβατική ημερομηνία λήξης (ανοιχτοί αλληλόχρεοι λογαριασμοί) ή επαναπροσδιορισμού επιτοκίου (καταθέσεις όψεως και ταμειυτηρίου) για τις απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις, τότε αυτές κατατάσσονται στη χρονική περίοδο μέχρι ένα μήνα.

ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

(Ποσά σε χιλ. €)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	31/12/2008						31/12/2007							
	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών	Στοιχεία μη υποκείμενα σε κίνδυνο επιτοκίου	Σύνολο	Έως 1 μήνα	Από 1 μήνα έως 3 μήνες	Από 3 μήνες έως 1 έτος	Από 1 έτος έως 5 έτη	Πλέον των 5 ετών	Στοιχεία μη υποκείμενα σε κίνδυνο επιτοκίου	Σύνολο
Ταμείο και Διαθέσιμα στη Κεντρική Τράπεζα	263						263	508						508
Απαιτήσεις κατά άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων		57.443					57.443		92.743					92.743
Αξιόγραφα εμπορικής εκμετάλλευσης						0	0	20.517						20.517
Παράγωγα Χρηματοπιστωτικά Μέσα						0	0							0
Δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες				5.117	927		6.044				5.055	866		5.921
Αξιόγραφα διαθέσιμων προς πώληση επενδύσεων	43.537		9386	49.705	234.665		337.293	47.404		6.823	52.697	204.138		311.062
Αξιόγραφα διακρατούμενων ως τη λήξη επενδύσεων				10.000	30.165		40.165				10.000	29.272		39.272
Αποθέματα														0
Πελάτες						70.884	70.884						71.455	71.455
Συμμετοχές σε θυγατρικές & συγγενείς Επιχειρήσεις						13.532	13.532						13.481	13.481
Επενδυτικά ακίνητα						5.632	5.632						5.326	5.326
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία						82.140	82.140						63.061	63.061
Άυλα περιουσιακά στοιχεία							0							0
Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων (Unit Linked)						23.862	23.862						25.129	25.129
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία						64.967	64.967						66.120	66.120
Ενεργητικό	43.800	57.443	9.386	64.822	265.757	261.017	702.225	68.429	92.743	6.823	67.752	234.276	244.572	714.595
Υποχρεώσεις προς άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα														0
Καταθέσεις πελατών														0
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους														0
Άλλες υποχρεώσεις						24.105	24.105						28.380	28.380
Ασφαλιστικές Προβλέψεις						622.224	622.224						606.707	606.707
Φορολογικές υποχρεώσεις														0
Υποχρεώσεις παροχών μετά την έξοδο από την εταιρία						-32.771	32.771						32.157	32.157

Παθητικό	679.100	679.100	667.244	667.244
Καθαρή Θέση		23.125		47.351

Για την διαχείριση του κινδύνου επιτοκίου η Εταιρία παρακολουθεί την ευαισθησία των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων στις αλλαγές των επιτοκίων υποθέτοντας μια παράλληλη αύξηση ή μείωση των καμπυλών επιτοκίων κατά 100 μονάδες βάσης σε χρονικό ορίζοντα ενός μήνα και κατά 50 μονάδες βάσης για χρονικό ορίζοντα μεγαλύτερο του έτους. Το χαρτοφυλάκιο χαρακτηρίζεται συμμετρικό και για αυτό η μεταβολή είναι ισόποση.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑΣ
(Ποσά σε χιλ. €)

	100 μονάδες βάσης παράλληλη αύξηση	100 μονάδες βάσης παράλληλη μείωση	50 μονάδες βάσης αύξηση μετά από 1 έτος	50 μονάδες βάσης μείωση μετά από 1 έτος
31.12.2008	(14.686)	14.686	(7.292)	7.292
31.12.2007	(13.200)	13.200	(6.534)	6.534

➤ **Κίνδυνος εγγυήσεων**

Στα ασφαλιστήρια ζωής λόγω της μακρόχρονης κάλυψης που παρέχουν παίζει σημαντικό ρόλο για τον υπολογισμό των ασφαλιστρών το επιτόκιο. Το επιτόκιο με το οποίο γίνονται οι υπολογισμοί αναφέρεται σαν εγγυημένο τεχνικό επιτόκιο. Μια αστοχία στην επιλογή του εγγυημένου τεχνικού επιτοκίου για τον υπολογισμό των ασφαλιστρών είναι ένας από τους παράγοντες που οδηγούν σε έλλειμμα ή πλεόνασμα στα μαθηματικά αποθέματα.

Η Εταιρία προκειμένου να μετριάσει αυτόν τον κίνδυνο τιμολογεί με συντηρητικότερο εγγυημένο επιτόκιο μικρότερο από το ανώτατο όριο που καθορίζεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης.

➤ **Πιστωτικός κίνδυνος**

Η Εταιρία εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, ο οποίος αφορά τον κίνδυνο όταν κάποιος αντισυμβαλλόμενος δεν είναι ικανός να καταβάλλει τα σχετικά ποσά όταν αυτά γίνονται απαιτητά. Κύριοι αντισυμβαλλόμενοι από τους οποίους η Εταιρία είναι εκτεθειμένη σε πιστωτικό κίνδυνο, είναι οι αντασφαλιστές οι οποίοι μπορεί να μην είναι σε θέση να καλύψουν την αναλογία τους επί των ασφαλιστικών υποχρεώσεων ή επί των ασφαλιστικών αποζημιώσεων που έχουν ήδη καταβληθεί στους δικαιούχους, οι ασφαλισμένοι οι οποίοι μπορεί να μην δύνανται να καταβάλλουν τα ποσά ασφαλιστρών που είναι απαιτητά και οι συνεργαζόμενοι με την Εταιρία (ασφαλιστές, πράκτορες και λοιποί).

Η Εταιρία αξιολογεί σε τακτή βάση τα όρια των συνεργατών και των αντισυμβαλλομένων και λαμβάνει μέτρα.

4.35.2 Ασφαλιστικός κίνδυνος

Ο κίνδυνος για κάθε ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι η πιθανότητα να συμβεί ο ασφαλιστικός κίνδυνος και η αβεβαιότητα για το ποσό που θα προκύψει προς αποζημίωση. Από την φύση των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι τυχαίος και συνεπώς μη προβλέψιμος.

Σε ένα χαρτοφυλάκιο συμβολαίων στο οποίο εφαρμόζεται η θεωρία των πιθανοτήτων για την τιμολόγηση και για την εκτίμηση των ασφαλιστικών προβλέψεων, ο βασικός κίνδυνος που αντιμετωπίζει η Εταιρία είναι η υπέρβαση των πραγματοποιηθεισών αποζημιώσεων σε σχέση με τις ασφαλιστικές προβλέψεις. Αυτό μπορεί να συμβεί όταν η συχνότητα και το ύψος των ζημιών είναι μεγαλύτερη από αυτήν που είχε αρχικά εκτιμηθεί.

Η Εταιρία έχει υιοθετήσει μια τέτοια πολιτική ανάληψης ασφαλιστικών κινδύνων έτσι ώστε να μειώσει στο ελάχιστο τον κίνδυνο της αντεπιλογής. Δηλαδή, οι απαιτήσεις που θα προκύψουν από τον ασφαλισμένο πληθυσμό να μην απέχουν και η δυνατόν να είναι μικρότερες από τις αναμενόμενες απαιτήσεις που προκύπτουν από τον γενικό πληθυσμό. Το σύνολο του χαρτοφυλακίου των αναλαμβανόμενων κινδύνων αποτελείται από πληθώρα

διαφορετικών ασφαλιστικών κινδύνων και κάθε κατηγορία κινδύνου από μεγάλο αριθμό παρόμοιων ασφαλιστικών συμβάσεων. Το αποτέλεσμα μιας τέτοιας σύνθεσης είναι η διασπορά του κινδύνου και η μείωση της πιθανής μεταβλητότητας του αναμενόμενου αποτελέσματος. Επίσης, ο ασφαλιστικός κίνδυνος μερίζεται μέσω της αντασφάλισης.

4.36 Συναλλαγές με Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις

Η Εταιρία ελέγχεται κατά κύριο λόγο από την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. η οποία κατέχει το 84% του μετοχικού κεφαλαίου αυτής. Το υπόλοιπο ποσοστό του μετοχικού κεφαλαίου είναι ευρέως διατιθέμενο στο επενδυτικό κοινό.

Για την Εταιρία συνδεδεμένα μέρη θεωρούνται η μητρική της εταιρία Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. (ΑΤΕbank), οι θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες και οι άλλες εταιρίες του ομίλου της ΑΤΕbank.

Οι συναλλαγές της εταιρίας με τα συνδεδεμένα μέρη αναλύονται ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ					
(Ποσά σε χιλ. €)		31/12/2008			
	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
A	ΑΤΕbank	54.107	-945	11.323	-2.472
B	Λοιπές Εταιρίες Ομίλου ΑΤΕbank	348	-413	2.233	-1.325
	Σύνολο	54.455	-1.358	13.556	-3.797

Οι συναλλαγές της Εταιρίας με τις θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες της έχουν απαλειφθεί κατά την ενοποίηση και δεν συμπεριλαμβάνονται στην ανωτέρω κατάσταση.

ΜΗΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ					
(Ποσά σε χιλ. €)		31/12/2008			
	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
A	ΑΤΕbank	54.107	-945	11.323	-2.472
B	Λοιπές Εταιρίες Ομίλου ΑΤΕbank	348	-413	2.233	-1.325
Γ	Ενοποιημένες Εταιρίες της ΑΤΕ Ασφαλιστικής				
	1. ΑΤΕ Α.Ε.Δ.Α.Κ.	71	-20	260	0
	2. ΑΤΕ Χρηματιστηριακή Α.Ε.	0	-6	153	-274
	3. ΑΤΕ Insurance Romania S.A.	0	0	0	0
	Σύνολο	54.526	-1.384	13.969	-4.071

Η Εταιρία παρέχει κυρίως ασφαλιστικές υπηρεσίες προς τα συνδεδεμένα μέρη. Οι όροι διάθεσης ασφαλιστικών προϊόντων σε ή μέσω συνδεδεμένων εταιριών εξετάζεται κατά περίπτωση.

Οι συναλλαγές με μέλη του Δ.Σ. και διευθυντικά στελέχη από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου έχουν ως εξής:

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΜΕΛΗ Δ.Σ. ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΑ ΣΤΕΛΕΧΗ

(Ποσά σε χιλ. €)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΙΑ	
	01/01/2008 31/12/2008	01/01/2007 31/12/2007	01/01/2008 31/12/2008	01/01/2007 31/12/2007
Συναλλαγές και αμοιβές στελεχών και μελών της Διοίκησης	1.157	1.005	1.043	924
Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη	32	51	32	51

της Διοίκησης				
Υποχρεώσεις προς διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης				

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ

5.1 Αριθμοδείκτες ρευστότητας

- Δείκτης γενικής ή κυκλοφοριακής ρευστότητας

Κυκλοφορούν περιουσιακά στοιχεία + Χρεωστ. μεταβ/κοι λογ/μοι
Βραχ. υποχρεώσεις + Πιστ. μεταβ/κοι λογ/μοι

2007: **10,67**

2008: **10,80**

ΟΡΙΑ: >1

ΤΙ ΔΕΙΧΝΕΙ: Ο δείκτης αυτός δείχνει τη φαινομενική, ποσοτική σχέση των κυκλοφοριακών περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού στον ισολογισμό της μονάδος με τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, στο ίδιο χρονικό πλαίσιο του ενός έτους από την ημερομηνία του ισολογισμού και όχι τόσο την ικανότητα της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της χωρίς να καταφύγει σε πρόσθετο δανεισμό, βεβαίως. Επιπλέον, το μέγεθος του δείκτη τούτου χαρακτηρίζει, εφ' όσον αυτός πραγματικά ελέγχεται από τη διοίκηση, την επιχειρηματική προσωπικότητα τούτης σαν επιθετικής ή συντηρητικής.

ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ: Χρησιμεύει στην αξιολόγηση της βραχυπρόθεσμης ρευστότητας της επιχείρησης και ιδιαίτερα στη χορήγηση πίστωσης από προμηθευτές ή κεφαλαίων κίνησης από τις τράπεζες αλλά και στην διατήρηση τούτης, από τη διοίκηση, σε ορθολογικά επίπεδα.

- Δείκτης άμεσης ρευστότητας

Κυκλοφορούν Ενεργητικό
Βραχ. υποχρεώσεις + Πιστ. μεταβ. λογ/μοι

2007: **3,28**

2008: **2,39**

ΟΡΙΑ: >=1

ΤΙ ΔΕΙΧΝΕΙ: Δείχνει την σχέση των πλέον ρευστοποιήσιμων κυκλοφοριακών στοιχείων προς τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αποτελώντας έτσι μια πιο αυστηρή μέτρηση της ικανότητας της επιχείρησης να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις της.

ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ: Στην αξιολόγηση της ρευστότητας και της πιστοληπτικής ικανότητας της μονάδος αλλά και της αποδοτικότητας του τμήματος εισπράξεων και πληρωμών.

Το όριο του δείκτη άμεσης ρευστότητας είναι μεγαλύτερο ή ίσο της μονάδας (>=1), ανάλογα με τον κλάδο στον οποίο ανήκει η επιχείρηση ή τις πραγματικές ανάγκες και δυνατότητες τούτης. Η τιμή του δείκτη είναι **2,39** (και **3,28** το 2007) που φανερώνει μια ικανοποιητική

ρευστότητα και πιστοληπτική ικανότητα της εταιρείας. Έχει, δηλαδή, την ικανότητα να αντεπεξέρχεται στις τρέχουσες υποχρεώσεις της.

5.2 Αριθμοδείκτες Κεφαλαιακής Δομής και Βιωσιμότητας

- Δείκτης σχέσεως κεφαλαίων (αυτονομίας)

Ίδια κεφάλαια
Σύνολο παθητικού

2007: **0,06**

2008: **0,03**

ΟΡΙΑ: <1

ΤΙ ΔΕΙΧΝΕΙ: Τη σχέση των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης προς το σύνολο των κεφαλαίων της.

ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ: Ο δείκτης αυτός χρησιμοποιείται, μαζί με άλλους συγγενείς δείκτες, κυρίως στην αξιολόγηση της βιωσιμότητας μιας επιχείρησης. Χρησιμεύει, επίσης, στην εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας μιας μονάδος δίνοντας ένα μέτρο κάλυψης που μπορούν να προσφέρουν οι ιδιοκτήτες στους πιστωτές. Από την άλλη μεριά, η σχέση ιδίων προς σύνολο κεφαλαίων δίνει και μια εικόνα της αυτονομίας που μπορεί να έχει μια επιχείρηση και της ανεξαρτησίας της από δανεικά κεφάλαια και άλλους πιστωτές. Ταυτοχρόνως, όμως, φαίνεται αντίστοιχα και το επίπεδο κεφαλαιακής μόχλευσης στο οποίο (σκόπιμα, θα πρέπει) διατηρεί την επιχείρηση η διοίκηση της. Στην τελευταία αυτή περίπτωση θα αποκαλυφθεί και η αποτελεσματικότητα ή μη της διοίκησης να εκμεταλλευθεί (στην περίπτωση που είναι ευνοϊκό) το περιθώριο για περαιτέρω μόχλευση και να βελτιώσει έτσι την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων. Θα μπορούσαμε να πούμε, επίσης, ότι ένας υψηλός δείκτης ιδίων προς σύνολο κεφαλαίων τουλάχιστον δεν προδιαθέτει αρνητικά για τη ρευστότητα στα επόμενα χρόνια αφού από την πλευρά των (χαμηλού ύψους) ξένων κεφαλαίων η πίεση για ταμιακές εκροές εξυπηρέτησης τους θα είναι χαμηλή και αντιμετωπίσιμη, ειδικά σε περιόδους χαμηλής κερδοφορίας.

- Δείκτης υπερχρέωσης και επιπέδου κεφαλαιακής μόχλευσης

Υποχρεώσεις
Ίδια κεφάλαια

2007: **0,45**

2008: **0,65**

ΟΡΙΑ: >,=1

ΤΙ ΔΕΙΧΝΕΙ: Τη σχέση ιδίων προς ξένα κεφάλαια και πιο συγκεκριμένα το επίπεδο κεφαλαιακής μόχλευσης της επιχείρησης. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης (και πάνω από τη μονάδα), τόσο υπερχρεωμένη είναι η επιχείρηση ή τόσο υψηλότερο το επίπεδο άσκησης κεφαλαιακής μόχλευσης.

ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ: Χρησιμεύει σαν άμεση ένδειξη της υπερχρέωσης της επιχείρησης με ξένα κεφάλαια και χρησιμοποιείται πιο πολύ από τους δανειστές της επιχείρησης για να εκτιμήσουν το βαθμό ασφάλειας που τους εξασφαλίζουν τα ίδια κεφάλαια αλλά και από τη διοίκηση και τους μετόχους της εταιρίας για να διαπιστώσουν το επίπεδο στο οποίο έχει φθάσει η χρήση κεφαλαιακής μόχλευσης ή αυτό που λέγεται διεθνώς *trading on the equity*.

- Δείκτης Κυκλοφορούντος Ενεργητικού προς Σύνολο Υποχρεώσεων

Κυκλοφορούν ενεργητικό
Υποχρεώσεις

2007: **10,67**

2008: **10,80**

ΟΡΙΑ: =>1

ΤΙ ΔΕΙΧΝΕΙ: Τη σχέση των κυκλοφορούντων στοιχείων του ενεργητικού με το σύνολο των υποχρεώσεων.

ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ: Ο δείκτης είναι μια ένδειξη της μακροχρόνιας ρευστότητας της επιχείρησης. Ένας υψηλός (ίσως ή και μεγαλύτερος της μονάδος) δείκτης σημαίνει ότι αν δεν υπάρξουν σοβαρές, συσσωρευμένες ζημιές στο μέλλον, οι υποχρεώσεις της επιχείρησης, όπως αυτές γίνονται σταδιακά βραχυπρόθεσμες, θα μπορούν να εξοφληθούν χωρίς να χρειασθεί αναδιάρθρωση της κεφαλαιακής δομής της επιχείρησης ή σοβαρή αναστάτωση της ομαλής λειτουργίας της. Χρησιμοποιείται από τους δανειστές και τους χρηματοοικονομικούς αναλυτές.

- Δείκτης πάγιων προς μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Πάγιο ενεργητικό (καθαρό)
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

2007: **2,12**

2008: **2,67**

ΟΡΙΑ: >,=1

ΤΙ ΔΕΙΧΝΕΙ: Τη σχέση πάγιων με τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ: Ο δείκτης αυτός δείχνει, ως ένα βαθμό, την κάλυψη των μακροχρόνιων πιστωτών της επιχείρησης από ρευστοποιήσιμα στοιχεία και στο βαθμό που αυτά δεν είναι υποθηκευμένα σε άλλους πιστωτές. Επίσης, και σε συνδυασμό με πληροφορίες για το ποσοστό στο οποίο τα υπάρχοντα πάγια είναι υποθηκευμένα, ο δείκτης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εκτίμηση του βαθμού στον οποίο θα μπορούσε η επιχείρηση να αντλήσει επιπλέον δανεικά κεφάλαια με υποθήκευση πάγιών της. Όταν ο δείκτης είναι μεγαλύτερος της μονάδος χρειάζεται προσοχή γιατί μπορεί να σημαίνει υπερχρέωση της εταιρίας ή / και πλεόνασμα έντοκων μακροπρόθεσμων κεφαλαίων χρησιμοποιούμενων ως κεφαλαίων κίνησης.

- Δείκτης βαθμού παγιοποίησης

Αξία πάγιων (καθαρή)

Σύνολο παθητικού

2007: **0,09**

2008: **0,12**

ΟΡΙΑ: >,=,< 1

ΤΙ ΔΕΙΧΝΕΙ:

Δείχνει τη σχέση του πάγιου ενεργητικού με το σύνολο του παθητικού και το βαθμό στον οποίο τα κεφάλαια έχουν επενδυθεί σε πάγια στοιχεία.

ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ: Ο δείκτης αντανakλά το βαθμό στον οποίο τα κεφάλαια που άντλησε η επιχείρηση έχουν επενδυθεί σε πάγια, σε σύγκριση με τα βραχυπρόθεσμης μορφής περιουσιακά στοιχεία. Τηρούμενων πάντα των αναλογιών του κλάδου στον οποίο ανήκει η επιχείρηση, θα μπορούσαμε να πούμε ότι υπερπαγιοποίηση σε μια επιχείρηση μπορεί να σημαίνει και (έντοκο) υπερδανεισμό καθώς και μεγάλες αποσβέσεις, έξοδα τα οποία και τα δυο μειώνουν τη, λογιστική, τουλάχιστον, απόδοση της επιχείρησης, αν δεν απασχολείται πλήρως και εντατικά ο πάγιος εξοπλισμός τούτης. Υπερεπένδυση σε πάγια μπορεί να έχει επιπτώσεις και στην τρέχουσα ρευστότητα (λιγότερα κεφάλαια στο κυκλοφορούν) ειδικά αν δεν γίνεται καλή εκμετάλλευση / ανακύκλωση των πάγιων και αν οι αποσβέσεις διατίθενται για την εξυπηρέτηση δανείων στην περίπτωση που τα πάγια έχουν χρηματοδοτηθεί από ξένα κεφάλαια όπως θα φαίνεται και από το δείκτη χρηματοδότησης παγίων. Η επαρκής εκμετάλλευση των παγίων στα πλαίσια αυτά μπορεί να ελεγχθεί με το δείκτη ανακύκλωσης πάγιων.

5.2.1 Δείκτης σχέσεως κεφαλαίων (αυτονομίας)

Η σχέση ιδίων και συνολικών κεφαλαίων σε μια επιχείρηση εξαρτάται (από ένα επίπεδο και πέρα) από την προσωπικότητα της συγκεκριμένης επιχείρησης, του αντικειμένου της, της θέσης της στην ευρύτερη αγορά αλλά και της σημασίας της στην οικονομία και την κοινωνία στην οποία ανήκει, της νομικής της μορφής (ΑΕ, ΕΠΕ, ΟΕ κ.λ.π) καθώς και του καθεστώτος που διέπει και επηρεάζει (ενισχύει πολλές φορές) το βαθμό και τον τρόπο χρηματοδότησης επιχειρήσεων σε μια χώρα (επιχορηγήσεις, κρατικές εγγυήσεις κ.λ.π). Τα όρια του δείκτη πρέπει να είναι μικρότερο της μονάδας (<1). Η τιμή του είναι **0,03 το 2008** (0,06 το 2007) και φανερώνει μια καλή εικόνα αυτονομίας και ανεξαρτησίας, της επιχείρησης, από δανειακά κεφάλαια και άλλους πιστωτές. Επιπροσθέτως, φανερώνει τη μελλοντική βιωσιμότητα της και την δυνατότητα κάλυψης των πιστωτών.

5.2.2 Δείκτης Υπερχρέωσης Και Επιπέδου Κεφαλαιακής Μόχλευσης

Εκτός από τον κλάδο στον οποίο ανήκει η επιχείρηση και τη θέση της στην κεφαλαιαγορά, στη σύγκριση και αξιολόγηση του δείκτη θα πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν και η τρέχουσα γενικότερη οικονομική κατάσταση καθώς και η νομική μορφή της επιχείρησης. Οι σύνηθες τιμές του δείκτη είναι μεγαλύτερες ή ίσες της μονάδας (>,=1), ενώ εδώ η τιμή του ανέρχεται σε **1,04** το 2008 (0,59 το 2007). Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης απ' την μονάδα τόσο υπερχρεωμένη είναι η επιχείρηση ή τόσο υψηλότερο είναι το επίπεδο άσκησης κεφαλαιακής μόχλευσης, συνεπώς δεν υπάρχει μεγάλη υπερχρέωση ή υψηλό επίπεδο κεφαλαιακής μόχλευσης.

5.2.3 Δείκτης κυκλοφορούντος Ενεργητικού προς Σύνολο Υποχρεώσεων

Στα πλαίσια του κλάδου και ανάλογα με τη χρονική διάρθρωση των υποχρεώσεων σε βραχυπρόθεσμες / μακροπρόθεσμες το όριο του δείκτη είναι ίσο ή μεγαλύτερο με τη μονάδα ($=, > 1$). Η τιμή του είναι **10,80** το 2008 (και **10,67** το 2007) και φανερώνει ότι η επιχείρηση θα μπορεί να εξοφλεί τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της χωρίς να χρειασθεί αναδιάρθρωση της κεφαλαιακής της δομής.

5.2.4 Δείκτης πάγιων προς μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Το αποτέλεσμα του δείκτη πρέπει να είναι μεγαλύτερο ή ίσο της μονάδας ($>, = 1$). Η τιμή του είναι **2,67** για το 2008 (και **2,12** για το 2007) και δείχνει ότι η επιχείρηση μπορεί να καλύψει, ως ένα βαθμό, τους μακροχρόνιους πιστωτές της και εφόσον τα υπάρχοντα πάγια δεν είναι υποθηκευμένα μπορεί να αντλήσει επιπλέον δανειακά κεφάλαια υποθηκεύοντας αυτά.

5.2.5 Δείκτης βαθμού παγιοποίησης

Ο δείκτης αυτός μπορεί να αξιολογηθεί στα πλαίσια του μέσου δείκτη του κλάδου και μπορεί να λάβει οποιαδήποτε τιμή γύρω από τη μονάδα ($>, =, < 1$). Η τιμή του είναι **0,12** για το 2008 (και **0,09** για το 2007) και φανερώνει μικρό βαθμό επένδυσης σε πάγια και συνεπώς δεν διατρέχει τους κινδύνους της υπερπαγιοποίησης (έντοκος υπερδανεισμός, μεγάλες αποσβέσεις, επιπτώσεις στην τρέχουσα ρευστότητα κ.λ.π.).

5.3 Αριθμοδείκτες απόδοσης κεφαλαίων

- Δείκτης απόδοσης συνόλου επενδυμένων κεφαλαίων

$\frac{\text{Καθαρά κέρδη προ φόρων} + \text{χρημ/κά έξοδα}}{\text{Σύνολο παθητικού}}$	
2007:	0,04
2008:	0,02

ΟΡΙΑ: $<, = 1$

ΤΙ ΔΕΙΧΝΕΙ: Δείχνει την αναλογία των καθαρών κερδών της χρήσης προς το μέσο όρο του συνόλου των κάθε πηγής κεφαλαίων που ήταν στη διάθεση της επιχείρησης κατά την ίδια χρήση.

ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ:

Η απόδοση συνόλου επενδυμένων κεφαλαίων έχει ευρεία χρήση και πολλούς ενδιαφερόμενους. Συνιστά τη βασικότερη ένδειξη αποδοτικότητας μιας μονάδος ανεξάρτητα της πηγής των διάφορων κεφαλαίων της και αντανακλά την ικανότητα τούτης σαν οικονομικού φορέα να παράγει κέρδη σε πρώτο επίπεδο. Από εκεί και πέρα, κάθε επενδυτής

και παράγων της επιχείρησης (τωρινοί και μελλοντικοί μέτοχοι, προσωπικό, διοίκηση, προμηθευτές, τράπεζες), μπορεί να χρησιμοποιήσει τη γενική αποδοτικότητα της επιχείρησης για να εκτιμήσει το αποτέλεσμα διάφορων κινήσεων, από μόχλευση η διοίκηση της μέχρι εξαγορά οι διοικήσεις κάποιων άλλων εταιριών αλλά και η πολιτεία για να εκτιμήσει την αντικειμενική αποδοτικότητα μιας μονάδος η οποία εκμεταλλεύεται ένα μέρος από τους εν ανεπαρκεία πόρους της κοινωνίας.

- Δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων

Καθαρά κέρδη μετά φόρων
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων

2007: **0,29**

2008: **-0,28**

ΟΡΙΑ: Υψηλότερες τιμές σημαίνουν ότι η επιχείρηση βρίσκεται σε ικανοποιητικό επίπεδο αποτελεσματικότητας εμφανίζοντας υψηλή απόδοση επενδυόμενων κεφαλαίων της με ικανοποιητικά κέρδη.

ΤΙ ΔΕΙΧΝΕΙ: Δείχνει την αναλογία των καθαρών κερδών της χρήσης προς το μέσο όρο του συνόλου των ιδίων κεφαλαίων που ήταν στη διάθεση της επιχείρησης σε μια χρήση.

ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ: Αυτός ο αριθμοδείκτης είναι ο σημαντικότερος στη χρηματοοικονομική των επιχειρήσεων. Μετράει την απόλυτη απόδοση για τους μετόχους και αν είναι ικανοποιητικός ως νούμερο, φέρνει επιτυχία στην επιχείρηση – συνεπάγεται υψηλότερη τιμή της μετοχής και διευκολύνει την προσέλκυση νέων κεφαλαίων. Αυτά τα αποτελέσματα θα δώσουν στην εταιρεία τη δυνατότητα να αναπτυχθεί, αν το επιτρέπουν και οι συνθήκες της αγοράς, γεγονός που με τη σειρά του οδηγεί σε μεγαλύτερα κέρδη κ.ο.κ. Όλα τα παραπάνω οδηγούν σε υψηλή αξία και συνεχή μεγέθυνση της περιουσίας των ιδιοκτητών της.

5.3.1 Δείκτης απόδοσης συνόλου επενδυμένων κεφαλαίων

Το όριο του δείκτη είναι μικρότερο ή ίσο της μονάδας (≤ 1). Η τιμή του είναι **0,02** για το 2008 (και 0,04 για το 2007) και φανερώνει την ικανότητα της επιχείρησης στο να παράγει κέρδη, ανεξάρτητα από το ποια είναι η πηγή των κεφαλαίων. Ο δείκτης αυτός αποτελεί τη βασικότερη ένδειξη αποδοτικότητας της επιχείρησης.

5.3.2 Δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων

Στόχος της επιχείρησης είναι η υψηλότερη τιμή του δείκτη καθώς αυτό σημαίνει υψηλή απόδοση των επενδύσεων που έχουν γίνει. Η τιμή του είναι **0,29** για το 2007 που φανερώνει μια ικανοποιητική απόδοση των κεφαλαίων που έχουν επενδυθεί, ενώ αντίθετα για το 2008 η τιμή του είναι **-0,28** που φανερώνει ότι το 2008 δεν ήταν καλή χρονιά για την Εταιρία.

5.4 Αριθμοδείκτες Χρηματιστηρίου

Δείκτης Κέρδη Ανά Μετοχή και Δείκτης Εσωτερικής (Λογιστικής) Αξίας Μετοχής

Δεν έχει νόημα η ανάλυση των ορίων της διακύμανσης αυτών των δεικτών συγκριτικά με άλλων επιχειρήσεων αφού η τιμή των δεικτών εξαρτάται από τον αριθμό των μετοχών και ο οποίος στη συνέχεια εξαρτάται από την ονομαστική τιμή που ορίζεται (σχεδόν, ανεξάρτητα από χρηματοοικονομικής σημασίας μεγέθη πλην της διευκόλυνσης της διάθεσης αυτής στο ευρύτερο κοινό) κατά την έκδοσή της και το πιθανό τεμαχισμό της (split) αργότερα.

- Δείκτης Κέρδη ανά Μετοχή

Κέρδη χρήσεως	

Αριθμός μετοχών	

2007: **0,51**

2008: **-0,24**

ΟΡΙΑ: Δεν έχει νόημα η ανάλυση των ορίων της διακύμανσης αυτού του δείκτη συγκριτικά με άλλων επιχειρήσεων αφού η τιμή του δείκτη εξαρτάται από τον αριθμό των μετοχών.

ΤΙ ΔΕΙΧΝΕΙ: Δείχνει τα κατά μετοχή κέρδη μιας επιχείρησης.

ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ: Αυτός ο αριθμοδείκτης χρησιμεύει για διαχρονική ανάλυση της κατά μετοχή πορείας των κερδών της επιχείρησης ενδοεταιρικά και όχι διακλαδικά, λόγω των διαφορών στον αριθμό μετοχών μεταξύ επιχειρήσεων.

- Δείκτης Εσωτερική (Λογιστική) αξία Μετοχής

Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	

Αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία	

2007: **1,73**

2008: **0,84**

ΟΡΙΑ: Δεν έχει νόημα η ανάλυση των ορίων της διακύμανσης αυτού του δείκτη συγκριτικά με άλλων επιχειρήσεων αφού η τιμή του δείκτη εξαρτάται από τον αριθμό των μετοχών.

ΤΙ ΔΕΙΧΝΕΙ: Δείχνει την λογιστική εσωτερική αξία μιας μετοχής.

ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ: Χρησιμοποιείται για να διαπιστώσουμε αν μία μετοχή στο χρηματιστήριο είναι υπερτιμημένη ή όχι.

Ο αριθμοδείκτης αυτός πρέπει να είναι αρκετά μεγαλύτερος της μονάδας (>1) για να εξασφαλίζονται τα απαραίτητα όρια ασφάλειας, αφού δεν γίνεται καμία επιλογή των στοιχείων που συμμετέχουν στον υπολογισμό του, παρ' όλα αυτά ένας υπερβολικά μεγάλος δείκτης γενικής ρευστότητας μπορεί να σημαίνει και μη αποδοτική συσσώρευση ρευστών στοιχείων στις επιμέρους κατηγορίες τούτων. Στη συγκεκριμένη εταιρεία, η τιμή του δείκτη, είναι **10,80** για το 2008 (**10,67** για το 2007) και είναι ικανοποιητικός ώστε να χορηγείται πίστωση από προμηθευτές ή κεφαλαίων κίνησης από τις τράπεζες.

5.5 Χρηματοοικονομικές Πληροφορίες

Τα αποτελέσματα μετά από φόρους της Εταιρίας για την χρήση 2008 ήταν αρνητικά. Οι ζημίες μετά από φόρους ανήλθαν σε -6.675 χιλ. €.

Αναλύοντας τα σημαντικότερα οικονομικά μεγέθη έχουμε:

- Η αξία της εγγεγραμμένης παραγωγής καθαρών ασφαλιστρών της Εταιρίας ανήλθε στα 187,3 εκ. €, έναντι 181,9 εκ. € της αντίστοιχης περυσινής χρήσης, σημειώνοντας αύξηση 3%. Η παραγωγή αυτή αντιστοιχεί σε 63,7 εκ. € ασφαλίσεων ζωής και 123,6 εκ. € ασφαλίσεων κατά ζημιών.
- Οι καταβληθείσες αποζημιώσεις για το 2008 ανήλθαν σε 116,9 εκ. €, έναντι 101,9 εκ. € της αντιστοίχου περυσινής χρήσης.
- Το αποτέλεσμα ασφαλιστικών εργασιών της χρήσης ανήλθε σε 30,5 εκ. €, έναντι 33 εκ. € της αντιστοίχου περυσινής.
- Τα έσοδα από επενδύσεις μειώθηκαν και ανήλθαν στα 12,8 εκ. €, έναντι 21,6 εκ. € την αντίστοιχη περυσινή χρήση, παρότι τα καθαρά έσοδα από τόκους είχαν σχετικά μικρή μείωση σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή χρήση. Αυτό οφείλεται στις ζημίες που προήλθαν από τις χρηματοοικονομικές πράξεις του «εμπορικού χαρτοφυλακίου» και της αποτίμησης αυτού. Η βασική αιτία είναι η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση που βιώνουν ακόμη οι αγορές.
- Τα λειτουργικά έξοδα κατά την χρήση ανήλθαν στα 45,9 εκ. €, έναντι 40,4 εκ. € την αντίστοιχη περυσινή χρήση. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην επιβάρυνση της περιόδου με 3,4 εκ. € από παρακρατούμενους φόρους τόκων παρελθόντων ετών, που οριστικά δεν συμψηφίστηκαν λόγω των συσσωρευμένων φορολογικών ζημιών.
- Τα αποτελέσματα προ φόρων της χρήσης 2008 ήταν θετικά και ανήλθαν στις 308 χιλ. €, έναντι κερδών 16.403 χιλ. € την αντίστοιχη περυσινή χρήση. Η μείωση των κερδών που παρατηρείται, οφείλεται κυρίως στην επίδραση των δύο παραπάνω αναφερομένων οικονομικών μεγεθών.
- Τα αποτελέσματα μετά από φόρους της χρήσης ήταν αρνητικά και ανήλθαν στις -6.675 χιλ. €, έναντι κερδών 14.074 χιλ. € την αντίστοιχη περυσινή χρήση.
- Οι φόροι ύψους 6.983 χιλ. € που επιβαρύνουν τα αποτελέσματα της χρήσης προέρχονται από τις εξής αιτίες:
 - α. Ποσό 1.900 χιλ. €, από φόρο εισοδήματος που προέκυψε από την ολοκλήρωση του τακτικού φορολογικού ελέγχου των ετών 2002-2007.
 - β. Ποσό 5.083 χιλ. € από αναβαλλόμενο φόρο. Το μεγαλύτερο μέρος αυτού κυρίως προέρχεται από την σταδιακή μείωση του συντελεστή φορολογίας, όπως ανακοινώθηκε, που από το 2014 θα είναι 20% και η οποία μείωση επηρέασε τον αναβαλλόμενο φόρο επί των ασφαλιστικών προβλέψεων.

Η Εταιρία ενοποιεί με την μέθοδο ολικής ενοποίησης την ATE Insurance Romania SA με έδρα το Βουκουρέστι Ρουμανίας και με την μέθοδο της καθαρής θέσης τις εταιρίες ATE A.E.Δ.A.K. και ATE A.X.E.Π.E.Y. με έδρα την Αθήνα .

- Τα ενοποιημένα αποτελέσματα προ φόρων της Εταιρίας (Όμιλος) ήταν θετικά και ανήλθαν σε 1.547 χιλ. € για το 2008, έναντι 18.266 χιλ. € της αντιστοίχου περυσινής χρήσης.
- Τα ενοποιημένα αποτελέσματα μετά από φόρους της Εταιρίας (Όμιλος) ήταν αρνητικά και οι ζημίες ανήλθαν σε 5.514 χιλ. € ενώ πέρυσι ήταν θετικά με κέρδος 15.937 χιλ. €.

Η καθαρή θέση της Εταιρίας στις 31.12.2008 ανήλθε στις 23.125 χιλ. € , έναντι 47.351 χιλ. € (αναμορφούμενα) στις 31.12.07 και του Ομίλου στις 20.125 χιλ. € έναντι 44.904 χιλ. € (αναμορφούμενα) στις 31.12.07. Η μείωση αυτή οφείλεται στην συμπεριφορά (αποτίμηση) του χαρτοφυλακίου «Διάθεση προς πώληση», που ακολουθεί την κρίση των χρηματαγορών. Όπως αναφέρεται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις έγινε αναμόρφωση ορισμένων

κονδυλίων της χρήσης 2007, λόγω της υπεραξίας που προέκυψε από την παρουσίαση των ακινήτων στην εύλογη αξία.

5.6 Έκθεση επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ Α.Ε» (η εταιρεία), που αποτελούνται από τον εταιρικό και ενοποιημένο ισολογισμό της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2008, και τις καταστάσεις αποτελεσμάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή καθώς και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Ευθύνη Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις

Η Διοίκηση της εταιρείας έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει σχεδιασμό, εφαρμογή και διατήρηση συστήματος εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται σε απάτη ή λάθος. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει επίσης την επιλογή και εφαρμογή κατάλληλων λογιστικών πολιτικών και τη διενέργεια λογιστικών εκτιμήσεων που είναι λογικές για τις περιστάσεις.

Ευθύνη Ελεγκτή

Δική μας ευθύνη είναι η έκφραση γνώμης επί αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων, με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχο σύμφωνα με τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα, που είναι εναρμονισμένα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν τη συμμόρφωσή μας με τους κανόνες δεοντολογίας και το σχεδιασμό και διενέργεια του ελέγχου μας με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια. Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την συγκέντρωση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις. Οι διαδικασίες επιλέγονται κατά την κρίση του ελεγκτή και περιλαμβάνουν την εκτίμηση του κινδύνου ουσιώδους ανακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων, λόγω απάτης ή λάθους. Για την εκτίμηση του κινδύνου αυτού, ο ελεγκτής λαμβάνει υπόψη το σύστημα εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών για τις περιστάσεις και όχι για την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόστηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των Οικονομικών Καταστάσεων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η επιχείρηση «ΑΤΕ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ» παρουσιάζει, με τον υπολογισμό των δεικτών, καλή ρευστότητα και πιστοληπτική ικανότητα. Οι δείκτες της ρευστότητας εξετάζουν την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων. Έτσι όσοι καλύτεροι είναι οι δείκτες αυτοί τόσο πιο εύκολα της χορηγούνται πιστώσεις από τράπεζες, προμηθευτές και γενικά πιστωτές. Ακόμα η επιχείρηση είναι βιώσιμη προσφέροντας ασφάλεια στους πιστωτές. Είναι άνετη από θέμα κεφαλαίων κίνησης. Είναι ανεξάρτητη από δανειακά κεφάλαια οπότε έχει χαμηλό δείκτη υποχρέωσης. Ακόμα οι υποχρεώσεις θα εξοφλούνται (οι βραχυπρόθεσμες αλλά και οι μακροπρόθεσμες) εάν συνεχίσει και στο μέλλον να παρουσιάζει κέρδη ή σε περίπτωση ζημιών δεν θα είναι μεγάλες και συσσωρευμένες.

Υπάρχει μικρή δανειακή επιβάρυνση. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει ανεξαρτησία από δάνεια και αυτό μόνο καλά αποτελέσματα μπορεί να σημαίνει καθώς δεν παρουσιάζει μεγάλο αριθμό υποθηκευμένα στοιχεία και μπορεί να τα αναζητήσει στο μέλλον για επέκταση (επένδυση) ή ακόμα και για κάλυψη αναγκών της (υποχρεώσεων). Ένα πλεονέκτημα είναι ότι με λίγα δάνεια θα έχει και λίγους τόκους και ειδικά στην περίπτωση που τα εξοφλεί γρήγορα τότε δεν κινδυνεύει και με μεγάλους τόκους. Η επιχείρηση δεν έχει μεγάλες επενδύσεις στα πάγια με αποτέλεσμα να μην κινδυνεύει για υπερπαγιοποίηση η οποία ίσως να έφερνε επιπτώσεις στην ρευστότητα. Η απόδοση των κεφαλαίων, πολύ σημαντικός τομέας ειδικά από επιχειρηματικής πλευράς, εμφανίζει ικανοποιητικές τιμές στην αναλογία των καθαρών κερδών με τα επενδυμένα κεφάλαια. Ο τομέας αυτός είναι σημαντικός καθώς ικανοποιεί τους υπάρχοντες επενδυτές της επιχείρησης να επενδύσουν ακόμα μεγαλύτερα κεφάλαια και ταυτόχρονα προσελκύει νέους επενδυτές άρα και νέα κεφάλαια.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✚ Γκίκα Χ. Δημητρίου, 2002, Η ανάλυση και οι χρήσεις των λογιστικών καταστάσεων, Εκδόσεις Γ.Μπένου.
- ✚ Παπαδέας Βασ. Παναγιώτης, 2013, Χρηματοοικονομική Λογιστική Πληροφόρηση: Βασική θεωρία και χρήση σε εθνικό & ευρωπαϊκό επίπεδο, Εκδόσεις Π. Παπαδέας.
- ✚ Σταματόπουλου Παρ. Δημήτρη, (2013), Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών, Εκδόσεις eforin Φορολογικό Ινστιτούτο.
- ✚ Σταματόπουλου Παρ. Δημήτρη, (2000), Κώδικας Φορολογικών Βιβλίων και Στοιχείων Πρακτικό Βοήθημα, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα.
- ✚ Τότσης Ν. Χρήστος, (2013), Κώδικας Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών, Εκδόσεις Πάμισος.
- ✚ <http://www.tsilimi.gr/Online/asfalistikesetereies.aspx?langid=2&catid=950157631173> (τελευταία πρόσβαση στις 12/4/2015)
- ✚ http://www.atticabank.gr/images%5Csiteimages%5Cgroup_companies%5Cfinancial_results%5C2013%5CATTICABANK_PROPERTIES_FS_2013_GR.pdf (τελευταία πρόσβαση στις 22/5/2015)
- ✚ <http://www.pantelakis.gr/Pantelakis/docs/default-source/oikonomikes-katastaseis/%CE%B5%CE%BD%CE%B4%CE%B9%CE%AC%CE%BC%CE%B5%CF%83%CE%B5%CF%82-%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%AC%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-2009.pdf?sfvrsn=0> (τελευταία πρόσβαση στις 16/4/2015)
- ✚ http://www.audiovisual.gr/uploads/financial_docs/OIKONOMIKES_KATASTASEIS/VML_ABEE/OK_UseOf_2008.pdf (τελευταία πρόσβαση στις 3/4/2015)
- ✚ http://www.ateinsurance.gr/oikonimikhplhroforisi/oikonomikaMegeth/Documents/F2013/Ethsia_Oikonomikh_Ekthesh_2013.pdf (τελευταία πρόσβαση στις 21/4/2015)
- ✚ <https://www.axa.gr/media/176847/311213-oikonomiki-katastasi-3.pdf> (τελευταία πρόσβαση στις 16/5/2015)

